

ŚLIWICZKI WYBRAŁY NOWEGO SOŁTYSA, ALE CZY WSZYSTKO PRZEBIEGŁO JAK TRZEBA?

Zbigniew Zwoliński jest już nie tylko przewodniczącym Rady Gminy Śliwice, ale i sołtysem Śliwiczek. Jak stwierdził, sprawując tę funkcję zamierza na nowo zaprowadzić w sołectwie „ład i zgodę”. Współpracowników do rządzenia wskazał sam, a zaaprobowali to mieszkańcy. Część z nich wcześniej zdecydowała się opuścić obrady. Co ciekawe, na sali nie brakowało osób spoza sołectwa.

Str. 7

Reklama

EXPRESS OPTYK
Tuchola, ul. Pocztowa 4 tel. 501 713 717
DLA KLIENTÓW
BADANIE WZROKU
GRATIS
www.express-optyk.pl

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

Tygodnik

Tucholski

tygodnik.pl

ISSN 1234-6314

nr 40 (1700) 3 października 2024

cena 5,10 zł (w tym 5% VAT)

KIEŁPIN I STOBNO WALCZĄ O SVOJE SZKOŁY.

Wystąpili przed radą miejską

Str. 2-3

**Drogi gminy Cekcyn zmieniają
oblicze. Czy wykonawcy
dadzą radę?**

Str. 4

**Remontują drogę z Legbąda
w kierunku... Czerska.**

A co z Tucholą?

Str. 5

**Oddany całym sercem
Okoninom Nadjeziornym.**

Wywiad z Szynderłatą

Str. 8-9

**Wieloletnia dyrektorka
przechodzi na emeryturę,
ale nie zamierza spocząć
na laurach**

Str. 6

**Szymon Woźniak wraca
do Polonii Bydgoszcz**

Str. 23

W TUCHOLI

Str. 19

PK z niższą taryfą na ciepło

Jak informuje prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, nowa taryfa na ciepło będzie niższa o 35% w stosunku do ceny obowiązującej w roku bieżącym. W życie wejdzie w najszybszym możliwym terminie, tj. 21 października. Na jej podstawie zarządcy korzystający z usług Zakładu Energetyki Ciepłej będą musieli przedstawić nowe stawki mieszkańcom. W tym gronie jest największa tucholska spółdzielnia mieszkaniowa.

- Jak dobrać źródło ciepła do swojego domu?
- Jak zaoszczędzić na prądzie?
- Na co zwrócić uwagę planując w przyszłości budowę domu?
- Jak zaplanować urządzenie... kawalerki?

Między innymi takie materiały
znajdziesz w bezpłatnym dodatku.

Dziś
z „Tygodnikiem”
otrzymujesz
bezpłatny
dodatek
budowlany!

**DOM,
WNĘTRZE
i ENERGIA**

Kielpin i Stobno walczą o swoje szkoły. Wystąpili przed radą miejską

„Dzieci to nie są pionki na szachownicy,

To tylko cytat jednej z wielu wypowiedzi, jaka wybrzmiała w trakcie piątkowej (27.09) sesji Rady Miejskiej w Tucholi. W końcu przed radnymi, którzy będą podejmować decyzję o ewentualnym zamknięciu szkół (wnosząc po słowach burmistrza, to jest już przesądzone), swoje racje mieli okazję przedstawić rodzice dzieci ze szkół podstawowych w Stobnie i Kielpinie oraz szefujące placówkom.

Zgodnie z zapowiedzią wrześniowe posiedzenie Rady Miejskiej w Tucholi zdominował temat oświaty. Najpierw za sprawą przedstawicieli Rady Rodziców ze Szkół Podstawowych w Stobnie i Kielpinie, a następnie dyrektorów wspomnianych placówek zagrożonych likwidacją, w sali obrad wybrzmiały postulaty podnoszone od kilku miesięcy na różnego typu spotkaniach i zebraniach. W ten sposób po raz kolejny społeczności szkolne dały wyraz sprzeciwu przeciwko ewentualnemu zamknięciu jednostek.

Dane, które niewiele się zmieniają i serce wsi

Wstępem do dyskusji, odnoszącej się w mniej lub bardziej pośredni sposób, do przymiarek gminy odnośnie racjonalizacji siatki szkół (aktualnie składają się na nią 4 szkoły miejskie i 4 szkoły wiejskie), było sprawozdanie o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2023/2024 (dokument dostępny na BIP-ie tucholskiego ratusza), nad którym radni i urzędnicy pochyliłi się też kilka dni wcześniej na połączonym posiedzeniu komisji. Ich pracy przyglądali się wtedy rodzice z Kielpina.

Jak zauważyła na sesji **Barbara Drewczyńska**, zastępczyni przewodniczącej Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, dane dotyczące liczebności poszczególnych oddziałów w szkołach, w powiązaniu z demografią, nie odbiegają w sposób drastyczny od tych z lat poprzednich. W omawianym sprawozdaniu jej uwagę przykuło także to, jak wiele dzieje się w gminnych szkołach, zarówno jeśli chodzi o działania edukacyjne, wychowawcze, ale i na rzecz środowiska lokalnego. Dlatego też radna i zarazem była dyrektorka SP w Kielpinie i Legbą-

Reklama, ogłoszenie płatne

dzie słowa uznania i podziękowania skierowała w stronę wszystkich dyrektorów i pracowników gminnych szkół, a także rodziców. Podkreśliła też szczególną rolę, jaką pełni szkoła na wsi.

– Szkoła wiejska to nie tylko placówka edukacyjno-wychowawcza, ale przede wszystkim również placówka kulturowa, która ma bardzo ważne znaczenie w środowisku wiejskim. Tak naprawdę szkoła na wsi jest jej sercem – stwierdziła Barbara Drewczyńska.

Paweł Jastak, dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego, odpowiadając na pytanie radnego **Krzysztofa Barana**, poinformował, że przy wyliczaniu kosztu na jednego ucznia brane pod uwagę są wszystkie koszty funkcjonowania placówki, w tym remonty i inwestycje. Te w szkole w Kielpinie, jak przyznał radny (zarazem pracownik placówki) realizowane są także własnym sumptem przy bezpośrednim zaangażowaniu kadry. W ten sposób udało się np. odnowić korytarz i pokój nauczycielski. Wynikające z takiego działania oszczędności zestawil z tymi w postaci zakupu papieru do ksero. O takiej praktyce słyszał w przypadku miejskich szkół.

– Myślę, że niedługo dzieci będą nosiły ze sobą też papier toaletowy, bo w tę stronę to idzie – dodał Krzysztof Baran, jak i to, że audytorka wizytująca podstawówkę w Kielpinie była pod bardzo pozytywnym wrażeniem.

Czym zasypać dziurę w budżecie?

Ireneusz Wesdowski pogratulował z kolei najlepszemu wynikowi w gminie, jeśli chodzi o test ósmoklasisty, dyrekcji SP w Raciążu. Zebranych na sali obrad zapewnił też, że jeszcze rok temu, kiedy kon-

struowano budżet na rok 2024, nikt z ówczesnych wtedy radnych nie zdawał sobie sprawy, w jak ciężkiej sytuacji za kilka miesięcy znajdzie się gmina w związku ze skalą podwyżek plac w oświacie, za którymi nie poszło pełne finansowanie z ministerstwa.

– Nauczyciel powinien być za swą pracę doceniony. Natomiast rząd nie wskazał, skąd gminy mają wziąć środki na sfinansowanie tej dziury budżetowej – podnosił radny, zarazem informując, że w porównaniu do roku ubiegłego wydatki na oświatę wzrosły z 37 do 51 mln zł. Z podobnym problemem, jak wskazywał, mierzą się także inne mniejsze samorządy, mające ograniczone możliwości w pozyskiwaniu dochodów.

Zamiast likwidować szukać oszczędności?

Marta Landmesser ze Stobna, będąca mamą trzech córek, w tym dwóch w wieku szkolnym, zapewniła, że zarówno ona, jak i pozostali rodzice rozumieją braki w gminnym budżecie i związaną z tym potrzebę racjonalizacji wydatków.

– Prosimy tylko o jedno, o spojrzenie na kwestię ilości placówek edukacyjnych w gminie w szerszej perspektywie, aniżeli poprzestawanie wyłącznie na prostej matematyce, osadzającej się na założeniu: większy budynek – wyższe koszty, mniejszy budynek – koszty niższe, więcej dzieci – szkoła funkcjonuje dalej, mniej dzieci – szkoła do likwidacji. Proszę wziąć pod uwagę to, że dla takich miejscowości, jak Stobno, szkoła to nie tylko miejsce, w którym dzieci muszą zrealizować podstawę programową. Nasza szkoła jest dla dzieci drugim domem; miejscem, gdzie czują się

Judyta Katka wypowiadała się w imieniu rodziców. Na zdjęciu za nią kolejni reprezentanci środowisk szkół z Kielpina i Stobna.

bezpiecznie – podnosiła mieszkanka Stobna.

Do stobnieńskiej podstawówki uczęszczają także przedszkolaki, stąd i troska rodziców o to, co stanie się z tą grupą w przypadku zamknięcia szkoły. A uczniowie, czy faktycznie mieliby zapewnić komfortowe warunki do nauki w przypadku przeniesienia do mniejszej szkoły w Raciążu, jak widziałby to burmistrz? Rodzice śmiało wątpią. Za to w ich przekonaniu gminie w Stobnie bez problemu pomieściłby dzieci z innych szkół wiejskich, położonych w bliskiej odległości, w tym punktów przedszkolnych.

– Poza tym proszę zauważyć, że budynki placówek, które miałyby zostać zlikwidowane, trzeba będzie utrzymać nawet wtedy, gdy nie będą pełniły już swoich dotychczasowych ról. Na ostatnim zebraniu wiejskim zapewniono nas bowiem o tym, że to lokalni mieszkańcy zdecydują o przeznaczeniu budynków zlikwidowanych szkół. Może zamiast likwidowania szkoły warto by pomyśleć o działaniach, które przyniosłyby oszczędności. Mamy kilka pomysłów, ale dotychczas nikt nie wyraził woli wsłuchania się w nie i przeanalizowania ich – kontynuowała przedstawicielka rady rodziców.

Wśród poruszanych przez nią kwestii pojawiły się chociażby te dotyczące zdrowia psychicznego

dzieci i młodzieży (w mniejszym środowisku szkolnym łatwiej dostrzec niepokojące sytuacje i zareagować) czy to, że w razie likwidacji szkoły wiejskiej ta nigdy już w tej miejscowości nie powstanie. Kończąc swoje wystąpienie, mieszkanka Stobna wystosowała zaproszenie do radnych i urzędników dotyczące wizyty w placówce, a w ich ręce trafiły broszury prezentujące funkcjonowanie placówki. Zresztą podobnych zaproszeń w trakcie sesji wystosowano kilka, a radny **Tomasz Wegner** zgodził się, że rajcy powinni ruszyć w trasę po wszystkich szkołach po to, żeby mieć pojęcie, o czym w ogóle mówią.

Duża baza dydaktyczna i schron. Czy warto zmieniać funkcję tego obiektu?

Od ubolewania i przeprosin w związku z napiętą atmosferą, jaka w ostatnich miesiącach wytworzyła się wokół placówki w Stobnie, co znalazło też swoje odzwierciedlenie w przestrzeni publicznej także w formie niestosownych komentarzy, swoje wystąpienie rozpoczęła stojąca na jej czele **Alicja Górecka**. Ona też zwróciła uwagę, że nie było łatwo o spotkanie w takim gronie, jak podczas piątkowej sesji. A to dało możliwość bezpośredniego zwrócenia się do radnych. W końcu to przed reprezentantami wyborców trudne decyzje związane z funkcjonowaniem oświaty.

– Wiem, że nie zapadły jeszcze żadne decyzje. Wiem też, że bardzo czekamy na wyniki audytu – podnosiła dyrektorka.

Szkole w Stobnie wysokie koszty utrzymania i niż demograficzny

Reklama

TAXI Przewóz max. 6 osób
tel. 781 555 507

BURMISTRZ TUCHOLI OGŁASZA
Pierwszy przetarg ustny nieograniczony na zbycie działki budowlanej, położonej w Tucholi przy ul. Cegielnianej
1P – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów

Nr działki	Pow. w m ²	Nr księgi wieczystej	Cena wywoławcza w zł	Wysokość wadium w zł
1480/16	4387	BY1T/00006056/3	300.000,00	30.000,00

Przetarg odbędzie się w dniu **8 listopada 2024 r. (piątek)**, o godzinie 10.00 w **Urzędzie Miejskim w Tucholi, pl. Zamkowy 1, pokój 204.**

Termin wpłaty wadium – do 4 listopada 2024 r.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wniesienie wadium w pieniądzu. Wadium na działkę należy wpłacić na konto Urzędu Miejskiego w Tucholi w Banku Spółdzielczym w Tucholi numer 96 8174 0004 0000 2163 2000 0002, najpóźniej w dniu 4 listopada 2024 r. Za datę wniesienia wadium uważa się datę uznania (wpływu) środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miejskiego w Tucholi. W tytule przelewu należy podać numer działki oraz uczestnika przetargu (np. wadium-przetarg, działka nr..... uczestnik...).

Ogłoszenie zawierające szczegółowe informacje wywiesza się na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Tucholi i na stronie internetowej www.bip.tuchola.pl/NIERUCHOMOŚCI/.

Zastrzega się możliwość odwołania ogłoszonego przetargu z ważnych powodów.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Tucholi
Wydział Mienia, plac Zamkowy 1; pokój 204, tel. 52 5642530.

SKŁAD OPAŁU
poleca

- PELLET – **PROMOCJA**
- WĘGIEL
- DREWNO OPAŁOWE
- MATERIAŁY BUDOWLANE
- POKRYCIA DACHOWE
- MIESZALNIA TYNKÓW I FARB
- CEMENT EKSPERT

Bysław, ul. Przemysłowa 9
tel. 608 67 10 25, 602 52 16 69

DOWÓZ W CENIE

TARTAK WUTKOWSKI

- tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
- tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
- więźby dachowe
- deski szalunkowe 25 mm
- łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
- tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
- impregnacja zanurzeniowa/ciśnieniowa

DREWNO CERTYFIKOWANE

ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

które można przestawić dowolnie”

towarzyszą od dłuższego czasu. Stałym już rozwiązaniem w poszukiwaniu oszczędności są tzw. zajęcia łączone w klasach.

– W tym roku szkolnym takich godzin łączonych, gdzie dwie klasy pracują razem na jednej lekcji, jest 25 – informowała szefująca placówce od 23 lat.

Przy racjonalnej gospodarce środkami i wsparciu organu prowadzącego (gminy Tuchola), w szkole udało się zrealizować programy rządowe, dzięki którym placówka jest wyremontowana i dobrze wyposażona. Górecka wskazywała na bardzo dużą bazę dydaktyczną, na którą składają się m.in.: 12 sal dydaktycznych, 2 niezależne sale komputerowe, pracownia chemiczna wraz z zapleczem czy sala gimnastyczna. Poza tym dopiero co wyremontowana została kuchnia. Pod rozważę radnych dyrektorka poddała, czy warto zmieniać funkcję tak obszernego budynku, mogącego w przyszłości pełnić cele edukacyjne dla dużej liczby dzieci. A szkoła w Stobnie ma jeszcze jeden atut – pomieszczenia piwniczne w niej zlokalizowane mogą służyć miejscowej ludności jako schron (na zebraniu wiejskim przypomniał o tym radny Tomasz Wegner).

Stojąca na czele stobnieńskiej szkoły przypominała też, jak niefortunne skutki przyniosła decyzja związana z reformą oświaty w 1999 roku, kiedy to błędnie założono, że wszyscy gimnazjaliści zmieszczą się w jednej szkole, którą utworzono w SP nr 2.

– Po dwóch latach uczniowie byli posyłani do różnych pobliskich szkół – zauważyła.

Używane niegdyś często przez burmistrza hasło: „Równajmy do najlepszych” Alicja Górecka zestawiała z wyrównywaniem szans edukacyjnych. Jak mówiła, jeśli szkoła w Stobnie zostanie zlikwidowana, uczęszczające tam przedszkolaki zostaną wykluczone społecznie.

– Zarządzanie zmianą to trudna rzecz, która rządzi się również pewnymi prawami. Trzeba wziąć

pod uwagę także opinie innych. Żeby zmiana przebiegała sprawnie i skutecznie, ważne jest, aby wszystkie strony mogły w niej uczestniczyć – mówiła dyrektorka, prosząc zarazem radnych, by decydując o losach oświaty, wzięli pod uwagę wszystkie aspekty tej trudnej sytuacji.

Ekonomia ponad dobrem ucznia?

Kategoryczny sprzeciw wobec „propozycji zamknięcia placówki” wyrazili także mieszkańcy Kiełpina. Ich stanowisko przedstawiła **Judyta Katka**.

– Nie zgadzamy się z taką polityką edukacyjną, która sprowadza się do diagramów zysków i strat, w której górę nad dbałością o dobra ucznia przejmują czynniki ekonomiczne. (...) Wasz pomysł jest dla całej naszej społeczności wiejskiej krzywdzący. Szukanie oszczędności w tej dziedzinie świadczy jedynie o braku wizji na przyszłość i spoglądaniu tylko na sprawy bieżące – mówiła przedstawicielka społeczności skupionej wokół szkoły w Kiełpinie. Ona też przypomniała radnym i burmistrzowi, że obdarzając ich zaufaniem w trakcie minionych wyborów samorządowych, mieszkańcy oczekiwali wsparcia w ważnych dla nich kwestiach. Teraz właśnie jest dobry moment, by samorządowcy pokazali, że głos i wola ich wyborców mają znaczenie.

– (...) odnosimy wrażenie, że likwidując naszą placówkę, próbuje się ratować budżet gminy kosztem naszej szkoły, a edukacja to nie biznes, który ma przynosić dochody finansowe – dodała Judyta Katka, jak i że na likwidacji szkoły zawsze najbardziej tracą dzieci. W swej przemowie przypomniała, że budynek szkoły własnymi rękami wznosili starsi mieszkańcy wsi, „a dzisiaj muszą patrzeć, jak obecni władze przyczyniają się do jego zamknięcia”. W jego wnętrzu mieszczą się także siedziby KGW, OSP i świetlicy wiejskiej. To serce wioski, w którym

obchodzone są różnego rodzaju uroczystości i wydarzenia. Przywołując art. 71 Konstytucji RP, który głosi, że „Państwo w swej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny”, Katka zaapelowała o podjęcie działań, które doprowadzą do faktycznej realizacji tej konstytucyjnej zasady.

– Apelujemy o realną i skuteczną politykę prorodzinną, mającą na celu wspieranie, a nie niszczenie – zaznaczyła.

Miesiąc po wyborach usłyszeli, że szkoła zostanie zamknięta

W obronie szkoły w Kiełpinie stanęła również jej dyrektorka, dla której tłumaczenie potrzeby likwidacji względami ekonomicznymi i demografią jest niewystarczające.

– Informacja o zamknięciu szkoły w Kiełpinie spadła na nas jak grom z jasnego nieba w maju, miesiąc po wyborach. Wcześniej nigdy nie było mowy o tym, że szkoła jest planowana do zamknięcia. (...) Szkoła w środowisku wiejskim, to nie jest tylko szkoła. Jej zamknięcie zmieni sytuację wsi, ona stanie się martwa – podnosiła **Maria Zabrocka**. Podobnie jak na zebraniu wiejskim, dyrektorka przytoczyła argumenty przemawiające za dalszym funkcjonowaniem placówki. Nadrzędnymi są dobro uczniów i rola, jaką placówka pełni w środowisku lokalnym – „ośrodek społecznej aktywności mieszkańców”. Dalej, zauważyła, że dzieci nie można traktować przedmiotowo i od tak wyrwać z ich środowiska.

– To nie są pionki na szachownicy, które można przestawić dowolnie. Dzisiaj jesteście w Kiełpinie, jutro będzie w Tucholi.

Maria Zabrocka wyraziła także ogromną wdzięczność wobec przodków, którzy pobudowali zarówno szkołę, jak i dom strażaka.

– Nie chcemy, aby to, co zostało przez nich wypracowane, poszło na marne. Dlaczego nie było żadnej dyskusji o tym, jak poprawić

stan gminnych finansów, dlaczego nie szukać oszczędności także w szkołach miejskich? – mówiła. W Kiełpinie biblioteka funkcjonuje jedynie w wymiarze 5 godzin. Mimo starań nie udało się wydłużyć godzin pracy w świetlicy, przez co około 40 dzieci z obwodu dojeżdża do szkół w Tucholi. Dalej, w przypadku szkoły w Kiełpinie w koszt jednego ucznia wchodzi utrzymanie całego obiektu, z którego korzystają też inni – OSP, KGW, świetlica wiejska.

To też szkoła z długoletnią tradycją. Pierwsze zapiski oświaty w Kiełpinie sięgają 1845 roku. W obecnym budynku placówka funkcjonuje od 1965, a w 1993 została rozbudowana. Zdaniem Marii Zabrockiej szkoły w Kiełpinie i Stobnie można uratować.

ZNZ zajmie stanowisko w stosownym czasie

Na forum wybrzmiał także **Edmund Rząska** ze Związku Nauczycielstwa Polskiego w Tucholi. Jak przyznał, związek od dłuższego czasu przysłuchuje się dyskusji związanej z oświatą w gminie Tuchola. Zapewnił, że kiedy przyjdzie na to pora (tj. po podjęciu uchwały intencyjnej o likwidacji placówek, jaka może mieć miejsce w lutym przyszłego roku), zarząd ZNP wypracuje opinię z uwzględnieniem wyników audytu, ale i wszystkich uwag, które już wybrzmiały i wybrzmiały do tego czasu w przestrzeni publicznej.

– U nas priorytetem jest dobro edukacyjne, wychowawcze i bezpieczeństwa dzieci. Na drugim miejscu dobro nauczycieli i może równorzędnie kulturalno-społeczne, jakie te szkoły dają. Trzeba będzie to wszystko rozsądnie rozpatrzyć. Nie bez znaczenia będzie kwestia ekonomiczna – przyznał szef ZNP w Tucholi.

„Naturalną rzeczą jest opór przed zmianą”

Burmistrz **Tadeusz Kowalski** zgodził się z większością przedmiotów troski rodziców. Zaznaczył, że nad oświatą pochyla się praktycznie odkąd dzierży swój urząd, tj. 18 lat. Za sobą ma likwidację szkół w Bładowie, Wielkiej Komorzy i także Małym Mędromierzu. Doskonale pamięta towarzyszą-

ce temu emocje, a nawet hasło, które kierowano w jego stronę: „Kto zamyka szkoły, otwiera więzienia”. Jak przekonywał zebranych, w szkolnictwie nie kieruje się bynajmniej tylko ekonomią, bo gdyby tak było, już kilkanaście lat temu zamknąłby połowę szkół. Gmina Tuchola ze swoimi ośmioma szkołami jest na swój sposób ewenementem, ale ich utrzymanie z roku na rok generuje coraz większe koszty, a przysłowiowym gwoździem do trumny były ostatnie podwyżki nauczycielskich pensji, za którymi nie poszło pełne finansowanie. Włodarz zapewniał, że przed wyborami nikt nie miał pojęcia, że taka sytuacja będzie miała miejsce, dlatego też nie było tematu likwidacji. Po raz kolejny powołał się też na dane finansowe – 24 mln zł otrzymanej subwencji, 41 mln zł potrzebnych na samą wypłatę wynagrodzeń, a łącznie na oświatę 51 mln zł. A on, chcąc realizować w gminie daleki zrównoważony rozwój, nie może aż tyle dokładać do funkcjonowania szkół.

– Skąd wziąć pieniądze, żeby było dalej tak, jak jest z naszą siatką szkół? Ja nie wiem. (...) Powiedzieć państwu, skąd wziąć te pieniądze albo komu zabrać – zwracał się do zebranych. Sam z omawianego sprawozdania zapamiętał szczególnie liczbę 329. Tyle uczniów liczą łącznie wiejskie szkoły. Dla porównania nieco mniej dzieci uczy się w tucholskiej „Trójce”, a więcej w SP nr 2. Co jeszcze? Burmistrz zapewnił, że wdrażając nowe rozwiązania w gminie, przede wszystkim będą kierować się dobrem dzieci, ale i odpowiedzialnością za cały samorząd.

– Żeby za nas nie decydowali ci, którzy przyjdą z nakazu jakiegoś premiera i będą mieli z nami zrobić porządek, bo potem może nie będzie mowy o likwidacji jednej czy dwóch placówek, a trzeba będzie może cztery zlikwidować – przekonywał Tadeusz Kowalski, który wyraził też życzenie, aby każdy swoją energię przeznaczył na spojrzenie przyszłościowe. Po to, aby w „tym trudnym okresie podejmowania decyzji znaleźć takie rozwiązania, które będą najbardziej przyjazne dla tych, których będą dotyczyć”.

– Zmiana to jest proces, który trwa ciągle. Powiem więcej, naturalną rzeczą jest opór przed zmianą, (...) ale życie dyktuje nam pewne rzeczy. (...) Kiedyś zmiany cywilizacyjne mierzyło się długością pokoleń, dzisiaj dekada to już nawet jest za dużo – podsumował włodarz. Z mównicy deklarował otwartość do rozmów, ale na argumenty. Dał też do zrozumienia, że taka formuła spotkania i prowadzenia dyskusji lepiej mu odpowiada niż podczas zebrania z mieszkańcami, gdzie pierwsze skrzypce grają emocje. Patrząc na rządowe projekty, włodarz spodziewa się, że za chwilę w ogóle nie będzie wydzielonej subwencji oświatowej, tylko jedna pula na funkcjonowanie samorządów.

Agata Wiśniewska

Reklama

PRODUCENT PELETU

**transport
GRATIS**

ZABROCCY®
PIĘKNO W CZYSTEJ FORMIE

tel. 52 33 40 369
Okoniny Nadjeziorne 14
89-530 Śliwice

Reklama

**SKŁAD WĘGLA
EKOGROSZEK, ORZECH**
zapraszamy dowóz gratis

**NAWOZY AZOTOWE
WIELOSKŁADNIKOWE**

BLACHA TRAPEZ

PELLET *promocja*

PRĘTY 6, 8, 10, 12, 14, 16

609 068 202

AUTO **REJESTRACJE**

AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW

TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

Firmy powygrały przetargi i podpisały umowy na wiosnę, ale może być problem

Drogi gminy Cekcyn zmieniają oblicze. Ale czy wykonawcy dadzą radę?

Wójt wyrażał swoje obawy, czy firmy, które realizują remonty i przebudowy dróg, dotrzymają terminów.

Na wrześniowych zebraniach sołeckich wójt Jacek Brygman, opowiadał mieszkańcom gminy o inwestycjach realizowanych w bieżącym roku na drogach gminy Cekcyn. Sprawdzamy, które odcinki gminne są aktualnie remontowane.

Wójt gminy Cekcyn **Jacek Brygman** podczas wszystkich wrześniowych zebrań wiejskich przedstawił aktualności dotyczące trwających gminnych inwestycji. Mieszkańcy, którzy postanowili zainteresować się swoimi miejscowościami i przychodzili na zebrania, słuchali m.in. o drogach, na których prace nie zostały jeszcze zakończone.

– U nas w gminie sporo dzieje się i dzieje nadal na drogach gminnych i powiatowych. Firmy powygrały przetargi i podpisały umowy na wiosnę, ale może być problem, aby wszystko było zrealizowane w terminie – mówił wójt na zebraniu w Cekcynie. Dodajmy, że od zebrań minęło już trochę czasu, a sytuacja przy poszczególnych remontach jest dynamiczna.

Wtedy jednak problem z wykonaniem planowanych remontów w terminie dotyczył zadań drogowych w miejscowościach: Iwiec, Brzozie, a tak że przebudowy przepustu między jeziorami Miały i Gwiazda. Na prace w wymienionych

miejscach przetargi wygrała jedna firma, która obecnie realizuje dużą inwestycję przebudowy przepustu na terenie gminy Lubiewo.

– Mamy duże obawy, czy firma zdąży zrealizować te wszystkie zadania. Na ostatnim spotkaniu gwarantowała nam i złożyła nawet podpis pod tym, że zdąży (...). Tego jest naprawdę dużo – przyznawał wójt. Zwracał uwagę, że jesienią, która właśnie się zaczęła, może przestać sprzyjać pogoda.

Nowy przepust między jeziorami

Dużą inwestycją realizowaną w gminie Cekcyn, której termin zakończenia określony był na koniec września, jest budowa drogi gminnej w Ludwichowie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej. Takie działania podjęto na odcinku 940 metrów, a ich koszt wyniósł 2.304.644 złotych. W połowie września upłynął również termin na przebudowę 327 metrów drogi gminnej na odcinku Krzywogoniec – Wrzosowisko. Koszt te-

go zadania opiewał na kwotę 703.473 złotych.

Gmina Cekcyn na rozbudowę drogi w Zalesiu, uzyskała dofinansowania z dwóch źródeł, tj. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 55.402 zł i z Polskiego Ładu na kwotę 1.052.640 zł. Całkowity koszt inwestycji realizowanej na odcinku o długości 1149 metrów, wyniósł 1.108.042 złotych.

Natomiast inwestycje, do których terminowości realizacji w wątpliwości mają pracownicy cekcyńskiego urzędu, dotyczą po pierwsze budowy (do połowy listopada) drogi gminnej w Brzozie o długości 766,14 metrów. Jej całkowity koszt ma wynieść 1.045.438 zł, jednak na ten cel gmina uzyskała promesę z Polskiego Ładu w kwocie 993.166 zł. Kolejnym zadaniem wykonywanym przez tego samego przedsiębiorcę jest budowa drogi gminnej Iwiec – Karpaty w Iwcu o długości 1196,32 metrów. Termin również upływa w połowie listopada. Koszt inwestycji wynosi 1.795.800 zł, ale większość tej kwoty

pokrywa dofinansowanie z Polskiego Ładu w wysokości 1.706.010 złotych. Ostatnie zadanie realizowane przez tego samego wykonawcę, o czym mówił Brygman, związane jest z budową przepustu stalowego na przesmyku między jeziorami Miały i Gwiazda wraz z rozbiórką istniejącego mostu drewnianego w ciągu drogi gminnej Rudzki Most – Skrajna. Inwestorem tego przedsięwzięcia jest Tucholski Związek Powiatowo-Gminny i opiewa na kwotę 714.999 złotych. Inwestycja dofinansowana z Polskiego Ładu ma zostać zakończona z końcem listopada.

Fundusze sołeckie na drogi

Jacek Brygman zapowiadał też planowane inwestycje dotyczące dróg.

– Kontynuujemy przygotowanie dokumentacji projektowych na kilka zadań, w tym na dwie duże inwestycje. Pierwszy projekt dotyczy budowy drogi od miejscowości Lisiny, przez Suchom do połączenia z drogą gminną Zielonka – Wierzchucin. Na to zadanie złożony jest wniosek o pozwolenie na budowę w starostwie i wniosek na dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Jeżeli otrzymamy promesę w wysokości minimum 50%, to realizować będziemy to zadanie w przyszłym roku – wyjaśniał wójt.

Wartość kosztorysowa opiewa na kwotę 5.911.418 złotych. Projekt przewiduje wybudowanie: nowej jezdni, pobocza, zjazdów, dojścia do posesji oraz przebudowy oświetlenia drogowego i sieci elektroenergetycznej.

Kolejnym zadaniem, które jak tłumaczył wójt współfinansowane jest z funduszu sołeckiego, to tworzenie projektu budowy drogi Kruszka – Teolog – Huta. Długość dróg między wymienionymi miejscowościami to ponad 5 kilometrów, a według słów Brygmana inwestycja na nich przeprowadzona ma być w etapach.

– W zależności od tego, jakie będzie wsparcie zewnętrzne (...). Sam projekt to 280.315 zł. Szacujemy, że inwestycja będzie kosztowała około 11–12 mln zł – dodaje wójt.

Wiele sołectw zdecydowało się przekazać część środków z funduszu sołeckich na projekty drogowe. Są to: Brzozie, Iwiec, Krzywogoniec, Nowy Sumin, Zalesie i Zielonka.

Tekst i fot. Anna Lipska

Szatnia w Krzywogoncu

Sprostowanie

W ostatnim numerze „Tygodnika Tucholskiego” wkraść się błąd, a dotyczy on finansowania inwestycji w gminie Cekcyn.

Tydzień temu w artykule opisującym odbiór nowego budynku w krzywogonickim amfiteatrze pojawiła się informacja, że całkowity koszt szatni w Krzywogoncu wyniósł 1.334.054,01 zł, z czego dofinansowanie z „Polskiego Ładu” wyniosło 1.250.000,00 zł. Pominąłem fakt, że powyższa kwota dotyczyła też modernizacji Świątlicy Wiejskiej w Nowym Suminie. Za niedopatrzenie przepraszam.

Jarosław Kania

Po zebraniu w Cekcynie. Pouczenie

Dwa tygodnie temu pisaliśmy o przebiegu głosowania nad funduszem sołeckim w Cekcynie, które można było określić co najmniej dyskusyjnym. Wówczas zgłosiliśmy się z tą sprawą do sekretarza gminy. Otrzymaliśmy odpowiedź.

Głosowanie dotyczące przyjęcia funduszu sołeckiego prowadziła sołtyśka Cekcyna **Teresa Barwik**. Wyniki podsumowywała sformułowaniem „dziękuję, las rąk”, a nie ogłoszeniem większości kto jest za, a kto przeciw. Spytałismy wówczas sekretarza gminy Cekcyn **Halinę Frycę** o opinię, czy w taki sposób w ogóle mogło wyglądać ustalenie funduszu sołeckiego. Do momentu opublikowania tamtego artykułu nie uzyskaliśmy odpowiedzi, ale ta nadeszła później.

Fryca wytłumaczyła, że na zebraniu wiejskim sołectwa Cekcyn 13 września odbyła się dyskusja nt. poszczególnych zadań realizowanych w ramach funduszu

sołeckiego. Uszczegółowiła, że zgodnie z ustawą z 21.02.2014 r. o funduszu sołeckim „warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie do wójty przez sołectwo wniosku” (art. 5 ust 1).

– W przypadku sołectwa Cekcyn wniosek taki wpłynął do urzędu 20.09.2024 r. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa. Zgodnie z tym zapisem głosowaniu podlega cały wniosek, a nie poszczególne zadania – informuje sekretarz gminy Cekcyn.

Tu dodajmy jednak, że w Cekcynie głosowano wyłącznie nad poszczególnymi

punktami podziału środków wyodrębnionych w budżecie gminy. Do głosowania nad całym dokumentem nie doszło, bo po przegłosowaniu ostatniego zapisu, głos zabrał wójt **Jacek Brygman**, a następnie starosta **Andrzej Urbański**, który omówił zadania realizowane przez powiat na terenie gminy Cekcyn.

Halina Fryca wskazuje, że zgodnie ze statutem sołectwa Cekcyn „uchwały zebrania wiejskiego zapadają zwykłą większością głosów tzn. liczba głosów „za” musi być większa niż liczba głosów „przeciw” (§ 16 ust 3 statutu sołectwa Cekcyn).

– Podczas głosowania wniosku 13.09.2024 r. taką większość osiągnięto. Pani sołtys została pouczona, iż w przypadku głosowań uchwał zebrania wiejskiego należy posługiwać się sformułowaniami zgodnymi z zapisami statutu – dodaje sekretarz gminy.

Anna Lipska

Remontują drogę, ale z Legbąda... w kierunku Czerska. A co z Tucholą?

Obecnie na dwóch odcinkach drogi wojewódzkiej nr 237 trwają modernizacje w miejscach – jak słyszymy – najgorszego stanu technicznego. Wskazana droga łączy Czersk i DK 22 przez Tucholę i Gostycyn z miejscowością Mąkowarsko, gdzie biegnie z kolei droga krajowa nr 25.

W tym roku między Tucholą a Legbądem drogowcy łatali jedynie większe dziury i wlewali pasy asfaltu na niektórych fragmentach poboczy. Fot. (kt)

Nowa nawierzchnia pojawiła się tuż za Legbądem (od skrzyżowania z drogą w kierunku Fojutowa) do Czerska. Fot. (kt)

Pierwszym remontowanym odcinkiem jest fragment drogi wojewódzkiej między Legbądem a granicą województw: kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Jak podaje rzecznik prasowy Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, długość remontowanego odcinka to 2,47 km. Koszt tej inwestycji opiewa na niemalą kwotę 4,9 mln złotych.

– Tyle teraz kosztują remonty dróg wojewódzkich. Około 2 mln zł za 1 km drogi – odpowiada Michał Sitarek na pytanie „Tygodnika” o zasadność wysokiego kosztu inwestycji na krótkim odcinku.

Zakres prac na DW 237, które wykonuje firma Marbruk obejmuje: frezowanie starej nawierzchni jezdni i ułożenie nowych warstw

bitumicznych, remont przepustu drogowego, budowa 2 peronów autobusowych i umocnienie poboczy. Dodatkowo odtworzone i pogłębione zostaną istniejące rowy odwadniające, wymienione będą słupki hektometrowe i odtworzone oznakowania.

– Prace realizowane są w sposób połówkowy, bez konieczności całkowitego wstrzymania ruchu – dodaje Sitarek z ZDW.

Roboty budowlane zlecono również na 800-metrowym odcinku drogi nr 237 od wiaduktu w Pruszczu do centrum tej miejscowości (w gminie Gostycyn). Wykonawcą inwestycji, której koszt opiewa na kwotę 1,8 mln zł, jest firma Nomax. Rzecznik prasowy drogowców dodaje, że zakres prac w Pruszczu zbliżony jest do tego w Legbądzie. Tam

również ułożone zostaną nowe warstwy asfaltu, umocnione pobocza, zrekonstruowane rowy itd.

– Zakonczenie obu zadań planowane jest jeszcze w tym roku. W poprzednich latach przebudowane zostały odcinki tej trasy z Gostycyna do Łyskowa oraz z Mąkowarska do wiaduktu w Pruszczu – mówi rzecznik prasowy.

Przedstawiciela ZDW spyaliśmy, dlaczego wybrano fragment z Legbąda do Czerska, a modernizacja nie dotyczy żadnego odcinka w kierunku Tucholi. Michał Sitarek odpowiada jedynie, że taką decyzję podjęto ze względu na zły stan techniczny drogi z Legbąda do Czerska. Nie podał żadnych szczegółów dot. planów na remont DW 237 w stronę Tucholi.

Anna Lipska

Reklama

Gabinet Prywatny

lek. med. Jarosław Katulski

specjalista ginekologii i położnictwa

tel. 509 787 737

e-mail: katulski.biuro@gmail.com

Plac Wolności 33, 89-500 Tuchola

Jeśli zaczęłaś mieć **problemy z trzymaniem moczu**, masz problemy z satysfakcją seksualną, masz wrażenie za szerokiej pochwy po porodzie, suchość pochwy - zapytaj o bezbolesną **METODĘ HIFU I EXILIS**

Jarosław Katulski

Z PRZYJEMNOŚCIĄ INFORMUJĘ, ŻE ROZSZERZYŁEM DZIAŁALNOŚĆ I PODJĄŁEM WSPÓŁPRACĘ Z KOSMETOLOGIEM

mgr Joanną Treider-Szyszką

tel. 537 336 303

f Bloom Gabinet Kosmetologiczny Joanna Treider

W moim gabinecie będzie wykonywała zabiegi liftingu twarzy, podbródka, wygładzania skóry szyi, dekoltu, brzucha (np. po porodach) i innych części ciała. Zabiegi będzie przeprowadzać metodą **HIFU I EXILIS** - całkowicie bezbolesną.

ODMŁADZANIE TWARZY
UJĘDRNIANIE SKÓRY
MODELOWANIE CIAŁA

W CELU UZYSKANIA DOKŁADNYCH INFORMACJI O METODZIE **HIFU I EXILIS** W KOSMETOLOGII PROSZĘ DZWONIĆ BEZPOŚREDNIO DO P. JOANNY.

UMAWIANIE ZABIEGÓW:

tel. 52 334 84 73

od poniedziałku do piątku

9:00 - 13:00

w gabinecie lub u P. Joanny

tel. 537 336 303

www.ginekolog-tuchola.pl

Reklama

SKLEP SPOŻYWCZO-PRZEMYSŁOWY
Małgorzata Luptowska
W MAŁYM MĘDROMIERZU

Zapraszamy do zabawy!

**ZRÓB ZAKUPY
ZA MINIMUM 100 ZŁ
I WYGRAJ NAGRODY**

Szczegóły w sklepie
oraz pod tel. 661 543 715

Pożegnanie Ireny Szwankowskiej

W trakcie piątkowej (27.09) sesji Rady Miejskiej w Tucholi uroczysto pożegnano, przechodzącą na emeryturę, wieloletnią dyrektorkę Szkoły Podstawowej w Raciążu, Irenę Szwankowską. Znana ze swojego zaangażowania na rzecz lokalnej społeczności już planuje kolejne inicjatywy, w tym wydanie publikacji poświęconej mieszkańcom i raciąskiej parafii.

Wrześniowa sesja w dużej mierze została poświęcona oświacie, a rozpoczęło ją pożegnanie Ireny Szwankowskiej, która przez trzy dekady stała na czele Szkoły Podstawowej w Raciążu. Jako pierwszy podziękowania za trud i zaangażowanie włożone w wieloletnie wykonywanie obowiązków dyrektora złożył jej burmistrz. **Tadeusz Kowalski** przyznał, że współpraca z panią dyrektorem była „frapująca”, ale też bardzo „przyjemna, konkretna, rzeczowa i konstruktywna”. Na celu miała zawsze jak najlepsze funkcjonowanie szkoły i dobro uczniów.

– Wiedziałem jedno, że jakby przyjechali z kuratorium albo jakiejś innej instytucji na kontrolę, to do Raciąża zawsze w ciemno mogliśmy ich wysłać, bo miałem tam panią Irenę Szwankowską – podkreślił wójt, który też wskazywał pozaszkolną działalność byłej dyrektorki, na jej zaangażowanie na rzecz lokalnej społeczności. Irena Szwankowska od lat jest prezeską Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Sołectwa Raciąż.

– Zawsze środowisko raciąskie było jej bliskie – zwrócił się do zebranych w sali obrad wójt. Od niego też można było dowiedzieć się, że męża [Jerzy Szwankowski – pasjonat lokalnej historii i autor wielu publikacji historycznych – przyp. red.] pani Irena poznała przy pracach wykopaliskowych na grodzisku Raciąż.

Po radę do Ireny

W imieniu radnych życzenia przechodzącej na emeryturę złożyła **Barbara Drewczyńska**, była dyrektorka SP w Kielpinie i Legbądzie. Z jej ust padły również podziękowania za wieloletnią koleżeńską współpracę.

– Koleżanka Irena zawsze miała umiejętność, i ma ją cały czas, racjonalnego, spokojnego, chłodnego oceniania sytuacji i problemów. Kiedy musiałam się doradzić dzwoniłam do Ireny, która spoglądała na daną sprawę właśnie z takim podejściem – przyznała radna. Na czas

Wieloletnia dyrektorka przechodzi na emeryturę, ale nie zamierza spocząć na laurach

Irena Szwankowska, zabierając głos przyznała wprost, że lubiła funkcję dyrektora, bo ta dawała jej możliwości do działania.

Wypowiadającym podziękowaniem przysłuchiwali się też burmistrzowie: Iwona Opoczyńska i Tadeusz Kowalski.

emerytury życzyła wiele zdrowia i spełnienia marzeń.

W imieniu całego grona pedagogicznego i pozostałych pracowników raciąskiej podstawówki życzenia przekazała **Anita Muzioł**, która z końcem sierpnia przejęła obowiązki dyrektora SP w Raciążu.

– Pani Irena była przewodniczką, która całe swoje serce oddała szkole. Mimo swoich zajęć i trosk, pracy na rzecz środowiska lokalnego i szkoły, miała czas dla swoich pracowników. Przez te 30 lat swojej pracy jako dyrektor zapisała w historii naszej szkoły najbardziej wartościowe karty. Jestem pełna szacunku dla jej osiągnięć i wartości, jakie wniosła do społeczności szkolnej. To, co stworzyła, będzie kontynuowane z pełnym zaangażowaniem, mając na uwadze wysokie standardy, jakie ustanowiła. Jeszcze raz z całego serca dziękujemy i życzymy powodzenia w spełnianiu marzeń – powiedziała nowa dyrektorka.

Nie chciała oddać stołka

Sama Irena Szwankowska podziękowała za współpracę swoim koleżankom dyrektorkom, urzędnikom, radnym oraz

pracownikom Gminnego Zespołu Oświatowego. Nawiązała też do początków swojej ścieżki zawodowej i dyrektorskiej. Pierwszą placówką, z którą się związała, była SP nr 1 w Tucholi. Do pracy przyjmował ją **Ryszard Kufel**, który miał w zwyczaju zwracać się do niej „zaczna koleżanko”. Z czasem pani Irena przeniosła się do SP w Raciążu, gdzie była polonistką.

– A kiedy gmina ogłosiła konkurs w 1994 roku, przystąpiłam do niego i tak się stało, że zostałam dyrektorem i nie chciałam oddać tego stołka przez 30 lat. Odpowiadała mi ta funkcja w sensie takim, że można było wykonać wiele rzeczy dla szkoły, dla uczniów – przyznała była już dyrektorka. Za jej czasów szkoła została rozbudowana i zmodernizowana, powstała sala gimnastyczna.

– Dużo się działo. Obecnie budynek jest nowoczesny i dobrze wyposażony – podsumowała. W trakcie tych trzech dekad pani Irena współpracowała łącznie z pięcioma burmistrzami. Z każdym z nich współpracę wysoko

Indywidualne podziękowania za współpracę Irena Szwankowska skierowała do Zofii Kujath-Mrugowskiej (z prawej). Radcy prawnej urzędu imiennie dziękowała za profesjonalizm i obiektywizm w różnych sytuacjach.

Pamiątkowa fotografia z główną księgową GZO Wiolettą Janikowską i dyrektorem Pawłem Jastakiem.

sobie ceniła, jak i dyskusje, które przekładały się na konkretne rozwiązania dla prowadzonej przez nią placówki. Sama zdaje sobie sprawę, że nie jest łatwym rozmówcą.

– Czasami wzbudzałam kontrowersje, ale tylko osoby kontrowersyjne, które mają swoje zdanie, coś zdziałają – dodała.

W tym działaniu Irena Szwankowska mogła liczyć na swoją znakomitą kadrę. Z gronem nauczycielskim organizowała imprezy nie tylko o charakterze szkolnym, ale i gminnym czy powiatowym, jak chociażby Olimpiada przedszkolaka czy Bieg kasztelański. Były też wystawy starych fotografii, publikacje i inne wydarzenia, które zapisały się w pamięci społeczności szkolnej i nie tylko.

Szkoła przetrwała prawie 400 lat

Dla stojącej przez 30 lat na czele raciąskiej podstawówki ważna była zawsze edukacja historyczna i regionalna, przy których pomocy pokazywała dzieciom, jakie są ich korzenie i jakie walory historyczne posiada zamieszkiwany przez nie teren. Początek szkolnictwa w Raciążu datowany jest na 1653 rok. Dokumenty zawierające wzmiankę

z wizytacji w ówczesnej szkole, na którą składała się jedna izba i jeden nauczyciel, znajdują się w Pelplinie i mówią m.in. o dobrym działaniu szkoły i bogatym księgozborze.

– To, że szkoła w Raciążu istnieje do tej pory i pełni w środowisku ważną funkcję – edukacyjną, kulturalną, sportową, jest naprawdę wielkim sukcesem. Raciąż kwitnie – mówiła Szwankowska, która już myśli o przypadającym za 4 lata jubileuszu 375-lecia placówki.

A za rok, jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, w miejscowości odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa poświęcona Antoniemu Schreiberowi. Jak się okazuje w New Jersey wszyscy wiedzą, że pochodził on z Raciąża, ale tutaj niekoniecznie. Wieloletnia dyrektorka szykuje się także do wydania książki poświęconej mieszkańcom i parafii w Raciążu. Znaleźć się w niej mają m.in. archiwalne zdjęcia.

Pożegnanie Ireny Szwankowskiej zwińczyło odśpiewanie w sali obrad tradycyjnego „Sto lat”. Okazją do złożenia życzeń już indywidualnie była jeszcze po zarządzeniu przerwy w obradach. Był także tort z napisem „Irena”, którym częstowała bohaterka tego wydarzenia.

Tekst i fot. Agata Wśniewska

Śliwiczki wybrały nowego sołtysa, ale czy wszystko przebiegło jak trzeba?

Zbigniew Zwoliński jest już nie tylko przewodniczącym Rady Gminy Śliwice, ale i sołtysem Śliwiczek. Jak stwierdził, sprawując tę funkcję zamierza na nowo zaprowadzić w sołectwie „ład i zgodę”. Współpracowników do rządzenia wskazał sam, a zaaprobowali to mieszkańcy. Część z nich wcześniej zdecydowała się opuścić obrady. Co ciekawe, na sali nie brakowało osób spoza sołectwa.

W niedzielę wieczorem sala WDK w Śliwiczach praktycznie pękła w szwach. Tak było przynajmniej do czasu wyboru nowego sołtysa. Przed kolejnym głosowaniem, tym razem dot. członków rady sołectkiej, część uczestników opuściła obrady, demonstrując w ten sposób swoje niezadowolenie.

Wyborcze zebranie wiejskie w Śliwiczach, odbyło się w minioną niedzielę (29.09) w Wiejskim Domu Kultury cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Na listę mieszkańców wpisało się 149 osób. Wśród zebranych nie brakowało osób spoza sołectwa. Jak miało później się okazać, część z tych gości wzięła bardzo aktywny udział w obradach. Konkretnie chodzi o uczestnictwo w głosowaniach, w tym także w wyborach na sołtysa (!). Do tego wątku jeszcze wrócimy. Praktycznie od początku zebrania towarzyszyły punkty zapalane, a jeszcze przed wyborem członków rady sołectkiej część uczestników zdecydowała się opuścić miejsce spotkania.

Uwagi i zastrzeżenia

Podobnie jak w innych sołectwach w gminie Śliwice, zebranie w Śliwiczach prowadził wójt Daniel Kozuch. Do zaproponowania przez niego porządku obrad uwagi wniosła Marzena Wicikowska, której zabrakło punktu poświęconego sprawozdaniu sołtysa. Pełniąc tę funkcję Lucyna Ziolkowska, ze względu na stan zdrowia, była co prawda nieobecna, ale relację ze swej pracy przekazała w formie audio. O odtworzenie nagrania zaapelowała właśnie Wicikowska. W odpowiedzi usłyszała, że poddany pod głosowanie zostanie porządek obrad, który przygotowała gmina i wójt. Jak dalej informował wójt, sprawozdanie sołtys może zostać przedstawione w ramach tzw. spraw bieżących, czyli w ostatnim punkcie zebrania.

Do pracy w komisji skrutacyjnej wybrane zostały: Teresa Banach, Justyna Lamparska i Karolina Jakubiak. Do wyborów na sołtysa zgłoszono dwóch kandydatów, Zbigniewa Zwolińskiego i wspomnianą już wcześniej Marzenę Wicikowską. Zarówno pełniący funkcję przewodniczącego Rady Gminy Śliwice, jak i przewodni-

cząca KGW w Śliwiczach wyrazili zgodę na start, a z sali popłynęło pytanie.

– Ale sołtysem może być taki człowiek, który nie jest na miejscu, bo pracuje za granicą? – zapytał wójt w kontekście Zbigniewa Zwolińskiego jeden z mieszkańców.

– Są zgłoszone kandydatury na sołtysa. Jeśli ktoś zgłasza się do tej funkcji, to chyba ma świadomość, że będzie na miejscu. Zgadza się? – mówił Daniel Kozuch. Zadający wcześniej pytanie jednak śmiał w to wątpić.

– Jest radnym i też go nie ma. I to jest taka świadomość? – dodał mężczyzna. A inny stwierdził wręcz, że „to wszystko jest ukartowane”. Nie zabrakło też głosów, że to w końcu „mieszkańcy zdecydują”.

Wszystko wróci do normy...

Czas na przygotowanie kart do głosowania wójt wykorzystał na złożenie podziękowań mieszkańcom za udział w dożynkach gminnych, które w tym roku odbyły się w Kręgu. Wójt, podobnie jak na poprzednich zebraniach wiejskich, zdał dość obszerną relację z tego, jakie zadania i inwestycje samorządowi udało się przeprowadzić, w tym przy udziale środków zewnętrznych i tych, które zostaną wykonane. Co do samych Śliwiczek niedługo ma zostać uroczyste otwarcie remiza OSP.

– Jest rozbudowany garaż, do tego miejsce świetlicowe, gdzie będziecie mogli państwo też wszyscy wspólnie realizować różnego rodzaju zadania. Jak będzie za małe, to tak samo do realizacji będzie wypożyczenie tej sali. Myślę, że wszystko wróci do normy. Postaramy się tak zrobić, aby była bardzo dobra współpraca pomiędzy jednostką, pomiędzy kołem gospodyń wiejskich, sołectwem i szkołą. Jesteśmy jednym społeczeństwem i to będzie funkcjonowało tak, jak kiedyś, bardzo dobrze. Myślę, że tak będzie – zapewnił zebranych wójt.

76:68 dla Zwolińskiego

Przed rozdaniem kart do głosowania Daniel Kozuch poinformował zebranych, że każdy, kto może głosować, otrzyma stosowną kartę. Mówił co zrobić, aby oddany na niej głos był ważny. Samo rozdanie kart odbyło się bez wywoływania nazwisk osób, które wpisały się na listę. Członkinie komisji skrutacyjnej ruszyły z nimi do mieszkańców. Ich odbiorem zajęła się już później sama przewodnicząca komisji skrutacyjnej, która obeszła salę z urną. Po podliczeniu głosów ona też ogłosiła, kto został nowym sołtysem Śliwiczek.

– W głosowaniu uczestniczyło 145 osób spośród 325 osób uprawnionych do głosowania. Liczba głosów ważnych 144, liczba głosów nieważnych 1. Kandydaci otrzymali następującą liczbę głosów: Marzena Wicikowska 68, Zbigniew Zwoliński 76 – poinformowała Justyna Lamparska. Część mieszkańców, usadowiona po jednej ze stron sali, na taki wynik zareagowała sporym entuzjazmem.

Świeżo wybrany sołtys podziękował zebranych za oddane głosy, bez względu na to, którego z kandydatów dotyczyły.

– Po frekwencji widać, że nasze sołectwo do kolejnych wyborów podeszło bardzo poważnie, nie lekceważąc ich, i że potrzebuje jakiejś zmiany. Dziękuję za poświęcony czas na te wybory i wybór, który padł na moją osobę. Marzenie za to że dała wybór wszystkim mieszkańcom, tak jak i ja. Nie było to jakieś jednostronne głosowanie. Na pewno nie będzie to łatwe zadanie dla sołtysa, aby wprowadzić do Śliwiczek z powrotem ład, porządek i zgodę przede wszystkim. Myślę, że z wszystkimi mieszkańcami, którzy są z tej czy tamtej strony, to się uda. Wolnymi krokami zaczniemy się przyciągać w dobrą stronę i dążyć do zgody, a nie opluwania i niszczenia drob-

Nowy sołtys Śliwiczek Zbigniew Zwoliński przyjmuje gratulacje od wójta Daniela Kozucha. Po bokach członkowie rady sołectkiej: Tomasz Dejnowski, Sebastian Lamparski, Sławomir Jakubiak i Bartosz Gromowski.

Frekwencja na zebraniu w Śliwiczach była tak spora, że nie wszyscy znaleźli miejsce w sali. Przebieg spotkania śledzili z korytarza. Tutaj przy oddawaniu głosów na sołtysa.

Marzena Wicikowska, mimo przegranej w wyborach na sołtysa, zebranie opuszczała z uśmiechem na twarzy, jeszcze przed jego zakończeniem.

biegiem wyborów w Śliwiczach, zapytaliśmy, w jaki sposób sprawdzano, czy dany uczestnik zebrania jest uprawniony do głosowania, a także jakich danych wymagano na liście obecności.

– Na każdym zebraniu wójt informuje mieszkańców, kto może głosować, kto jest do tego uprawniony. W Śliwiczach też podnosił, że głosować mogą tylko te osoby, które mają prawo głosu w tej miejscowości i tylko te osoby mogą wpisywać się na listę. My możemy sobie to zweryfikować w naszym dziale w ewidencji ludności, kto jest uprawniony. Myślę jednak, że przy takich wewnętrznych sołectkich wyborach każdy mieszkaniec jest na tyle odpowiedzialny, że nie głosuje niezgodnie ze swoim prawem – odpowiada wicewójt gminy Śliwice. W rozmowie z nami przyznaje też, że nigdy się nie zdarzyło, aby tzw. wolny obserwator z zebrania został wyproszony.

– Na tym zebraniu też były osoby, które były z innego sołectwa i też nie brały udziału w głosowaniu. Ponadto pojawiła się osoba, która przez ileś lat mieszkała w tym sołectwie, ale już nie ma prawa głosu, bo przeprowadziła się do innej miejscowości. Był też radny, który nie brał udziału w głosowaniu – dodaje Daszkiewicz.

Listy uczestników zebrania, na której widnieją imiona i nazwiska wraz z podpisem, wicewójt nie weryfikowała. Poprosiliśmy zatem o wspomnianą listę do wglądu. Do chwili obecnej nie otrzymaliśmy w tym zakresie odpowiedzi.

W sprawie przebiegu głosowania w Śliwiczach próbowaliśmy skontaktować się też z wójtem. Niestety nie udało nam się do niego dodzwonić.

Tekst i fot. Agata Wśniewska

Współpracownicy dobrani

Nowy gospodarz sołectwa sam, jako pierwszy zgłosił grupę osób, z którą będzie mu łatwiej prowadzić sołectwo. Mianowicie były to kandydatury: Sławomira Jakubiaka, Tomasza Dejnowskiego, Sebastiana Lamparskiego i Bartosza Gromowskiego.

– Nie tak chłopie, chyba ludzie przedstawia kandydatów – zaproponował po raz kolejny mieszkaniec, który od początku zebrania punktował, co mu się nie podoba.

– Ludzie w końcu się obudzą, ale będzie już za późno – dodał jeszcze na stronie.

W tym momencie część mieszkańców opuściła zebranie, na czele z Marzeną Wicikowską. Listę kandydatów do rady sołectkiej dopełniła Barbara Kolaćka. Nie zdobyła ona jednak tak sporej liczby głosów, co kandydaci zgłoszeni przez sołtysa. To właśnie oni tworzyć będą ze Zwolińskim nową radę sołectką. Dalszy przebieg spotkania zakłócił jeszcze na moment starszy mężczyzna, który już bezpośrednio do wójta wykrzykiwał: – Kłamca, oszust!

Mieszkańcy spoza sołectwa też podnosili ręce

Przeglądając witrynę śliwickiego urzędu, zauważyliśmy na opublikowanych, oficjalnych gminnych zdjęciach, że w zebraniu w Śliwiczach czynny udział wzięły także osoby, które wcześniej uczestniczyły w zebraniach w innych sołectwach, m.in. Okoninach Nadjeziornych czy Laskach. Na opublikowanych fotografiach widać nie tylko, jak na obu spotkaniach głosują poprzez podniesienie ręki, ale i wrzucają głos do urny w wyborach na sołtysa.

Wicewójt Katarzynę Daszkiewicz, która czuwała nad prze-

Mnóstwo ciekawych opowieści od Jerzego Szynderłata

Oddany całym sercem Okoninom Nadjeziornym. Teraz

W rozmowie z „Tygodnikiem Tucholskim” Jerzy Szynderłata wspomina 47-letni okres sołtysowania w Okoninach Nadjeziornych. Z sentymentem opowiada przede wszystkim o rozwoju miejscowości. Wyjaśnia kwestię „drogi do Boga” i mówi, na czym skupi się na społecznej emeryturze.

Jerzy Szynderłata to sołtys, który sołtysem Okonin Nadjeziornych był blisko 50 lat. W tym czasie był świadkiem najważniejszych dla miejscowości wydarzeń i w dużym stopniu przyczynił się do jej rozwoju.

Jerzy Szynderłata przez 47 lat sprawował funkcję sołtysa w jednym z największych sołectw gminy Śliwice. Jak mówi, Okoniny Nadjeziorne są najbardziej rozciągniętą powierzchniowo miejscowością. Gdy jeździł rowerem z kurendami, to pokonywał nawet 8-kilometrowe dystanse.

– I sprawiał mi to wielką radość – tłumaczy.

W przyszłym roku skończy 80 lat. Prowadzi własne gospodarstwo rolne. Co ciekawe, przez dwie kadencje rolę sołtysa pełnił w dwóch sołectwach.

– W Brzozowych Błotach nie było chętnego do tej funkcji. Zdecydowały o tym też kwestie ekonomiczne – wyjaśnia.

Był wielokrotnie nagradzany i odznaczany za swą działalność społeczną.

– Otrzymałem nagrody m.in. za zasługi i lata pracy na rzecz społeczności od premiera. Wyróżnił mnie wojewoda. Mam podziękowania od prymasa Józefa Glempa za krzewienie wiary, bo jestem kościelnym już od 30 lat – mówi z dumą.

Sołtysowanie w czasie komunizmu

Historia działalności Szynderłaty na rzecz Okonin Nadjeziornych zaczyna się w 1973 roku od funkcji pomocnika sołtysa **Leona Kapiszki**. Prawowitym przedstawicielem wsi został 4 lata później, tj. 11 marca 1977 roku. Przez pierwsze dwie kadencje też miał swojego pomocnika. Był nim **Zbigniew Węsierski**. Następnie powołano rady sołeckie.

Sprawowanie funkcji sołtysa w czasach komunizmu nie wiązało się z presją władz, ale sołtysi

mieli dużo więcej obowiązków aniżeli mają ci obecnie. Nie było też żadnych przywilejów, np. w postaci telefonów. A gdy już je przyznawano, to akurat nasz rozmówca otrzymał go jako jeden z ostatnich. Jak tłumaczy Szynderłata, gmina Śliwice była niegdyś biedna i późno została zelektryfikowana w całości.

– Z gminy pobierałem kartki i talony na żywność, alkohol, papierosy (...) i je wydawałem. Było to zlecenie z urzędu, a ja byłem wykonawcą – mówi o swojej roli pośrednika między urzędem a społeczeństwem.

Wydawanie kartek przyrównuje do teraźniejszego zbierania podatków. Mieszkańcy zarówno z podatkami, jak i niegdyś po talony, przychodzili do domu sołtysa. W czasach PRL-u często musiał uczestniczyć w szkoleniach, zwłaszcza podczas stanu wojennego.

W początkowych latach sołtysi zbierali ubezpieczenia od mienia, prowadzili spis rolny, a także wydawali zaświadczenia i świadectwa (atesty) na zwierzęta. Pracy z wystawianiem takich dokumentów było wiele, bo Okoniny Nadjeziorne niegdyś rolnictwem stało.

– Po zmianach ustrojowych obowiązków zaczęło ubywać. Teraz są złote czasy. Nieliczni płacą podatki osobiście, większość przez internet – uzupełnia.

Były sołtys wspomina też utrudnioną komunikację. Zarówno w przepływie informacji, jaki w kwestii transportu. Wiadomości przekazywano drogą pantoflową, a jedyny transport, z którego korzystali lokalni mieszkańcy, to kolej w Zaroślu.

Szynderłata jako plus sołtysowania w odleglejszych czasach, wymienia przede wszystkim większą chęć wśród społeczeństwa do wspólnych spotkań i integracji. Gdy istniała świetlica wiejska w Okoninach Nadjeziornych, to często organizowano potańcówki.

– Teraz ta otwartość ludzi zanika – ocenia.

Jak zmieniało się oblicze wsi?

W trakcie sołtysowania Jerzego Szynderłaty oblicze Okonin Nadjeziornych zmieniło się z typowo rolniczego na przemysłowe i turystyczne. Pierwszy telefon, który był na korbkę, zlokalizowano w latach 90. w istniejącej tam niegdyś szkole podstawowej. Dłuższy czas był jedynym w miejscowości. Dyrektorzy szkół mieli więc niewdzięczną rolę.

– Gdy ktoś zmarł w szpitalu, to właśnie oni musieli powiadomić o tym rodzinę. Oni odbierali telefony – tłumaczy.

Dopiero dekadę później zaczęły pojawiać się telefony stacjonarne w pojedynczych domach i budka telefoniczna przy ośrodkach wczasowych. Jak podkreśla były sołtys, Okoniny Nadjeziorne największy rozwój zawdzięczają powstaniu fabryki mebli państwa Zabrockich.

– To za ich sprawą pojawiła się pierwsza wyasfaltowana droga, oprócz głównej dojazdowej drogi powiatowej. Aby mieć jakąkolwiek drogę gminną o dobrej nawierzchni, praktycznie narzucano nam, że musimy coś oddać w zamian – mówi.

Wtedy też pojawiła się możliwość zatrudnienia „na miejscu”,

z czego szczególnie chętnie korzystały mieszkanki Okonin Nadjeziornych. To poprawiło byt wielu domostw. Identyczny wpływ na lokalną społeczność wywarł rozwój ośrodków turystycznych.

Jak słyszymy, wołą mieszkańców świetlica wiejska została sprzedana na poczet drogi. Przeciwnym takiemu działaniu jak wspomina Szynderłata, oprócz niego było kilkoro innych osadników Okonin Nadjeziornych. W ten sposób powstało około 400 metrów drogi asfaltowej. Dopiero w kolejnych latach niewielkimi odcinkami przedłużano asfalt na drogach należących do samorządu śliwickiego.

Jak wspomina wieloletni sołtys, mieszkańców wsi i radę sołecką udawało się wielokrotnie jednaczyć. Tak było choćby w sytuacji budowy kościoła czynem społecznym w latach 1989-1992. Z tego okresu Szynderłata zachował wspomnienia i anegdoty, ale przede wszystkim oryginalne zapisy. Dzisiaj kartki mimo, że pożółkłe mogą być określane bez wątpienia dziedzictwem miejscowości.

Jak wyglądała współpraca z kolejnymi władzami gminy?

Jerzy Szynderłata sołtysem był przez 11 kadencji, co przekłada się na 47 lat. W tym czasie współpracował z czterema władzami gminy Śliwice: dwoma naczelnikami, którymi byli **Klemens Krajna** oraz **Jan Nieżurawski** i dwoma wójtami, tj. **Jerzym Bogusławskim** i **Danielem Kożuchem**.

– Bogusławski był bardzo za rozwojem Okonin Nadjeziornych i przyczynił się do tego. Biorąc pod uwagę brak pieniędzy w tamtych czasach, zrobił wiele. Zaczęły jeździć autobusy, rozwinął szkołę. Kożuch teraz to kontuuje, ale już z większymi możliwościami pieniężnymi. Dlatego mamy choćby tyle nowych dróg – podsumowuje.

Dodajmy, że przez wszystkie lata sołtysowania nasz rozmówca, mógł liczyć na pomoc rady sołeckiej.

Zorganizują dożynki gminne, jeśli będzie droga do Boga

Bez większego zastanowienia, jako wielki sukces były sołtys wskazuje ww. budowę kościoła. Identyfikacja było ze świetlicą wiejską, którą wybudowano w czynie społecznym, ale później wołą mieszkańców sprzedano ją, by sfinansować budowę drogi. Za namacalny triumf uważa też przeznaczanie dużych sum funduszu sołeckiego na jezdnię.

– Dużo pieniędzy poszło w drogę, a mała część trafiała na integrację. To była decyzja mieszkańców – wyjaśnia.

Jerzy Szynderłata jest niezwykle dumny z organizacji gminnych dożynek w 2009 roku. Przeprowadzono je na placu przy kościele.

Bawiło się mnóstwo ludzi. Dodatkową korzyścią związaną z ich organizacją była... budowa kolejnego fragmentu drogi gminnej.

– Powiedziałem wójtowi, że zorganizujemy dożynki, ale on musi wybudować nam drogę do Boga, czyli kościoła. Tak wywalczyłem asfalt – opowiada.

Wspomina, że przy organizacji rolniczego święta schudł 8 kilogramów, bo jego przygotowanie wiązało się ze zwożeniem, np. ławek, stołów czy zrobieniem powitalnej bramy.

Jerzy Szynderłata, pytany o wydarzenie z kategorii porażek, wskazuje zamknięcie tutejszej szkoły. Zastrzega jednak, że stało się tak po długiej walce.

– Naszą szkołę zamknięto praktycznie jako jedną z ostatnich, w 2000 roku. Skończyła swoją działalność na klasach 1-3. Chodziły do niej dzieci z Okonin Nadjeziornych, Brzozowych Błot i dworca, czyli Zarośla – wspomina.

Szynderłata tłumaczy też, że ciężko było zaspokoić potrzeby wszystkich mieszkańców ze względu na specyfikę miejscowości, bo Okoniny Nad. są bardzo rozległe.

– Każdy chce mieć dobrą drogę, a potem latarnie – mówi obrazowo.

Do niepowodzeń zalicza też rozwiązanie OSP, której w latach 90. był prezesem.

– Jeździliśmy na zawody. Mówiłem, że musimy walczyć i zawsze było pierwsze miejsce, z tym że w drugiej dziesiątce – wspomina.

Jednostkę rozwiązano, bo była na uboczu, a nacisk był na to, aby strażę lokalizowano przy głównych drogach. W dodatku w Okoninach Nadjeziornych nie było odpowiedniego dojazdu, hydrantu, a punkt czerpania wody był oddalony o kilka kilometrów.

– Nasza jednostka została w pewnym sensie przeniesiona do Lińska – podsumowuje.

Spółecznik

Szynderłata praktycznie całe swoje dotychczasowe dorosłe życie poświęcił Okoninom Nadjeziornym. Gdy pojawiła się potrzeba, zbierał ludzi i organizował zbiórki finansowe, rzeczowe. Tak było choćby w czasie powodzi w 1997 roku.

– Nasze Okoniny w sytuacjach kryzysowych, zagrożenia lub potrzeby serca są niesamowite. Lepszej miejscowości chyba nie ma, stają na wysokości zadania. Na przykład organizowaliśmy zbiórki wewnętrzne dla naszych potrzebujących mieszkańców. Chodziliśmy od domu do domu z radnymi sołeckimi. Na leczenie czy wsparcie rodziny – opowiada.

W Okoninach Nadjeziornych zbierano niegdyś datki na prezent dla ks. prałata **Erharda Staniszeńskiego**, gdy ten obchodził jubileusz 60-lecia kapłaństwa.

– Z Andrzejem Zabrockim jeździliśmy rowerami i zbieraliśmy

społeczna emerytura

pieniądze na ornat, jako prezent od sołectwa.

Za jego dziejów w sołectwie organizowano imprezy: gwiazdki dla dzieci, Dzień Dziecka, Dzień Matki, inne festyny. W swoich pomysłach mógł liczyć zawsze na wsparcie rodziny i mieszkańców.

Oznajmia, że kwestie społeczne zawsze były dla niego na pierwszym miejscu.

– Niejednokrotnie przedkładałem wyjazdy służbowe nad spotkania rodzinne. Zresztą zawsze byłem na wezwanie mieszkańców. To mój wybór – oświadcza.

Teraz, jak sam mówi po 47-latach sołtysowania, to rodzina będzie na pierwszym miejscu.

Poeta

Wieloletni sołtys prowadzi archiwum. Oprócz ręcznych zapisów z lat 80. i 90. XX wieku, które upamiętniają ważne wydarzenia dla wioski, spisane ma wszystkie swoje wiersze. Szynderłata to lokalny poeta, który swoją twórczość prezentował publicznie, np. wygłaszając mowę pożegnalną dla byłego wójta czy komponując piosenkę o Okoninach Nadjeziornych. Te publikujemy w ramach obok artykułu.

Wieloletni sołtys opowiada, że dawniej organizował kondukt żałobne. Pomagał wdowom czy wdowcom. Miał swój 10-osobowy zespół, a na pogrzebach wygłaszał mowy pożegnalne o zmarłych.

– Wszystkie te mowy mam spisane.

Kolekcjonuje wycinki artykułów, których był bohaterem. Przez mieszkańców określany jest jako

sołtys poeta. Co roku na odpust przygotowuje wiersz.

Przewidział wynik wyborów

Nasz rozmówca tłumaczy, że nie był zaskoczony wyborem mieszkańców na zebraniu sołectwa 5 września.

– Zawsze byłem przygotowany na podziękowanie za zwycięstwo, a tym razem również na pożegnanie, które złożyłem na ręce pana wójta i mieszkańców. (...) ludzie mnie wybrali na to stanowisko i oni muszą mi dać z niego odejść. Nie było możliwości abym nie wystartował, bo to by wyglądało jakbym odpuścił. Może trochę przemawiała męska duma – mówi o powodach startu w wyborach na kolejną edycję sołtysowania.

Póki co twierdzi jednak, że na początku będzie brakowało mu sołtysowania. Po wynikach lokalnych wyborów, rozdzwoniły się do niego telefony od serdecznych współpracowników i przyjaciół. A czego życzy sołectwu?

– Życzę, aby nasza mała ojczyna Okonin Nadjeziornych osiągała dalszy rozwój: miała więcej utwardzonych i zarazem oświetlonych dróg, kawałek wiejskiej plaży, a może nawet niebawem swoją świetlicę. Ale to zadanie już dla innych, młodszych. Ja odchodzę na zasłużoną społeczną emeryturę – kończy.

Obecnie chce skupić się na rodzinie, pisaniu wierszy i prowadzeniu gospodarstwa.

Tekst i fot. Anna Lipska

Twórczość Jerzego Szynderłaty (Zachowana oryginalna pisownia)

Pożegnanie Pana Wójta Gminy Śliwice 6 grudnia 2006 roku

Szesnaście lat temu nowina się stała
bo Rada Parafialna pod wodzem
Księdza Kanonika nauczyciela Pana
Bogusławskiego na Wójta Gminy
mianowała.
Był to czas długi i niedługi
gdzie Wójt pokonywał wszystkie
Gminy i Parafii trudy.
Bardzo dobrze i miło się z Panem
współpracowało, niektóre Twoje
zdania

będzie się do końca życia pamiętało
I tak dla nas to nastąpił tak
niespodziewanie czas z Tobą się
rozstania.
Czas złożyć Ci podziękowanie,
za to miłe współpracowanie.
My się z Tobą dziś żegnamy
a w sercach stale skruczę mamy.
Żyj z nami pracuj z nami
i uśmiechaj się do Twoich wyborców
do lat sto.
Tego Ci życzy właśnie kto?
Sołtys Nad. Okoniny
ze Śliwickiej Gminy

Utwór o Okoninach Nadjeziornych

Nasze Okoniny letniskowa wioska
wczasowicza można co kawałek
spotkać
Ref. Oj Dana, Oj Dana
Oj Dana, Oj Dana
wczasowicza można co kawałek
spotkać

Turysta co roku z Polski tu przyjedzie
pieniądze zostawi do domu pojedzie
Ref. Oj Dana, Oj Dana
Oj Dana, Oj Dana
pieniądze zostawi do domu pojedzie

Na naszym jeziorze pływają tabędzie
rowery, fódeczki, kajaki są wszędzie
Ref. Oj Dana, Oj Dana

Oj Dana, Oj Dana
rowery, fódeczki, kajaki są wszędzie

W naszych sklepach piją starzy, piją
młodzi
jak piją z umiarem to im nie zaszkodzi
Ref. Oj Dana, Oj Dana
Oj Dana, Oj Dana
jak piją z umiarem to im nie zaszkodzi

Niech się rozwijają sprawnie Okoniny
to oczko jest w głowie dla Śliwickiej Gminy
Ref. Oj Dana, Oj Dana
Oj Dana, Oj Dana
to oczko jest w głowie dla Śliwickiej Gminy

Cała obsada sztuki wystawionej na podstawie dzieła Juliusza Słowackiego.

W ramach Narodowego Czytania wystawili spektakl

Tegoroczna edycja Narodowego Czytania, zorganizowana przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Śliwicach, miała wyjątkowy charakter, a to za sprawą spektaklu „Małe i duże z Kordianem podróż”. W sztuce zagrała młodzież ze szkół podstawowych w Śliwicach, Lińsku oraz Śliwiczkach.

Scenariusz przedstawienia, wystawionego 19 września w śliwickim GOK-u, opierał się na klasycznym dziele Juliusza Słowackiego. Młodzi artyści przedstawili ten utwór w nowatorski sposób, który przybliżył widzom fabułę „Kordiana”, ale także wytłumaczył znaczenie tego dramatu.

Narodowe Czytanie, zainicjowane przez Prezydenta RP, ma na celu popularyzację polskiej literatury i przypominanie o dziełach, które stanowią fundament naszej kultury narodowej.

– Organizacja wydarzenia przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Śliwicach jest dowodem na to, że nawet w małych miejscowościach literatura piękna zajmuje ważne miejsce, a lokalna społeczność chętnie angażuje się w działania promujące czytelnictwo. Tegoroczne Narodowe Czytanie w Śliwicach było więc nie tylko okazją do przypomnienia twórczości Juliusza Słowackiego, ale także pokazania, że literatura potrafi inspirować do wspólnych działań artystycznych – podsumowuje Anna Klinger, dyrektorka GBP w Śliwicach.

(aw), fot. Gminna Biblioteka Publiczna w Śliwicach

Reklama

Młodzi aktorzy wczuli się bardzo w odgrywane role.

Reklama

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”

Mariusz Łaszewski

POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO

- projektowanie systemów alarmowych
- montaż • centrale telefoniczne
- internet bezprzewodowy
- konwoje • ochrona fizyczna
- monitoring

KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!

Tuchola, ul. Przemysłowa 4, tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217
biuro@ochronabos.pl

KOPALNIA KRUSZYWA

Drew-Kos Tuchola, ul. Chojnicka 57a
tel. 534 665 535, 52 334 38 38

Oferujemy:

- piasek, glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Wsparcie z gminy Tuchola dotarło do Kłodzka

Przyjazd transportu z gminy Tuchola do Twierdzy Kłodzko.

W środę (25.09.) do Kłodzka dotarły samochody z darami z gminy Tuchola dla poszkodowanych w powodzi. Miejscem rozdunku jest słynna Twierdza Kłodzko.

Do Kłodzka udali się burmistrz **Tadeusz Kowalski** i skarbnik gminy **Wojciech Grudzina**. Transport bezpłatnie zapewnił **Tomasz Szrajber**.

Mieszkańcy gminy Tuchola przez 10 dni zostawiali dary w wielu punktach naszego miasta i okolic. Następnie trafiły one do punktu zbiorczego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi.

Przypomnijmy, że początkowo (po dramatycznej nocy 15 września) burmistrz – po ustaleniu z władzami zaprzyjaźnionego z Tucholą miasta Kudowa Zdrój – tłumaczył, że pomoc trafi do będącego w dramatycznej sytuacji Stronia Śląskiego. Aktualizacja i korekta planu nastąpiła tuż przed pakowaniem darów na początku ubiegłego tygodnia. Gminie Tuchola zasugerowano udać się do Kłodzka

i tak właśnie stało się w środę 25 września.

Warto wyjaśnić, że poszkodowaną część Dolnego Śląska zasypywano darami, nad którymi trudno było zapanować. Już w ubiegłym tygodniu wiedzieliśmy, co stamtąd potwierdził burmistrz Tucholi, że najcenniejsza okazała się pomoc w postaci konkretnego sprzętu: osuszacze, odgrzybiacze, inny sprzęt do porządkowania.

Raciaż pomógł Bardo

Warto dodać, że w tym samym czasie do miasta Bardo na Dolnym Śląsku udała się z darami ekipa z Raciaża. OSP, Szkoła Podstawowa i Centrum Energii Odnawialnej zdecydowały się wesprzeć aktualną, domową miejscowość byleby raciażskiej nauczycielki **Magdaleny Prostko**.

(pp), fot. nadesłane

Dary pojechały do ludzi, którzy nam pomagali po nawałnicy

W punkcie wyznaczonym przez powiat zebrano dary dla poszkodowanych powodzią, które przekazały wszystkie gminy wiejskie. Wypełniła się nimi hala ZSLiT. Skoordinowana akcja zakończyła się pakowaniem i transportem do Lwówka Śląskiego. – Powiat Lwówecki jest jednym z tych samorządów, które wsparły finansowo powiat tucholski po nawałnicy – informuje lokalny samorząd.

Punkt zbiorczy akcji powiatu tucholskiego w hali ZSLiT.

Oprócz dziesiątek inicjatyw oddolnych, które trwały kilkanaście dni w każdej naszej gminie, władze powiatu tucholskiego ogłosiły organizację skoordynowanej zbiórki darów dla poszkodowanych w powodzi na Dolnym Śląsku. W ubiegłym tygodniu do punktu zbiorczego w hali Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych zaczęły trafiać da-

ry z gmin. „Tygodnik” był w tym miejscu, gdy jako pierwsi przyjechali przedstawiciele gminy Cekcyn. Tu także dostarczono wsparcie od mieszkańców z Kęsowa, Lubiewa, Śliwic.

Powiat zdecydował, że pomoc rzeczowa trafi do powiatu lwóweckiego i Lwówka Śląskiego. Nie jest to wybór przypadkowy, bo – jak słyszymy – to jeden

z samorządów, który wsparł nasz powiat po nawałnicy w 2017 roku. Lwówek nie został więc teraz sam, gdy jest w potrzebie. Na początku ubiegłego tygodnia pakowano dary, by dostarczyć je do adresatów. W trasę pojechały w środę. W przygotowanie wysyłki zaangażowali się: uczniowie ZSLiT, Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej, Zakład

Nieodpłatny transport zapewnił firma ARKO Arkadiusza Alichniewicza.

Aktywności Zawodowej. Wsparcia logistycznego udzieliły firmy Centrum Energii Odnawialnej i Dachy z Borów. Nieoceniona pomoc nadeszła od **Arkadiusza Alichniewicza** i firmy ARKO. Darów bowiem uzbierało się na cały duży samochód ciężarowy z naczepą. ARKO zapewniło nieodpłatny transport.

Przypomnijmy, że osobny punkt zbiorczy i transport organizowała gmina Tuchola – więcej na tej samej stronie. Dużą, indywidualną zbiórkę organizował na bieżąco Gostycyn, po inicjatywie swojego OSP.

(pp), fot. Starostwo Powiatowe w Tucholi

Naukowo o ochronie lasu

Gospodarka leśna musi dostosować się do zmian klimatu

O tym co zrobić, aby nie dopuścić do degradacji obszarów leśnych, dyskutowano podczas konferencji naukowej „Zarządzanie ochroną przyrody w lasach”. – Po raz pierwszy w historii naszych konferencji cały blok tematyczny poświęcony był ekologicznym aspektom drzewnictwa – mówi rektor WSZŚ w Tucholi **Krzysztof Kannenberg**.

Za nami zorganizowana przez Wyższą Szkołę Zarządzania Środowiskiem w Tucholi XVI konferencja naukowa „Zarządzanie ochroną przyrody w lasach”. Konferencja odbyła się w Fojutowie, a komitetowi naukowemu przewodniczył prof. **Andrzej Grzywacz**, znany i ceniony przez rzeszę leśników nauczyciel akademicki i wieloletni

pracownik Lasów Państwowych w Warszawie.

W konferencji wzięło udział 60 uczestników. Byli leśnicy z regionalnych dyrekcji LP z całej Polski i przedstawiciele samorządów. Referaty przedstawili i wzięli udział w dyskusji nie tylko naukowcy z tucholskiej uczelni, lecz również z Uniwersytetu Przyrodni-

czego i UAM z Poznania, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Gdańskiego i SGGW w Warszawie. On-line uczestniczyli naukowcy z Ukrainy, którzy od kilku lat współpracują z tucholską uczelnią oraz pochodzący z Senegalu członek komitetu naukowego konferencji prof. **Jean Diatta**.

Sporo czasu uczestnicy poświęcili zagadnieniom wody i gospodarki wodnej w lesie. W ostatnich latach poziom wód gruntowych i powierzchniowych obniża się, co ma wpływ na zdrowotność lasu.

– Po raz pierwszy w historii naszych konferencji cały blok te-

matyczny poświęcony był ekologicznym aspektom drzewnictwa – tłumaczy rektor tucholskiej uczelni, dr **Krzysztof Kannenberg**.

Muszą reagować na zmiany klimatu

W konferencji uczestniczyli reprezentanci przedsiębiorstw, które swoją działalność opierają na surowcu drzewnym, co powinno przyspieszyć stosowanie proponowanych przez naukowców rozwiązań w produkcji przemysłowej. Generalnie zmiany klimatu wymuszają dostosowanie gospodarki

leśnej do istniejących warunków, żeby nie dopuścić do degradacji obszarów leśnych.

– Jestem bardzo zadowolony z przebiegu konferencji, podczas której poruszyliśmy istotne problemy ochrony lasu – stwierdzi rektor. – W części pozanaukowej uczestnicy zwiedzili Tucholę i ekspozycję Muzeum Borów Tucholskich, gdzie wzięli udział w specjalnie przygotowanych warsztatach, a uroczysta kolacja odbyła się w restauracji Pod Halabardami, w średniowiecznych piwnicach – zakończył **Krzysztof Kannenberg**.

(hs)

4 - 10 października 2024

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

21:00
TVN 7**Dziennik Bridget Jones**

Komedia, Francja, Wielka Brytania, USA, 2001

Kolejne samotnie spędzone święta wprawiają Bridget w fatalny nastrój. Ma dość swego niepomawanego apetytu, męczy ją to, że za dużo pali i pije. Przede wszystkim Bridget ma do siebie pretensje o to, że nie potrafi znaleźć wartościowego mężczyzny. Bridget bierze się za siebie, konsekwentnie zmienia swoje życie, a wszystko opisuje w dzienniku. Zmiany pojawiają się błyskawicznie. Bridget nawiązuje romans ze swoim szefem, niepoprawnym playboyem Danielem Cleaverem...

INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 0:20

Sobota

23:40
TVP
KULTURA**Nocny kowboj**

Dramat, USA, 1969

Joe Buck, kowboj z Teksasu, wyrusza na podbój Nowego Jorku, gdzie zamierza zrobić karierę gigolaka. Zamiast amerykańskiego mitu zastaje świat zepsucia, naiwności i osamotnienia. W tłumie wielkomiejskiej dżungli spotyka Rizzo, emigranta żyjącego na skraju nędzy, który z czasem okazuje się jego jedynym przyjacielem. Podczas rozpaczliwej walki o przetrwanie, na dnie nędzy i upodlenia Joe odkrywa coś zupełnie mu nieznanego: przyjaźń i bezinteresowne oddanie. Film otrzymał 7 nominacji do Oscara, 3 Oscary: za najlepszy film, reżyserię i scenariusz-adaptację.

INNE DATY EMISJI: PIĄTEK, 20:00

REKLAMA

TOLEK®

Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

Napęd
nożnyNajtańszy polski
rower elektryczny

Rowery mogą być z napędem elektrycznym

Rower jako wyrób medyczny
jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie
oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ROWERY POLECANE SĄ:

- ▶ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
- ▶ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
- ▶ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
- ▶ Dzieciom
- ▶ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.ple-mail: biuro@rowertolek.pl

adres: ul. 3 Maja 2A, 87-850 Chocień k. Włocławka

tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 AnnaTo jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą

PIĄTEK • 4 października

TVP 1

05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:10 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Akacja 38 - serial
08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2011
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Dzikie wybrzeża - dok., Wlk. Bryt., 2019
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłychających - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
11:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny
11:50 Lena na Bałkanach - reportaż
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - Zamożna kobieta pada ofiarą brutalnego gwałtu. Trop prowadzi do jej męża, który, według zeznań świadków, jest damskim bokserem.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - Alicja Pachlicka wspólnie z mężem Michałem podjęła decyzję o zapisaniu ich 6-letniego synka Franciszka do przedszkola. Pewnego dnia dziecko...

TVP Kultura

06:15 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni - Włodek Pawlik - magazyn
07:20 Podróże z historią - Kruchy skarb - dok., Polska, 2017
08:05 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
08:40 Rozmowa Gdynia
08:50 Nagroda Literacka NIKE - „Raptularz” Urszula Koziół - felieton
09:00 Przeprowadzki - serial
10:10 Wielkie manewry - kom. - dram., Włochy, Franc., 1955
12:05 Muzyka zamknięta w drewnie - dok., Nor., 2021
13:40 Nagroda Literacka NIKE - „Raptularz” Urszula Koziół - felieton
13:45 Którędy po sztukę - Jan Philip van Thienen „Dziewczynka w girlandzie” - magazyn
13:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Okazuje się, że w mieście dwa gangi wzajemnie się okradają...
08:00 Kobra - oddział specjalny - Po zabójstwie członka albańskiej mafii, Semir i jego rodzina są w niebezpieczeństwie.
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 45-letni Marek Michalak jest właścicielem małego baru z zapiekankami i kurczakami. Przygarnięty niespełnionymi długami, i sprawami w sądach chce popełnić samobójstwo...

TVN 7

05:05 Szkoła - Do licealnej klasy 1a, w której uczy się Majka Lipowska przychodzi nowa uczennica, jej dawna koleżanka, Kamila Darska.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 15-letnią Dagmarę Regułą, która razem ze swoim ojcem i starszym bratem paliła w domu halucynogenną szalwę.
13:45 Sekrety życia - serial paradokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - serial paradokumentalny

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 16:00 Policjanci i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Miłość za wszelką cenę 22:30 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 23:35 Włatcy Móch: One 00:35 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleshopping

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Życiu powieśmy TAK 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wielkość rozdziła się przy ołtarzu 12:55 Fatima - znak nadziei 13:30 Msza św. 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywnie 16:40 Prosto o gosp. 17:00 Bogu się podobać 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Oddech Boga 22:50 Przegląd Tyg. „Niedziela”

SOBOTA • 5 października		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:50 Uwaga! - program interw. 06:05 Bugs Bunny Builders - animacja 06:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 07:45 Dzień Dobry TVN 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska 13:25 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 14:55 Totalne remonty Szelągowskiej - reality show 16:00 Anatomia piękna - program rozrywkowy 17:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:10 Unboxing - Wielkie Otwarcie - program rozrywkowy 18:45 Sport	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy 11:00 Ewa gotuje - program kulinarny 11:30 Moja Mama i Twój Tata - reality show 13:05 Gliniarze - w warsztacie samochodowym dochodzi do wypadku, w wyniku którego jeden z mechaników zostaje ciężko ranny. Detektywi szybko orientują się, że to nie był wypadek... 14:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 15:15 Kevin sam w domu - kom., USA, 1990. W wyniku zamieszania w drodze na lotnisko, rodzina McAllisterów zapomina ze sobą zabrać ośmioletniego Kevina...	06:15 Milion - kom., Franc., 1931 07:45 Wydarzenie aktualne 08:15 Legendy Rocka - Amerykański Punk Rock • Metalowcy - dok., Wlk. Bryt. 09:15 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Korzyński - mag. 09:55 Zmiennicy - serial, 1986 11:00 Nagroda Literacka NIKE - „Wilki” Marzena B. Kiler - felieton 11:10 Jakub Józef Orliński - Oblicza miłości - koncert, Franc., 2021 12:35 Dokument tygodnia - Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020 13:40 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 14:20 Złota kaczka - baśń filmowa, 1976 15:10 Nagroda Literacka NIKE - „Wilki” Marzena B. Kiler - felieton	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - W tajemniczych okolicznościach ginie Kevin, partner młodego piłkarza Mehmeta Ozmana. Semir i Alex postanawiają poznać prawdę na temat jego śmierci... 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Emil Butrynowicz to stary kawaler i zapalony poszukiwacz skarbów, który całe dnie spędza na polach z detektorem metalu. Poszukiwania zawodnedy jego życiem do tego stopnia, że został zwolniony z pracy, a w eksperymencie traktują go jako nieszkodliwego „świra”.	04:55 Szkoła - 18-letni Tymon Skrzypek sprzedaje na targach żywności dżemy własnej produkcji... 05:55 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:30 Bociany - kom., USA, 2016 09:20 Ukryta prawda 11:25 Mówię Wam - talk-show 12:05 B&B love - program rozrywkowy 13:15 Detektywi - Do detektywów zgłasza się małżeństwo, które prosi o odnalezienie córki... 14:15 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show 15:20 Interkosmos - kom., USA, 1987. Porzucony przez dziewczynę, zdesperowany porucznik Tuck Pendelton postanawia wziąć udział w eksperymencie miniaturyzacji...	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 JesteśmyDlaDzieci - program edukacyjny 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Bibliotekarz III: Przeklęty kielich Judasza - film, USA, 2008 14:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:05 Opiekun - sens., Niemcy, 2012. Nastolatka Nina jest świadkiem zabójstwa swojego chłopaka w ekskluzywnym berlińskim hotelu... 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
 14:55 Rolnik szuka żony - reality show 16:00 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Kawa z kardamonem - serial 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Profilerka - serial krym., Polska, 2024 21:20 Hit na sobotę - Operacja Mincemeat - dram., Wlk. Bryt., 2021 23:35 Blitz - akcja, Wlk. Bryt., Franc., USA, 2011 01:25 Pogoda na jutro - kom., Polska, 2003 03:15 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	 19:25 Rodzinka.pl - serial kom. 20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko 22:20 Krucjata - Znak bliźniąt - serial krym., Polska, 2024. Jacek, informator Bronka, zostaje pobity przez zamaskowanych mężczyzn. Bronek podejrzewa, że... 23:20 Nie powiesz nikomu? - fab., USA, 2019. Emma Corrigan podczas lotu samolotem zwierza się ze swoich sekretów nieznajomemu, który okaże się... 01:05 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc., Belgia, 2019 02:10 Dzień w Middleton - kom., USA, 2013 04:00 Rodzinka.pl - serial kom.	 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Azja Express - reality show 21:15 Planeta singli III - kom., Polska, 2019. Czy upragniony ślub Ani i Tomka będzie tak samo szalony i zabawny jak ich wcześniejsze miłosne perypetie? 23:25 Annabelle wraca do domu - horror, USA, 2019 01:40 Pati - serial obyczajowy 02:40 Szpital - program obycz. 03:40 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Nauka jazdy - reality show 04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:05 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	 17:30 Awantura o kasę - teleturniej 18:50 Wydarzenia 19:15 Sport; Pogoda 19:30 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 19:55 Kabaret na żywo 22:05 Przykładny obywatel - sens., Wlk. Bryt., Nor., Chiny, 2019. Bradley Stryker mieszka wraz z żoną w niewielkiej górskiej chacie na uboczu. Spokojną egzystencję Nelsa burzy jednak śmierć jego syna... 00:50 Obcy - decydujące starcie - sens., USA, 1986 03:40 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	 15:20 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019 17:20 Wydarzenie aktualne 17:40 Nagroda Literacka NIKE - „Wilki” Marzena B. Kiler 17:50 Retro kino - Różowa Pantera - kom., USA, 1964 20:00 Bilet do kina - Serpico - fab., USA, Włochy, 1973 22:20 Gala 10 lat TVP Kultura - koncert 23:30 Nagroda Literacka NIKE - „Wilki” Marzena B. Kiler 23:40 Wieczór kinomana - Nocny kowboj - dram., USA, 1969 01:40 Hala odlotów - talk-show 02:40 Nocny dokument - Ustrzelni mafie - dok., Irlandia, USA, 2019 04:30 Mąż fryzjerki - dram., Franc., 1990	 20:00 Uprowadzona - akcja, Franc., USA, 2008. Bryan jest emerytowanym agentem. Daje się przekonać córce, by puścić ją wraz z koleżanką same do Paryża. Na miejscu dziewczyny zostają porwane przez albańskiego gang handlarzy ludźmi. 21:50 Krwawy sport - akcja, USA, 1988 23:30 Detektyw Marlowe - thriller, 2022. Cyniczny i posępny detektyw Philipp Marlowe bada sprawę czarującej, niemiłosiernie bogatej Clare Cavendish. 02:00 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę 05:00 Dyżur - serial medyczny	 17:55 Gruby i chudszy - kom., USA, 1996. Sherman Klump, podobnie jak reszta jego rodziny, cierpi na poważną nadwagę. Pewnego dnia w jego uniwersyteckiej pracowni pojawia się... 20:00 Jack, pogromca olbrzymów - przyg., USA, 2013 22:35 Wilcze echa - sens., Franc., 2019. Złoga Titanie - supernowoczesnej łodzi podwodnej z napędem atomowym, wykonuje misję wojskową u wybrzeży Syrii. W pewnym momencie... 00:50 Krwawy diament - sens., USA, Niemcy, 2006 03:50 Hotel Paradise - reality show	 09:00 Dar Wiary 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Myśląc Historia 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Pianistą był 17:30 Przełamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA • 6 października		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Anatomia piękna - program rozrywkowy 06:50 Kuchenne rewolucje - Kilka lat temu dwójka dobrych przyjaciół otworzyła restaurację w Gdańsku na terenie zrewitalizowanych koszar... 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 12:00 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 12:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 13:15 Top Model - reality show 14:55 Azja Express - reality show 16:30 Wojownicze żółwie ninja - przyg., USA, 2014 18:45 Sport 18:55 Pogoda 19:00 Fakty - program informacyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 halo tu polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy 11:00 Kevin sam w domu - kom., USA, 1990. W wyniku zamieszania w drodze na lotnisko, rodzina McAllisterów zapomina ze sobą zabrać ośmioletniego Kevina... 13:20 Twaja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 15:25 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 17:30 Awantura o kasę - teleturniej 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny	06:25 Nasza generacja - Jazz - wyjście z podziemia - dok., 1995 07:05 Rozmowy (nie)wygodne - rozmowy Mariusza Szczygła 08:00 Nabożeństwo luterzańskie w Wałbrzychu 09:05 Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020 10:15 Od ucha do ucha - Bujać w obłokach - Listek - Złota godzina - anim. 10:40 Rawhide - Incydent przy studniu Jacoba - western, USA, 1959 11:45 Poczet świrów polskich - Dariusz Miliński - program publicystyczny 12:25 Mały Spirou - fab., Belgia, Franc., 2017 14:05 Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo - dok., Włochy, Niemcy, 2019 15:20 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986 16:35 Dobry tytuł - magazyn 17:15 Niedziela z... rolami Zdzisława Maklakiewicza 18:05 Niedziela z... rolami Z. Maklakiewicza - Nos - film TVP 18:45 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film TVP 20:00 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE 21:10 Trzy dni Kondora - fab., USA, 1975 23:20 Umberto Eco: biblioteka świata - dok., Włochy, 2022 00:50 Noc krótkich filmów - Franz Kafka • Refleksy 01:30 Kult - fab., Wlk. Bryt., 1973 03:10 Gala 10 lat TVP Kultura 04:25 Reżyserzy - William Friedkin - dok., Wlk. Bryt.,	05:50 Kurierzy - Adam dostarcza przesyłkę do mieszkanka 75-letniej Bogumiły, którą kurier widzi pierwszy raz, mimo iż często bywa w okolicy... 09:50 Zbuntowana księżniczka - kom., Wlk. Bryt., 2008 11:45 Niania - familijny, USA, 2006 13:45 Blondynka w koszarach - kom., USA, 2008 15:50 Taxi 2 - kom., Franc., 2000. Japoński minister obrony zostaje porwany we Francji przez ludzi pracujących dla yakusa, mafii z Japonii. Do akcji wkracza Daniel, taksówkarz z Marsylii o umiejętnościach rajdowego kierowcy oraz Emil, policjant z Paryża... 17:40 Asterix i Obelix: Imperium smoka - przyg., Franc., Belgia, 2023	05:05 Szkoła - Mateusz Wosiak z 2c gimnazjum ucieka z domu, przed znegającym się nad nim ojcem... 06:10 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 07:05 Tom i Jerry Show - film animowany 07:35 New Looney Tunes I - animacja 08:05 Córka króla - przyg., USA, Chiny, Franc., Wlk. Bryt., Australia, Hong Kong, 2022 10:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 12:15 B&B love - program rozrywkowy 13:25 Detektywi - 26-latkę prosi detektywów Annę Potacek i Macieja Dębosza o wyjaśnienie, co dzieje się z jej narzeczonym i kim on właściwie jest... 15:20 Maski - kom., USA, 1994 17:35 Jack, pogromca olbrzymów - przyg., USA, 2013	06:00 STOP Drogówka - serial policyjny 07:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Siedem nowych znaków Apokalipsy - dok., USA, 2015 10:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 12:00 Flintstonowie - kom., USA, 1994 13:55 Ja, szpieg - sens., USA, 2002 16:00 Uroczysko - serial krym. 18:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 20:00 Właty Móch: One 21:00 Gwiazdy Kabaretu 22:00 Diabeł - film, USA, 2010 23:40 STOP Drogówka - serial policyjny 00:40 Najślawniejsze ucieczki - prawdziwe historie niesamowitych więziennych ucieczek 02:45 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Daje słowo Maciej Orłoś - talk-show 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Gra z Cieniem - serial, 2024 21:20 Rolnik szuka żony - reality show 22:25 Zakochana Jedynka - Moje wielkie greckie wesela - kom., USA, 2002 00:10 Operacja Mincemeat - dram., Wlk. Bryt., 2021 02:25 Znow cię kocham - kom., USA, 2016 04:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	 17:15 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny 17:55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 18:35 Poczet świrów polskich - Jerzy Satanowski - program publicystyczny 19:15 Rodzinka.pl - serial kom. 20:00 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE - 2024 - widowisko 21:15 no... wiadomo - magazyn 21:55 Panaceum, USA, 2013 23:45 Instykt - serial krym., Polska, 2011 00:40 Nie powiesz nikomu? - fab., USA, 2019 02:30 Wszystko będzie dobrze - dram. obyczajowy, Polska, 2007	 19:30 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 21:15 Joker - sens., USA, Kan., 2019 23:45 Dungeons & Dragons: Złoty honor - przyg., USA, Wlk. Bryt., Islandia, Australia, 2023. Urokliwy przestępca i grupa niepoprawnych poszukiwaczy przygód zmagają się z epickim wyzwaniem, aby odzyskać zagubiony artefakt... 02:35 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny 03:40 Szpital - program obycz. 04:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:00 Nauka jazdy - reality show	 19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy 22:10 Teściowie - serial obyczajowy 23:10 Święty interes - kom., Polska, 2010. Komedia o dwóch braciach Leszku i Janku, zaczyna się w momencie, gdy obaj przyjeżdżają do rodzinnej wsi na pogrzeb dawno niewidzianego ojca. Na miejscu okazuje się, że... 01:10 Że się dzieje w El Royale - sens., USA, 2018 04:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	 15:20 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986 16:35 Dobry tytuł - magazyn 17:15 Niedziela z... rolami Zdzisława Maklakiewicza 18:05 Niedziela z... rolami Z. Maklakiewicza - Nos - film TVP 18:45 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film TVP 20:00 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE 21:10 Trzy dni Kondora - fab., USA, 1975 23:20 Umberto Eco: biblioteka świata - dok., Włochy, 2022 00:50 Noc krótkich filmów - Franz Kafka • Refleksy 01:30 Kult - fab., Wlk. Bryt., 1973 03:10 Gala 10 lat TVP Kultura 04:25 Reżyserzy - William Friedkin - dok., Wlk. Bryt.,	 20:00 Olimp w ogniu - akcja, USA, 2013. Biały Dom zostaje zaatakowany przez koreańskich terrorystów. W wyniku tego wydarzenia giną wszyscy agenci Secret Service, a prezydent i jego najbliżsi zostają zakładnikami... 22:10 Zawrotna prędkość - akcja, Franc., 2017. Andrew i Garrett Fosterowie to bracia, których łączy wspólna pasja - miłość do luksusowych samochodów, a konkretnie do ich kradzieży... 00:00 Drive - akcja, USA, 2011 02:00 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial	 20:00 Batman kontra Superman: Świt sprawiedliwości - przyg., USA, 2016. Kiedy Batman i Superman prowadzą wobec siebie wojnę, na świecie szybko pojawia się inne zagrożenie... 23:15 Podwodna pułapka II: Labirynt śmierci - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2019. Cztery nastolatki podczas nurkowania w ruinach podwodnego miasta dowiadują się, że w tym miejscu polują śmiertelnie niebezpieczne żarłaczce białe. 01:05 To: Rozdział II - horror, USA, 2019 04:30 Druga strona medalu - talk-show	 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce 11:00 Głos serca 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Dzieci Andersa - Powrót do Afryki 14:00 Oddech Boga 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:45 Życie lasu. Ptaki 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja Katolicka Rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy

DOM, WNĘTRZE i ENERGIA

**BEZPŁATNY
DODATEK
BUDOWLANY**

Redakcja dodatku:

Piotr Paterski (redaktor prowadzący), Kamil Tajl, Agata Wiśniewska,
Anna Lipska, Hanna Szulwic, Krzysztof Janikowski.

Wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3.

Reklama

**SALON
KOMINKOWY**

**SALON
ŁAZIENEK**

Odwiedź nasz punkt sprzedaży:

Tuchola, ul. Świecka 74/76

tel: 661-139-084

tel: 665-458-505

Nasze gminy przyjmują **PLANY OGÓLNE**

Chcesz w przyszłości budować na swojej

Ostatnie zmiany w przepisach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego dotyczą każdego, kto planuje budowę na swojej działce lub myśli o przyszłości swojego terenu. Nowelizacja ustawy, która weszła w życie we wrześniu 2023 roku, wprowadza szereg nowych obowiązków i ograniczeń, które mogą mieć wpływ na przyszłe inwestycje. Warto, by każdy, kto posiada działkę i planuje budowę, dobrze zrozumiał, co się zmienia.

Rozmawiamy z Marią Antoszczyszyn z bydgoskiej firmy EKOTER Ochrona Środowiska Michał Schmidt, aby wyjaśnić najważniejsze aspekty tych zmian oraz doradzić, jakie kroki powinni podjąć właściciele nieruchomości, aby nie stracić możliwości realizacji swoich planów.

Co tak naprawdę zmienia nowelizacja ustawy o planowaniu przestrzennym?

Najważniejszą zmianą jest wprowadzenie planu ogólnego gminy, który zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Studium to dokument wewnętrzny gminy, wykorzystywany głównie jako podstawa do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale samo w sobie nie ma mocy prawnej. Wyjdzie z użycia po uchwaleniu planu ogólnego, co powinno nastąpić do 31 grudnia 2025 roku. Plan ogólny, w odróżnieniu od studium, jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że każda decyzja o warunkach zabudowy musi być zgodna z jego zapisami.

Jakie są kluczowe różnice między planem ogólnym a studium?

Najważniejszą różnicą jest to, że plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, a studium nie jest. Plan ogólny obejmuje obszar całej gminy, a jego zapisy będą miały bezpośredni wpływ na to, Reklama

co i gdzie można budować. Przykładowo decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane tylko w wyznaczonej strefie obszarów uzupełnień zabudowy, jeśli taki obszar gmina wyznaczy w swoim planie.

Czy tylko w tej strefie będzie można budować nowe budynki?

Tak, w tych obszarach będzie się można ubiegać o decyzje dotyczące budowy nowych budynków. Na pozostałych terenach, będzie możliwe wydanie decyzji, która nie będzie wiązała się z budową, ale na przykład ze zmianą sposobu użytkowania budynku czy terenu. W przypadku, gdy na danym terenie istnieje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, będzie można budować, bo wówczas decyzja o warunkach zabudowy nie jest wymagana.

Czy to utrudnienie dla inwestorów?

Niektórzy mogą tak uważać, ale z perspektywy gmin i państwa to zaleta. Wprowadzenie bardziej rygorystycznych zasad ma na celu zatrzymanie rozlewającej się zabudowy, szczególnie na terenach wiejskich, gdzie zabudowa często odbywa się chaotycznie. Obszary uzupełnienia zabudowy będą bardziej zwarte, co w przyszłości może ułatwić gminom budowę infrastruktury, takiej jak drogi, kanalizacja czy wodociągi.

Myślę, że takie rozwiązanie planistyczne jest potrzebne, po-

nieważ w tej dziedzinie panuje za duża samowola. Nie wiadomo jeszcze, czy plan ogólny okaże się dobrym narzędziem. Za kilka lat ocenimy, czy się sprawdzi.

Plan ogólny jest opracowywany w formie cyfrowej. Jak to wpłynie na cały proces?

Tak, plan ogólny jest opracowywany cyfrowo, co powinno technicznie ułatwić jego aktualizowanie w przyszłości. Niemniej jednak planów tych nie można odwołać, można jedynie wprowadzać w nich zmiany. Co więcej, terminy ich wykonania są bardzo krótkie. Gminy mają czas na opracowanie i uchwalenie planu ogólnego przez radę gminy do końca 2025 roku.

Czy gminy mają wystarczająco dużo czasu na przygotowanie?

Nawet gdyby gminy przystąpiły do opracowania planu ogólnego w ubiegłym roku, po wejściu w życie ustawy (24.09.2023 r.), to czasu jest mało. Z ostatnich danych wynika, że niecałe tysiąc gmin podjęło uchwały o przystąpieniu do opracowania planu ogólnego, a wszystkich gmin jest dokładnie 2477. Większość gmin nie zrobiła jeszcze pierwszego kroku.

Rozmawialiśmy wcześniej, że plan ogólny musi być uchwalony do końca 2025 roku, bo niedotrzymanie terminu zablokuje środki z KPO.

Na opracowanie gminy muszą zabezpieczyć środki ze swojego budżetu, a dopiero

Posiadacze nieruchomości, którzy tylko planowali w najbliższych kilku latach budowę, sprzedaż czy przekazanie gruntu na cele budowlane, moim zdaniem powinni złożyć w gminie wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy – mówi Maria Antoszczyszyn z bydgoskiej firmy EKOTER.

po uchwaleniu będzie refundacja z KPO.

Jeżeli we wszystkich gminach, na całym terenie Polski nie będzie wykonany plan ogólny, to mogą być wstrzymane wszystkie środki z KPO?

Czytałam wczoraj, że pojawiają się propozycje rządowe o wydłużeniu terminu o zmianach w zapisach KPO. Moim zdaniem termin jest za krótki i gminy też to wiedzą, bo prawie 1500 gmin nie przystąpiło do opracowania. Trzeba pamiętać, że gmina musi zabezpieczyć własne środki na wykonanie opracowa-

nia. Jednak nowych terminów nie ma i obowiązują te dotychczasowe.

Czy wasza firma zajmuje się opracowaniem takich planów?

Nie zajmujemy się tym. Nowe przepisy rzutują na naszą pracę pośrednio, stąd moje zainteresowanie.

Jaki jest w przybliżeniu koszt wykonania planu ogólnego dla średniej wielkości gminy wiejskiej?

Powyżej 100 tys. zł.

W rządowym wykazie maksymalnej kwoty wsparcia na przygotowanie i uchwalenie planu

Sklep KASZMAL
Artykuły do remontu mieszkań

Remontujesz? Czegoś Ci zabrakło?

- farby
- lakiery
- tapety
- kleje
- silikony
- pędzle
- wałki
- wkręty i inne

Niskie ceny

Zapraszamy!

EKO PRALNIA

Punkt przyjęć odzieży do prania

czas realizacji **tylko 4 dni**

Tuchola, ul. Świecka 76a (obok ronda)
tel. 609 067 348, 667 255 049
pon.-pt. 8:00-17:00
sobota 8:00-13:00

BIURO NIERUCHOMOŚCI

727 771 811

ul. Księżycowa 3, Bysław
ul. Poczтовая 5a, Tuchola

www.karow.nieruchomosci.pl

- profesjonalne pośrednictwo w transakcjach kupna, sprzedaży, wynajmu nieruchomości
- podziały nieruchomości
- współpraca z biurem projektowym
- decyzje o warunkach zabudowy
- świadczenia charakterystyki energetycznej

działce? To powinno cię zainteresować

ogólnego dla gmin powiatu tucholskiego zaplanowano następujące kwoty:

Cekcyn – 196 528,08 zł
Gostycyn – 175 501,52 zł
Kęsowo – 166 765,22 zł
Lubiewo – 184 905,10 zł
Śliwice – 170 798,08 zł
Tuchola – 272 961,77 zł

Opracowanie planów ogólnych będzie realizowane na istniejącej bazie bazy ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez starostę?

Tak. Z mojej wiedzy wynika, że ma być sporządzony na plikach GML z bazy ewidencji gruntów i budynków oraz innych baz niezbędnych do wykonania tego zadania. Powinny być one nieodpłatnie przekazane ze starostwa.

Co w takim razie powinni zrobić właściciele działek, którzy planują na nich budowę?

Jeżeli mają wydaną ostateczną decyzję o warunkach zabudowy, to są bezpieczni. Decyzja musi mieć pieczęć potwierdzającą jej ostateczność. Jeżeli takiej pieczęci nie ma, należy udać się do urzędu gminy, żeby sprawdzić jej status. W przypadku, gdy właściciel działki posiada pozwolenia na budowę, będzie ono aktualne. Natomiast posiadacze nieruchomości, którzy tylko planowali w najbliższych kilku latach budowę, sprzedaż

czy przekazanie gruntu na cele budowlane, moim zdaniem, powinni złożyć w gminie wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Decyzja ta powinna być prawomocna do końca grudnia 2025 roku.

A co z działkami powyżej 3000 metrów kwadratowych, które właściciel planował przeznaczyć na cele budowlane?

Właściciel takiej działki czy działek powinien jak najszybciej złożyć do gminy wniosek o wydanie na nie warunków zabudowy.

Ustawodawca przewiduje możliwość składania wniosków do planu ogólnego przez właścicieli działek, gdy gmina przystąpi do jego opracowywania. Kto szczególnie powinien takie wnioski złożyć?

Moim zdaniem każdy, kto ma jakieś plany związane ze swoją nieruchomością. Szczególnie prowadzący działalność gospodarczą, powinni się zainteresować, czy jego gmina uchwaliła przystąpienie do opracowania planu ogólnego, a jeżeli tak, na jakim etapie jest opracowanie. Jeżeli nie ma jasnych informacji na stronach internetowych gminy, należy zapytać urzędników. Wielu właścicieli za późno dowie się o konsultacjach społecznych, co może za-

blokować lub uniemożliwić ich plany inwestycyjne.

Kto będzie te wnioski rozpatrywać?

Wnioski będą rozpatrywane przez gminy, ale najczęściej to pracownice urbanistyczne odpowiedzialne za opracowanie planu ogólnego będą je analizować.

Trzeba pamiętać, że plan ogólny ma wiele ograniczeń wynikających z krajowych przepisów. Szczególnie strefa obszaru uzupełnienia zabudowy, którego zakres musi być wyznaczony zgodnie z rozporządzeniem krajowym, a to bardzo ściśle i wąsko określa obszary uzupełnienia zabudowy.

Jest jeszcze jedno ograniczenie. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową, czyli zaplanowanie i przygotowanie terenów pod zabudowę na najbliższe lata. Będzie to uzależnione od prognozowanej liczby mieszkańców za 20 lat. Przepisy znowelizowanej ustawy podają wzory na obliczenie zapotrzebowanie na nową zabudowę dla prognozowanej liczby mieszkańców. Nowe przepisy wprowadziły wiele ograniczeń i z pewnością już w praktyce wzbudzi to niezadowolenie mieszkańców.

Czy jest szansa na wydłużenie terminu wprowadzenia planów ogólnych?

PLAN OGÓLNY W GMINACH NASZEGO POWIATU

Wszystkie gminy powiatu tucholskiego w pierwszej połowie tego roku przystąpiły do opracowania planu ogólnego gminy. Rada Gminy Lubiewo 25 stycznia jako pierwsza gmina w powiecie tucholskim podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy. Przyjmowanie wniosków zakończyło się 31 lipca br. Mieszkańcy złożyli 80 wniosków i prawie wszystkie dotyczyły możliwości zabudowy. Również prawie dwukrotnie w porównaniu z rokiem 2023 zwiększyła się liczba podań do wójta o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Od stycznia do września 2023 roku wpłynęło ich 90, a w bieżącym roku jest ich 160. Zakończono też zostało przyjmowanie wniosków do planu ogólnego w gminie Tuchola, która przystąpiła do opracowania 22 marca. Kierownik wydziału inwestycji i planowania przestrzennego, Waldemar Walkowiak uważa, że zainteresowanie mieszkańców było duże i do planu ogólnego złożono 57 wniosków, które dotyczyły fotowoltaiki i zabudowy mieszkaniowej.

– Przez trzy kwartały 2023 roku złożono 92 wnioski o wydanie warunków zabudowy, a do września tego roku w tej samej sprawie zarejestrowano ich 147 – mówi Walkowiak. Rada Gminy Śliwice przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego uchwaliła 25 kwietnia, a wnioski mieszkańców do planu były przyjmowane do 31 lipca. Obecnie wnioski do planu ogólnego można składać w gminie Cekcyn, gdzie rada gminy uchwaliła przystąpienie 26 marca br. oraz w gminie Kęsowo (przystąpienie do opracowania nastąpiło 18 czerwca) mieszkańcy mogą to uczynić do 25 października. Gmina Gostycyn, której rada uchwaliła przystąpienie do opracowania planu ogólnego 8 marca tego roku wnioski do planu ogólnego przyjmowała do końca kwietnia tego roku. – W sumie przyjęliśmy 23 wnioski – mówi Paulina Robaczewska z działu planowania przestrzennego urzędu gminy. – Mieszkańcy składali wnioski dotyczące zabudowy jednorodzinnej oraz odnawialnych źródeł energii – dodaje urzędniczka.

(hs)

Z instytucji rządowych dochodzą sygnały o możliwości wydłużenia terminu, jednak na ten moment nie ma żadnych oficjalnych informacji. Dlatego nie warto liczyć na opóźnienia, a lepiej skupić się na działaniach zgodnie z zobowiązującym terminem.

Dziękuję za rozmowę i cenne informacje. Czy na zakończenie chciałaby pani coś dodać dla naszych czytelników?

Tak. Warto zainteresować się planem ogólnym nawet wówczas, gdy w danym momencie nie pla-

nuje się budowy. Jesteśmy społeczeństwem obywatelskim i jest istotne dla każdego mieszkańca, jak będzie wyglądało nasze otoczenie.

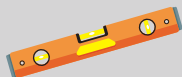
Nie omówiliśmy wszystkich zmian i nie należy naszej rozmowy traktować jako informacji obsługi inwestycji, ale wszyscy zainteresowani czytelnicy powinni sprawdzić w urzędzie gminy, jaki jest status interesującej ich działki. Gminni urzędnicy poinformują, co należy zrobić.

Hanna Szulwic

Reklama

DACH MASTER
dachy i elewacje
tel. 661 969 866

dach.master1@wp.pl
www.dachmaster.az.pl
www.facebook.com/dach.master.35

Jak praktycznie urządzić kawalerkę?

Mieszkania o niewielkim metrażu wymagają przemyślanych rozwiązań, tak by były funkcjonalne, ale i przyjemne w odbiorze dla ich użytkowników. O sprawdzonych trikach przy urządzaniu kawalerki, ale i błędach, których powinniśmy się wystrzegać rozmawiamy z Kamilą Ossowską, kierowniczką jednego z salonów meblowych popularnej sieci, która swój punkt ma m.in. w Tucholi.

Jasne kolory naszym sprzymierzeńcem

Niezależnie od tego, czy kawalerka usytuowana jest od strony południowej czy północnej, dobrze jest postawić na jasne barwy. Ten zabieg sprzyja odbijaniu światła, a co za tym idzie powiększa wnętrze.

– Podobny efekt daje powieszenie na ścianie lustro w poziomie. Ono też optycznie, powiększa nam wnętrze pokoju – mówi Kamila Ossowska.

Wręcz odwrotny rezultat osiągniemy, sięgając po ciemne barwy. Z nimi w małych przestrzeniach trzeba obchodzić się bardzo umiejętnie.

Spójny styl

Mając do dyspozycji niewielką liczbę pomieszczeń, wskazany jest jednolity styl. Innymi słowy unikamy ustawiania mebli róż-

nych gatunków i o różnej kolorystyce.

– Starajmy się zachować spójność naszej przestrzeni. Możemy ją uzyskać chociażby przez przeniesienie kolorów mebli zamontowanych w kuchni na salon. Jeżeli mamy blat w ciepłym kolorze, to niech meble w pokoju też będą w ciepłym kolorze drewna. Na podobne rozwiązanie stawiałabym, kiedy mamy do czynienia z tzw. aneksem kuchennym, co w kawalerkach jest zazwyczaj normą – podkreśla ekspertka. Zarówno jeśli chodzi o wybór mebli kuchennych, jak i tych do pokoju do dyspozycji mamy całą gamę kolorów, ale...

– Nieprzerwanie sporym zainteresowaniem cieszą się meble, które łączą w sobie biel i drewno oraz te z lamelami – dodaje nasza rozmówczyni.

Pamiętajmy, że zbyt masywne meble, jak np. dębowe szafy mogą przytłoczyć pomieszczenie.

Kamila Ossowska klientom w doborze wnętrza pomaga już od 9 lat.

Na miarę przestrzeni

Odpowiednio do posiadanego metrażu powinniśmy dobrać także kanapę czy narożnik.

– W naszym salonie jest bardzo duża otwarta przestrzeń, dlatego też większość mebli sprawia wrażenie mniejszych niż faktycznie jest. Osobiście doradzam klientom, aby przed zakupem któregoś z konkretnych modeli, spisali jego wymiary i w domu, za pomocą taśmy malarskiej, przenieśli je na swoją podłogę. Wtedy zobaczą, czy

rzeczywiście odległość między drzwiami albo ścianą a narożnikiem, który ma tam stać, będzie odpowiednia – mówi Kamila Ossowska.

Nasza rozmówczyni zwraca też uwagę na to, że aktualnie praktycznie wszystkie narożniki czy sofy mają obite „plecy”, więc można je ustawić nawet na środku pokoju, a i tak z każdej strony będą się dobrze prezentować. Takie położenie mebla służy też odgródzeniu kuchni od salonu, czyli wydzieleniu strefy kuchennej od relak-

su i odpoczynku, co w małym mieszkaniu jest nie do przecenienia!

Mieszkaniowy standard i nieoczywiste rozwiązania

Dalej, stawiamy na meble, które pomogą nam nie zagraścić cennej przestrzeni. Tutaj nie możemy pominąć szaf typu komandor, które możemy usytuować w pokoju, ale i z powodzeniem w przedpokoju, jeśli tylko jego wielkość nam

Reklama

Silikaty Szlachta sp. z o.o.
ul. Ceramiczna 25,
83-243 Szlachta
tel. 58 588 13 18
biuro@silikaty-szlachta.pl
www.silikaty-szlachta.pl

Błoczki silikatowe produkowane przez firmę „Silikaty Szlachta” to mocny, tani i ekologiczny materiał do budowy ścian konstrukcyjnych i działowych. Silikaty nie emitują żadnych związków szkodliwych, wykazują najniższą promieniotwórczość oraz mają zdolność hydroregulacji.

Zakład istnieje od 1912 r., a firma Silikaty Szlachta sp. z o.o. działa od 2005 r. To nowoczesne przedsiębiorstwo produkcyjne z nową, w pełni zautomatyzowaną linią technologiczną.

Silikaty Szlachta sp. z o.o. oferuje szeroki asortyment wyrobów. W sprzedaży są bloczki o różnych wymiarach i parametrach. Produkt jest obecnie stosowany na szeroką skalę w budownictwie mieszkaniowym i przemysłowym.

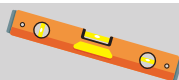
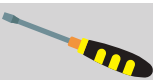
Silikaty są produkowane z naturalnie czystych surowców, takich jak wapno, piasek i woda.

Oferujemy korzystne warunki współpracy dla klientów indywidualnych i hurtowych.

Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą!

WYKAZ ASORTYMENTU

Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m ² muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie	Lp.	Nazwa bloczka	Kształt	Wymiary			Zużycie na 1 m ² muru	Klasa wytrzymałości	Ilość sztuk w palecie
			Dł.	Szer.	Wys.							Dł.	Szer.	Wys.			
1.	N24		250	240	220	17,5 szt.	15/20/25	64	7.	N24PA		250	240	220	17,5 szt.	20 20/25 Barwice	64
2.	N18		250	180	220	17,5 szt.	15/20	80 96 Barwice	8.	N1		240	115	71	55 szt.	20	288
3.	N12		240	120	220	17,5 szt.	15	128	9.	N12PA		240	120	220	17,5 szt.	20	128
4.	8FMD		250	80	220	17,5 szt.	15	192	10.	N25A		250	250	220	17,5 szt.	20	64
5.	N15		250	150	220	17,5 szt.	15	96	11.	KSP-24		240	65	220	17,5 szt.	15	176
6.	N18A		250	180	220	17,5 szt.	20 20/25 Barwice	80 96 Barwice	12.	PW		250	240	220	4 szt. na 1 mb.	15	64

Tylko od nas zależy, jak wykorzystamy wszystkie potencjalne schowki. Takim jest też pojemnik na pościel w łóżku sypialnianym.

W kawalerce z powodzeniem sprawdzi się mały narożnik jak ten na zdjęciu, który ma 205 cm długości, opcję przestawienia szezlongu i ruchome zagłówki, a po rozłożeniu daje całkiem niezły komfort spania.

na to pozwala. Jeśli nasza kawalerka ma osobną sypialnię, warto rozważyć opcję łóżka z pojemnikiem.

– Bardzo często klienci zainteresowani kupnem takiego łóżka pytają, czy posiada ono pojemnik na pościel. Niekoniecznie chcą go

używać zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Kiedyś od jednej z klientek usłyszałam: O będzie miejsce na słiki – zdradza pani Kamila.

W kawalerce dobrze sprawdzą się stoliki kawowe typu 2 w 1 albo ławostół. Drugi z wymienionych mebli pozwoli nam przyjąć większą liczbę gości, ale też zwiększy komfort spożywanego posiłku, dzięki możliwości powiększenia blatu i regulacji wysokości.

Diabeł tkwi w szczegółach

Rolety, zasłony, lampy, poduchy i inne tego typu akcesoria dodają wnętrzu charakter. Na małych przestrzeniach nie powinny być one jednak toporne, ciężkie ani dominujące. Postawmy na lekką formę, ale niekoniecznie stonowane kolory.

– Dzięki zmianie dodatków małym kosztem możemy raz na jakiś czas nieco odświeżyć sobie wnętrze. Łatwiej zmienić zasłony albo poszewki od poduszek niż całą kanapę, tym bardziej jeśli jest ona wygodna i nie mamy potrzeby się z nią rozstawać. W zależności od koloru poduszek czy kocyka tkanina, którą mamy na sofie, też potrafi się zmienić. Ja osobiście jestem zwolenniczką klasycznych kolorów typu beż, jeśli chodzi o meble wypoczynkowe – zdradza kierowniczką jednego z salonów meblowych popularnej sieci.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Wysoka szafa typu komandor i dobrze dobrany środek pomoże nam zachować porządek. Jeśli taką szafę ustawimy w pokoju, a jej fronty będą zawierały lustra, optycznie zwiększymy nasze pomieszczenie.

Reklama

Kozzałka

WWW.KOSZALKA.PL

Pawłówek
k. Chojnic

DEFRO
czyste ciepło

KOCIOŁ
NA PELET

KOMFORT EKOPELL 14KW

11900 zł
z VAT 8%

Cena obowiązuje
do wyczerpania zapasów

www.koszalka.pl

Dobra rada, dobra cena

Portfel nie może zawsze decydować za nas.

Piotr Dądela podkreśla, że każdy budynek musi mieć dobrane źródło ciepła indywidualnie, ponieważ ciężko wybrać jedno, uniwersalne dla wszystkich. Fot. Anna Lipska

W ostatnich latach wiele zmieniło się w aspekcie kotłów grzewczych. Jak tłumaczy Piotr Dądela, cały czas wprowadzane są innowacje, ponieważ zmieniają się przepisy i ceny energii. Dlatego obecnie na topie są kotły na pellet, gazowe i pompy ciepła. Pojawiają się też rozwiązania, których zadaniem jest podniesienie poziomu wygody w nowych bądź modernizowanych domach.

je ciepło z prądu. Przykładowo z 1kW prądu, wyprodukuję 4 kW ciepła. Efekty zależą od charakteru instalacji.

– Skuteczność jest różna w zależności od tego, czy ogrzewanie jest instalacją niskotemperaturową, czy wysokotemperaturową. Gdy przy grzejnikach występuje przebieg 1:3, to z 1 kW prądu są 3 kW ciepła. W przypadkach ogrzewania podłogowego, czyli niskotemperaturowego, z 1kW prądu można wyprodukować nawet 5 kW ciepła – precyzuje specjalista.

Nasz rozmówca ocenia, że pompa ciepła to świetny pomysł, ale pod warunkiem, że budynek przeszedł termomodernizację. Jest to niezbędne ze względu na wzrost cen za energię.

– Porównując koszt ogrzewania domu pompą ciepła, a piecem na pellet, pierwsza opcja będzie tańsza, jeżeli oczywiście obie instalacje są prawidłowo wykonane, zgodnie ze wszystkimi zaleceniami. (...) W dodatku jest bezobsługowa, a taki pellet trzeba przechowywać w suchym miejscu i co jakiś czas zasypywać nim piec – tłumaczy mężczyzna.

Kotły na pellet i gaz dalej w modzie

W budynkach mieszkalnych jest bardzo dużo pieców gazowych starego typu, czyli z otwartą komorą spalania albo kociołków tzw. turbo. Obecnie na rynku pojawiają się kociołki kondensacyjne, które są najbardziej oszczędne, ze względu na odzyskiwanie dodatkowej energii z kondensacji spalin.

Przykładowy kocioł na pellet o mocy 20 kW, ogrzewający budynek o powierzchni 180 m². Fot. nadesłane

– Przestrzał między kociołkami z otwartą komorą, a kondensacyjnym, to ok. 20-30% w zużyciu gazu. Jeżeli dodatkowo do kotła kondensacyjnego zastosujemy sterowanie pogodowe i pokojowe, to spalanie może spaść nawet o połowę – uświadamia Dądela.

Kotły, które obecnie montuje jego firma, wyposażone są w oba modele sterowania. Urządzenie sterowania pogodowego działa na zasadzie kontrolowania przez sterownik temperatury na zewnątrz i w pomieszczeniu. Dzięki temu oblicza jaką musi temperaturę ustawić na kotle, aby była ona jak najbardziej oszczędna i od-

powiednio dogrzała pomieszczenie.

– Obecnie montować można jedynie kotły kondensacyjne. Wyjątek stanowi oświadczenie od kominarza, że nie ma możliwości zamontowania innego typu, niż te z otwartą komorą spalania, ale to już jest naprawdę rzadkość. Starego typu kotły montuje się w starszych

kamienicach. W ich przypadkach na jednym kanale kominowym jest podpiętych kilka kotłów na różnych kondygnacjach – mówi Dądela.

Oba rodzaje pieców gazowych nie mogą być podpięte pod jeden komin, ponieważ te z otwartą komorą spalania wyrzucają spaliny w sposób podciśnieniowy, czyli grawitacyjny.

O tym, jakich kotłów grzewczych należy używać w domach, decydują ogólnie wymagane dyrektyw unijnych. W ten sposób zakazano użytkowania starej generacji kopciuchów. Ich miejsce sukcesywnie zajmują pompy ciepła oraz kotły na pellet i gaz. Wykorzystywanie tego ostatniego w ciągu najbliższych lat ma zostać mocno ograniczone.

– Gaz jest paliwem kopalnym, a od 2027 roku wchodzi opłata ETS 2. To dodatkowy podatek, który będzie doliczany do ceny paliwa, jakimi są gaz i węgiel – wyjaśnia Piotr Dądela. Nasz rozmówca prowadzi w powiecie tucholskim firmę i świadczy szerokopojęte usługi hydrauliczne od 6 lat, ale doświadczenie w zmieniającej się i rozwijającej branży ma znacznie większe.

W przypadku gazu w 2027 roku dopłata ma wynosić około 8% ceny tego paliwa, a do 2040 dodatek ma wzrosnąć aż do 56%.
Reklama

W kwestii węgla opłata emisyjna będzie jeszcze bardziej obciążająca: w 2027 r. – 22%, a w 2040 r. wzrośnie do 160%. Dla gazu poszukiwane są rozwiązania zastępcze.

– Trwają prace nad tym, aby gaz był mieszany z wodorem. To spowoduje, że paliwo będzie bardziej „zielone” i podatek nie będzie tak obciążający. Ale czy i kiedy do tego dojdzie, nikt nie wie. W każdym razie kotły, które już teraz są sprzedawane, w większości przystosowane są do spalania gazu z wodorem. Od przyszłego roku producenci nie będą mogli już produkować innych kotłów, aniżeli tych do spalania mieszanek eko – tłumaczy fachowiec.

Dla kogo pompa ciepła?

Pompa ciepła działa na zasadzie podobnej do klimatyzacji, tylko że odwróconej. Produku-

Decydując się na rekuperację w nowym domu można zaoszczędzić 30% energii na ogrzewaniu. Przy obecnych cenach za energię koszty eksploatacji takiego systemu wynoszą około 300-500 zł rocznie.

Back to the brick

Powrót do cegły

UL. KARASIEWICZA 12

TUCHOLA

TEL. 535 339 757

BTTB@KOITUCHOLA.PL

- CEGŁA
- PŁYTKI Z CIĘTEJ CEGŁY ROZBIÓRKOWEJ
- PŁYTKI CEGŁOPODOBNE
- PŁYTKI CEGLANE TARASOWE
- DESKA RUSTYKALNA, RETRO
- IMPREGNATY DO DREWNA, CEGŁY, BETONU
- PRODUKTY FIRMY REMMERS
- AKCESORIA MONTAŻOWE

Ki KOMPLEKSOWA OBŚŁUGA INWESTYCJI

UL. POCZTOWA 5

TUCHOLA

TEL. 731 931 703, 52 334 33 00

BIURO@KOITUCHOLA.PL

- USŁUGI PROJEKTOWE
- KIEROWNICTWO BUDOWY
- NADZORY BUDOWLANE
- KOSZTORYSY
- OCENY TECHNICZNE

Odpowiednio dobierz źródło ciepła

Przykład pompy ciepła o mocy 7 kW, która ogrzewa budynek z lat 80. o powierzchni 160 metrów kwadratowych. Fot. nadesłane

Natomiast kotły kondensacyjne usuwają spaliny w sposób nadciśnieniowy, za pomocą wmontowanego wentylatora. Dodatkowo temperatura spalin sprawia, że powstaje kondensat, czyli skropliny które spływają do pieca. Dlatego do kotłów kondensacyjnych musi być zamontowany szczelny wkład kominowy.

Fachowiec dodaje, że kotły na pellet w dalszym ciągu mają mocną pozycję na rynku grzewczym. To za sprawą cen energii. Klienci poszukują stabilności. Dostępne są również nowoczesne piece na drewno, które spełniają wszystkie normy dotyczące jakości spalin. Niestety koszt takiej instalacji jest porównywalny do instalacji z kotłem na pellet. To powoduje, że częściej klienci wybierają kotły na pellet, ponieważ ich obsługa jest dużo wygodniejsza.

Reklama

Różnica między klimatyzacją a rekuperacją

Hydraulicy trudnią się montażem wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, wykorzystując rekuperator. Najprościej mówiąc wentylacja z rekuperacją polega na tym, że centrala mechanicznie nawiewa świeże powietrze przez dedykowane kanały, jednocześnie wyciągając z pomieszczeń ciepłe, zużyte powietrze. W rekuperatorze znajduje się wymienniki ciepła, który odzyskuje temperaturę z usuwanego powietrza i przekazuje ją do świeżego, które napływa z zewnątrz. Dzięki temu zmniejszane są straty ciepła, spowodowane wentylacją. Dodatkowo nawiewane powietrze jest filtrowane.

Nasz rozmówca podsumowuje najbardziej optymalne rozwiązanie ciepłe, przede wszystkim w obecnej sytuacji gospodarczej. – W nowych domach najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest pompa ciepła, ponieważ jej instalacja może być stosunkowo niedroga. Nie wymaga tak rozbudowanej armatury, jak w starszych budynkach, gdzie instalacje centralnego ogrzewania trzeba dostosować do pracy z pompą ciepła. (...) Jeśli mamy instalację z lat 90., z cienkimi rurkami i niewielkimi

powietrza. Warto jednak zaznaczyć, że jest to coś innego od klimatyzacji, która głównie schładza lub ogrzewa powietrze wewnątrz pomieszczenia. Tym samym nie zapewnia wymiany powietrza na świeże z zewnątrz. Decydując się na rekuperację w nowym domu, można zaoszczędzić 30% energii na ogrzewaniu. Przy obecnych cenach za energię, koszty eksploatacji takiego systemu wynoszą około 300-500 zł rocznie. Jest to szczególnie opłacalne do nowych domów ze względów technicznych, bo w starszych budynkach trudno znaleźć miejsce na wszystkie kanały wentylacyjne i rekuperator – wyjaśnia Piotr Dądela.

Jak odpowiednio dobrać sposób ogrzewania?

Nasz rozmówca podsumowuje najbardziej optymalne rozwiązanie ciepłe, przede wszystkim w obecnej sytuacji gospodarczej.

– W nowych domach najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest pompa ciepła, ponieważ jej instalacja może być stosunkowo niedroga. Nie wymaga tak rozbudowanej armatury, jak w starszych budynkach, gdzie instalacje centralnego ogrzewania trzeba dostosować do pracy z pompą ciepła. (...) Jeśli mamy instalację z lat 90., z cienkimi rurkami i niewielkimi

grzejnikami przystosowanymi do starych kotłów gazowych lub na drewno, gdzie konieczna jest wyższa temperatura pracy, to warto zastanowić się, czy inwestować w pompę ciepła i przebudować całą instalację grzewczą, czy wybrać inne rozwiązanie. Koszty związane z modernizacją systemu grzewczego i przystosowanie pod pompę ciepła mogą być spore – wyjaśnia.

Aby pompa ciepła była efektywna i oszczędna, powinna pracować przy niskich temperaturach i być odpowiednio dobrana do budynku. Jeżeli montaż pompy ciepła nie jest możliwy, warto rozważyć instalację kotła gazowego, który jest najtańszą opcją inwestycyjną. Nie zawsze można zamontować kocioł na pellet, ze względu na ograniczenia przestrzenne.

– Potrzebne jest miejsce nie tylko na sam kociołek, ale także zamontowanie bojlera do ciepłej wody użytkowej, a jeżeli to możliwe, również na bufor ciepła – precyzuje Dądela.

W przypadku kotłów gazowych lub na pellet, nie ma konieczności wymiany istniejącej instalacji grzewczej, ponieważ te urządzenia mogą pracować na wyższych temperaturach. Jednak warto pamiętać, że kotły kondensacyjne podobnie, jak pompy ciepła, osiągają wyższą sprawność przy niższych temperaturach pracy.

Montując kocioł na pellet w starych budynkach, trzeba uwzględnić dodatkowe koszty związane

Gruntowa pompa ciepła o mocy 19 kW, ogrzewająca budynek o powierzchni 450 m². Fot. nadesłane z montażem wkładu kominowego lub budową nowego komina. Kotła na pellet nie powinno się podłączać do starych, murowanych kominów z cegły, ponieważ niska temperatura spalin sprzyja kondensacji, co prowadzi do powstania ciemnych plam i zacieków.

– Najważniejsze jest indywidualne dobranie źródła ciepła dla każdego budynku. Nie ma uniwersalnego rozwiązania dla wszystkich. Podczas wizyty na miejscu oceniamy stan instalacji oraz dostępne miejsce na montaż urządzeń grzewczych. Na tej podstawie przygotowujemy dla klienta kilka propozycji. Następnie omawiamy je wspólnie, aby wybrać najbardziej optymalne i korzystne rozwiązanie – podsumowuje hydraulik.

Anna Lipska

Koszt instalacji kotła gazowego to średnio 15 tys. zł. Fot. nadesłane

OGRODZENIA SITAR

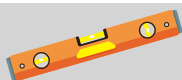
SPRZEDAŻ oraz MONTAŻ

692 029 910

TUCHOLA, ul. Pokoju Toruńskiego 17

Krzysztof Dereszyński na tle hali, w której produkowane są okna z systemem aluminiowym. Fot. (aw)

Na topie duże przeszklenia i antracyt

O trendach w branży okien rozmawiamy z Krzysztofem Dereszyńskim przedsiębiorcą z naszego regionu, którego firma wyspecjalizowała się w stolarnie premium.

Od kilku już lat obserwujemy zmiany, jeśli chodzi o trendy w budownictwie. Coraz bardziej idziemy w kierunku domów energooszczędnych, pasywnych i inteligentnych, co też wymusza na nas unijne dyrektywy. Docelowo stawiane przez nas budynki, czy te już istniejące, mają zostawiać jak najmniejszy ślad węglowy, a co za tym idzie być jak najbardziej neutralne dla środowiska. Z punktu widzenia ich mieszkańców ważny jest także komfort związany z codziennym użytkowaniem. Po wielu godzinach spędzonych w pracy, szkole czy na uczelni, chcemy móc optymalnie wypocząć w swoim domu. Złapać oddech pomagają m.in. duże przestrzenie. Przy ich uzyskaniu niebagatelną rolę odgrywa nie tylko sama bryła budynku, ale i wykończenie w postaci okien.

Aluminium kontra PCV

W nowoczesnym budownictwie dominują duże przeszklenia, które dają poczucie przestrzeni w obiekcie, bez względu na to, jak spory dom posiada-

my. – Wielkogabarytowe okna sprawiają niejako, że to co znajduje się na zewnątrz domu staje się elementem naszej przestrzeni. Takie rozwiązania wynikają też z tego, że nasze społeczeństwo coraz bardziej otwiera się na świat, chętniej podróżuje i poznaje nowoczesną architekturę – mówi Krzysztof Dereszyński, którego firma specjalizuje się w stolarnie premium.

Do takiej właśnie zaliczane są okna wykonane na bazie systemów aluminiowych, które jak podkreśla nasz rozmówca, są dużo trwalsze niż popularne wciąż okna PVC zwane plastikowymi.

– Głównym wyróżnikiem okien aluminiowych jest ich trwałość i odporność na czynniki zewnętrzne: temperaturę, wodę i wiatr. Na przykład, kiedy na zewnątrz jest upał, to zewnętrzna część okna potrafi nagrzać się do temp. 50-60 st. Celsjusza, a mimo to się nie odkształci. Bazą tego typu okien jest rama ościeżnicy i skrzydła, w skład których wchodzi profile aluminiowe oraz izolatory. To jest zestaw kilku składowych,

zapewniających spełnianie zakładanych parametrów przez dłuższy czas niż w przypadku okien wykonanych na bazie systemów PVC – mówi przedsiębiorca.

Okna tego typu, przy bieżącej konserwacji i serwisie, z powodzeniem powinny nam służyć nawet przez ćwierć wieku.

– Przy plastikowych oknach rama po kilkunastu latach nie będzie już trzymać parametru, który był w momencie montażu. Działania słońca, wiatru, wody powodują, że ona po prostu się wypacza. Decydując się na wymianę okien, które są w montowane w ościeżu muru, tak naprawdę musimy liczyć się z remontem całych pomieszczeń, ponieważ ściany, sufit, tynki to wszystko jest powiązane. Natomiast w stolarnie na bazie sys-

temów aluminiowych naprężenia związane ze wspomnianymi wcześniej czynnikami zewnętrznymi kompensują się. Po 10, 15 latach może być wskazanie do wymiany samych szyb, a nie całej konstrukcji. A w konstrukcjach fasadowych, montowanych na zewnątrz muru, ingerencja we wnętrze budynku jest jeszcze mniejsza – stwierdza właściciel firmy.

Zresztą, jak podkreśla zwolennik innowacyjnych rozwiązań, czasami nawet trudno mówić o tańszym zamienniku, ponieważ przy dużych segmentach okien lepiej nie tylko sprawdza się, ale i wygląda rama aluminiowa.

– Tej ramy jest po prostu mniej, co przekłada się na konkretny efekt wizualny – uściśla.

Spójność albo kontrast

W przypadku okien z systemów aluminiowych mamy

do wyboru całą paletę barw. Póki co wciąż króluje antracyt, który jest mocno uniwersalny. W modzie są też materiały drewnopodobne, a sami projektanci wieszczą powrót jasnych barw, jak biele czy beże, do których łatwiej dobrać elementy wnętrza.

Zdaniem Krzysztofa Dereszyńskiego rynek pod tym względem będzie się polaryzował. W nowym budownictwie zauważalne staną się zarówno czarne ramy okienne, mocno odcinające się od budynku, jak i te jasne, które będą z nim współgrać kolorystycznie.

– W moim odczuciu w modzie będzie bardziej kontrastowość. W architekturze coraz bardziej przewijają się odważne, nietuzinkowe kolory i to też dotyczy okien – mówi.

Jeszcze raz komfort

Okna przekładają się nie tylko na nasze odczucie wizualne. Za dużymi przeszkleniami idzie konkretny ładunek słońca – jasność i ciepło. Warto umiejętnie nim zarządzać.

– Decydując się na duże przeszklenia, powinniśmy dopracować nasz komfort cieplny. Niezależnie od wyposażenia nowego obiektu w wentylację nawiewno-wywiewną, zalecamy choć jedno okno w pomieszczeniu otwierane klasycznie, a poza tym: rolety bądź żaluzje i klimatyzację. Bez takich rozwiązań po jednym lecie minie nam tak zwany „efekt wow”. My lubimy duże przeszklenia, ale jak nie świeci słońce – zauważa Dereszyński.

Odpowiednio dobrane przeszklenia pomogą nam też zadbać o komfort akustyczny. – Żyjemy w czasach, gdzie mocny nacisk kładzie się na to, aby wszystko było eko i izo, co powoduje, że też musimy mocniej sięgać do kieszeni. Jasne, że możemy pójść „po tanioci” i wziąć okno metr na metr z marketu od ręki. Zastanówmy się jednak, czy w dłuższej perspektywie nam się to opłaci – dodaje nasz rozmówca.

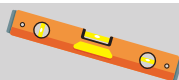
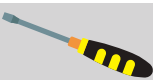
Agata Wiśniewska

Z dużymi oknami w parze nierzadko idą szklane drzwi. Fot. (aw)

Wielkogabarytowe okna są często stosowane przy tarasach. Fot. kaemde.com

TWÓJ DOM W LEPSZYM ŚWIETLE, **DZIĘKI KAEMDE**

Budujesz dom i szukasz rozwiązań, które wytrzymają próbę czasu?
Okna aluminiowe KAEMDE to odpowiedź na Twoje potrzeby. Nasze realizacje
to połączenie perfekcyjnego wykonania, funkcjonalności i trwałości.

Okna aluminiowe są:

- ▶ idealne do dużych przeszkleń, które wpuszczają więcej światła i pozwalają na lepszą ekspozycję przestrzeni
- ▶ odporne na każde warunki atmosferyczne i korozję
- ▶ eleganckie, minimalistyczne i sprostają wszystkim estetycznym wymaganiom

**Zamów wycenę
lub odwiedź nasz showroom,**
by zobaczyć, jak doskonale mogą
prezentować się Twoje okna.

Kontakt:

+48 502 334 110 |

biuro@kaemde.com

BLADOWO 81, 89-500 TUCHOLA

Na prądzie można oszczędzić. Jak to zrobić?

Warto zainteresować się tematem taryf, czyli sposobu rozliczania energii elektrycznej. Niedawno pojawiła się nowa opcja ze stawką ustalaną co godzinę. Oszczędności mogą generować też nowe technologie, choćby bufor ciepła, magazyn energii, fotowoltaika.

Ceny energii elektrycznej, zwłaszcza w kontekście 2025 roku, odmieniane są przez wszystkie przypadki. Tematem zajmują się media – od tych ogólnopolskich, po lokalne – o tym, ile zapłacimy za prąd i jak oszczędzać rozmawiamy w domach i w pracy. Cały czas nie ma jasnych deklaracji rządu w sprawie tzw. zamrożenia ceny energii, czyli utrzymania stawki maksymalnej, a co za tym idzie, wsparcia odbiorców indywidualnych.

Na początku września ministra klimatu i środowiska **Paulina Hennig-Kloska** informowała, że aby przedłużyć cenę maksymalną energii na 2025 r., potrzeba 4,4 mld zł, a w budżecie jest w tej chwili 2 mld zł na ten cel. Rozmowy w rządzie ponoć trwają. Fakt jest taki, że przedsiębiorcy już odczuwają podwyżki, a odbiorcy indywidualni przygotowują się na nie. Sprawdzamy zatem, co możemy zrobić, aby na prądzie oszczędzić. Warto zainteresować się tematem z perspektywy dwóch głównych wątków: sposobu rozliczania (czyli taryf), a także inwestycji w nowoczesne technologie, które w perspektywie czasu zabezpieczą nasz budżet przed kolejnymi podwyżkami.

Taryfy prądowe z grupy G

Sposoby rozliczania energii elektrycznej dla laika mogą wydawać się dość skomplikowane, ale warto zapoznać się z ich podstawowymi założeniami. Poznanie tych opcji pomoże w efektywniejszym zarządzaniu zużyciem prądu i obniżeniu rachunków.

– Do tej pory taryfy prądowe były dość „sztywne”, gdyż różne stawki za energię pojawiały się w godzinach pozaszczytowych, tj.

w godzinach 13:00-15:00, 22:00-6:00 bądź w weekend. Taki wariant nie daje zbyt wielu możliwości zarządzania zużyciem energii po tańszych stawkach. Inaczej rzecz zaczyna wyglądać przy zastosowaniu taryf dynamicznych – tłumaczy **Jerzy Jasionowicz**, właściciel Centrum Energii Odnawialnej.

Jak zaznacza nasz ekspert, dotychczas mieliśmy możliwość korzystania z taryf z grupy G. Najbardziej klasyczną jest ta o nazwie G11, w której cena prądu pozostaje taka sama przez całą dobę. Z kolei G12 to opcja, w której od godziny 13:00 do 15:00 cena jest niższa (stawka pozaszczytowa). To samo dotyczy godzin 22:00-6:00, a w pozostałych naliczana jest tzw. stawka szczytowa. W trzeciej taryfie – G12W (weekendowej), niższe stawki obowiązują każdego dnia od 21:00 do 6:00 oraz przez 24 godziny w soboty, niedziele i święta. Z ostatniej opcji często korzystają osoby, które przez cały dzień przebywają poza domem i wracają do niego dopiero na noc.

Analizuj i planuj

Po 24 sierpnia br. pojawiła się nowa możliwość rozliczania prądu, czyli wspomniane taryfy dynamiczne. W jaki sposób działają?

– W taryfach dynamicznych, zwanych również taryfami czasu rzeczywistego (TOU – Time of Use), cena zmienia się co godzinę. Stawki te podaje Towarowa Giełda Energii (TGE) i są one ustalane w czasie rzeczywistym, uwzględniając zmieniające się ceny energii w ciągu doby. Wpływ na ich zróżnicowanie ma zapotrzebowanie na energię w danym momencie, a także możliwości produkcyjne źródeł odnawialnych, czyli elektrowni fotowoltaicznych czy wiatrowych. Gdy zapotrzebowanie

w gospodarstwach domowych jest wysokie, wówczas cena wzrasta, gdy maleje – spada. Ten pierwszy wariant występuje najczęściej w godzinach porannych, późnopołudniowych i wieczornych. Najmniejsze zapotrzebowanie jest w godzinach południowych, gdy w większości domów się nic nie dzieje – wyjaśnia nasz rozmówca.

Kluczem do oszczędzania w tej opcji jest zatem maksymalne wykorzystywanie prądu w czasie, kiedy jego cena będzie najniższa. Jak to zrobić? Przydatne staną się podstawowa analiza zużycia energii przez sprzęty, które są w gospodarstwie domowym, zaplanowanie ich pracy, a także nowoczesne technologie.

Jerzy Jasionowicz zwraca uwagę na możliwość nastawiania wszelkich urządzeń AGD z wykorzystaniem programatorów czasowych. To samo dotyczy pracy bojlera do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, a także bufora (swoistego magazynu ciepłej wody, którego funkcjonalność można porównać do termosu) działającego z piecem centralnego ogrzewania czy pompą ciepła – w zależności od wybranego rozwiązania. Nawet latem warto zaplanować pracę choćby klimatyzatora zamontowanego w domu.

Co może pomóc w oszczędzaniu?

Należy jednak pamiętać, że planowanie, którego przykłady opisaliśmy, nie jest idealnym rozwiązaniem i nie pozwoli w pełni wykorzystać potencjału taryf dynamicznych. Choćby dlatego, że część urządzeń potrzebuje energii cyklicznie w ciągu doby, także w okresach jej wysokich cen. Dlatego w miarę możliwości finansowych, można zastanowić się

Rozmawia z nami Jerzy Jasionowicz, ekspert branży OZE. Fot. nadesłane

nad wykorzystaniem nowych technologii, np. wspomnianego już bufora ciepła.

– Pomocny staje się także magazyn energii elektrycznej, który nawet bez udziału fotowoltaiki może być buforem gromadzącym energię podczas cenowych dolin i wydatkować ją na potrzeby wymienionych urządzeń – w czasie, gdy cena prądu zwiększa się. Magazyny energii posiadają systemy sterowania, pozwalające na ustawianie automatycznych kierunków przepływu prądu. Ich właściciel nie musi w ten system absolutnie ingerować – mówi Jerzy Jasionowicz.

Jeszcze większą efektywność osiągnie się rzecz jasna przy użyciu instalacji fotowoltaicznej, która będzie znacząco wspomagać produkcję energii. Połączenie jej z magazynem energii zmniejszy ilość kupionej energii z sieci. W ten sposób produkowany prąd z instalacji fotowoltaicznej jest kierowany bezpośrednio do urządzeń domowych, a jego nadwyżka do magazynu energii. Ten natomiast przejmie ich zapatrywanie, gdy fotowoltaika stanie się mniej wydajna, bądź przestanie pracować w nocy.

Papierologia

Żeby zmienić dotychczasową taryfę na dynamiczną, należy

zgłosić taką dyspozycję lokalnemu operatorowi, który w odpowiedzi prześle do akceptacji propozycję umowy – z uwzględnieniem nowego sposobu rozliczenia. Czy dodatkowo istnieje możliwość zmiany dostawcy energii?

– Taka praktyka jest już powszechna dla taryf firmowych z grupy B i C. Na rynku pojawiły się także pierwsze firmy oferujące sprzedaż energii dla odbiorców prywatnych z grupy G. Jednak póki co to młody rynek, w początkowej fazie rozwoju – odpowiada Jasionowicz.

Eksperta branży OZE pytamy również o możliwość pozyskania dodatkowych środków z programu „Mój Prąd 6.0”. Potwierdza on wcześniejsze doniesienia, że budżet 400 mln zł przeznaczony na VI edycję wyczerpał się po 3 tygodniach od uruchomienia naboru.

– Jednak NFOŚiGW prowadzący program ogłosił już uruchomienie kolejnej puli wsparcia. Dotację w wysokości 7000 zł niezmiennie można otrzymać na instalację fotowoltaiczną, jednak od tej edycji obligatoryjnie z magazynem energii. Na tą technologię przysługuje dofinansowanie w wysokości do 16 tys. zł, 50% wartości kosztów kwalifikowanych – kończy Jerzy Jasionowicz.

Kamil Tajl

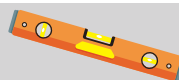
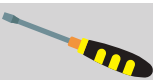
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

POL-MAX

☎ 508 186 179

✉ pbbpolmax@op.pl

📍 ul. Kniejowa 6, 89-500 Tuchola

Nowość!

Obrót. energiami

dla firm

CE

Centrum Energii Odnawialnej

Co to oznacza dla Waszego biznesu?

Niższe rachunki za energię:

nasze indywidualne podejście do zarządzania energią może zmniejszyć Wasze miesięczne koszty.

Bezproblemowa zmiana dostawcy:

nasz zespół zajmie się wszystkim, co potrzebne, aby proces zmiany był szybki, prosty i całkowicie bezstresowy.

Jako Wasz zaufany partner jesteśmy, aby pomóc
Wam przejść na wyższy poziom zarządzania
energiami efektywniej, taniej i z myślą o przyszłości.

+48 530 163 326

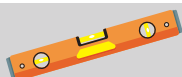

kontakt@ceo-odnawialna.pl

www.ceo-odnawialna.pl

**ZAOSZCZĘDŹ W DOBIE ROSNĄCYCH RACHUNKÓW
ZA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ**

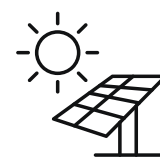
ZAMÓW INSTALACJĘ FOTOWOLTAICZNĄ

SERWIS INSTALACJI PV
RÓWNIEŻ TYCH WYKONANYCH PRZEZ INNE FIRMY

ZAUFALY NAM JUŻ SETKI ZADOWOLONYCH KLIENTÓW!

ul. Dworcowa 19
89-650 Czersk
www.spr-polska.eu
tel. 52 506 53 61

**INSTALACJE
FOTOWOLTAICZNE**

**POMPY
CIEPŁA**

**MAGAZYN
ENERGII**

**FOLIE
GRZEWcze**

**REKUPERATORY
DECENTRALNE**

VERPOL
SYSTEMY DACHOWE

RUDZKI MOST
Hejnałowa 2 • Tuchola
tel. **698 972 206**

PAWLÓWKO
Torowa 1 • Chojnice
tel. **52 397 52 59**

www.verpol.pl

Opcja, którą przy budowie domu na pewno warto rozważyć

Kafle znów stają się popularne! Jak kominki idą w parze z ekologią?

Każdy kominek to indywidualne podejście i rozwiązanie, dopasowywane do wielkości pomieszczenia. Rozgraniczamy ich dwie kategorie: wolnostojące i przeznaczone do zabudowy. Obecnie kominki muszą posiadać ekoprojekt, czyli certyfikat poświadczający ekologiczne źródło ciepła. – W tego typu paleniskach zaleca się w instrukcjach palenie drewnem: suchym, liściastym, nieprzekraczającym 20% wilgotności. Takie drewno ma bardzo dużo energii – tłumaczy Szymon Rybicki.

Szymon Rybicki z salonu kominkowego w Tucholi wskazuje, że parametry kominków muszą być dobierane indywidualnie pod wymiar pomieszczenia. Przykładowo kominek o mocy 7 kW, przeznaczony jest do pomieszczenia o wielkości 70 m².

Poszukując kominka i odwiedzając dedykowany salon trafimy na: wkłady kominkowe do zabudowy, piecyki wolnostojące, piece kaflowe i kuchnie kaflowe.

Kiedyś się je rozbierało, a teraz na nowo buduje

Szymon Rybicki z salonu kominkowego w Tucholi tłumaczy, że do łask wracają kafle w dwóch odsłonach. Pierwsza z nich to piece kaflowe, na zasadzie zabudowania kominka, obłożenia go ce-

głą szamotową, tak jak robiono to dawniej. Na wierzch przychodzą kafle. Ich gama jest szeroka i nie ma ograniczeń, bo realizować można najbardziej skomplikowane wzory i kolory, tworzone przez firmy specjalizujące się w tym fachu.

– Kiedyś się je rozbierało, a teraz na nowo buduje. Z tą różnicą, że wtedy palenisko było robione z cegły, a teraz w większości jest to wkład kominkowy (...). Zdarza się jednak, że ceglane

paleniska też są wykonywane. To tylko kwestia innej zabudowy – mówi Rybicki.

Tendencję wzrostu popularności dodatkowego źródła ciepła tego rodzaju obserwuje się niezależnie od regionu Polski. Jednak jeszcze większym zainteresowaniem cieszą się kuchnie kaflowe.

– W takiej kuchence nie musi być tradycyjnego paleniska. Bierzemy zwykłą elektryczną kuchnię i piekarnik, obudowujemy kaflami

Współczesne piece kaflowe cechuje jakość wykonania i skrupulatność odwzorowania ich elementów, niekiedy nawiązująca do przeszłości.

Wszystko może ulec zmianie, ale jeszcze 4 lata temu wszyscy mówili, że kominki mają zostać zlikwidowane, a teraz wychodzi na to, że są najbardziej ekologicznym źródłem ciepła. Nie oszukujmy się, drewno jest odnawialne w odróżnieniu od paliw kopalnych, które się kończą. Automatycznie przez to, jest ekologiczne.

– Z kafla można zrobić wszystko, w dodatku jakość produktów z kafla, wykonywanych przez obecnie trudniące się tym firmy, jest bardzo wysoka w porównaniu do starszych przykładów – dodaje nasz rozmówca.

Te wszystkie aspekty wpływają na to, że wykonując piece i kuchnie, firmy oraz salony muszą wykazać się sporą elastycznością i sumiennością, *ciąg dalszy na str. 14*

i mamy imitację starej kuchni oraz nowoczesną indukcyjną z piekarnikiem – wyjaśnia specjalista.

Kuchnię indukcyjną zastąpić można kuchnią gazową. Popyt na tego typu aranżację kuchni jest duży, a co ważne, podobnie jak w przypadku pieców kaflowych, nie ma ograniczeń w kolorach, wzorach i kształcie. Najczęściej przez klientów wybierane są odcienie standardowe, czyli: biel, beże i czerń. Pojawiają się też nowoczesne struktury, czyli gładkość lub delikatna fala.

Kominki pod zabudowę znajdują szerokie zastosowanie.

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

Greinplast®

**BUDUJEMY
POLSKĄ
JAKOŚĆ!**

100%
Polski Kapitał

LEON

MATERIAŁY I USŁUGI BUDOWLANE

dr Karasiewicza 3
89-500 Tuchola

ciąg dalszy ze str. 13

co powoduje niemalże 100-procentowe odwzorowanie oczekiwań klientów.

Jak odpowiednio dobrać kominek?

Szymon Rybicki wskazuje, że parametry kominków muszą być dopasowane indywidualnie pod wymiar pomieszczenia. Dlatego trudniąc się w tym fachu osoba musi sprawdzić warunki lokalizacji montażu kominka, po czym poszukać optymalnego rozwiązania.

– Niekiedy zdarza się, że montowane są kominki z płaszczem wodnym, który wpina się do istniejącej instalacji wodnej lub rozprężaniem powietrza za pomocą izolowanych przewodów w kilku pomieszczeniach. Oczywiście mon-

towane są też zwykłe kominki, które ogrzewają tylko jedno pomieszczenie – tłumaczy właściciel salonu.

Mimo że kominki w zabudowie różnią się wielkością, stylem i lokalizacją w pomieszczeniu, muszą mieć kilka cech wspólnych. Każdy z nich musi być wyposażony w kratki wentylacyjne. Dolne odpowiadają za pobieranie zimnego powietrza z otoczenia, a górnymi wydobywa się powietrze ogrzane. Takie rozwiązania to wentylacje obudowy kominka, które zapobiegają jego przegrzaniu. Dodajmy, że kominki w zabudowie obudowane są płytą budowlaną ognioodporną, ponieważ wymuszają to przepisy.

Po wyborze odpowiednich parametrów kominka i zabudowaniu go zgodnie z odpowiedni-

mi normami, nie ma już żadnych ograniczeń. Dzięki nowoczesnym technikom i umiejętnościom, możliwa jest realizacja najbardziej skomplikowanych pomysłów klientów.

– Większych problemów nie ma z piecykami wolnostojącymi. Pakujemy go, jedziemy do klienta, ustawiamy w wyznaczonym miejscu, podłączamy do komina i to jest wszystko. Oczywiście można pod niego położyć podstawę szklaną, gdy mamy na przykład panele, na wypadek wypadnięcia gorącego drewnienka. Zawsze to jakieś zabezpieczenie. Ludzie wybierają też płytki – opowiada Rybicki.

Nie ma dużej różnicy w przygotowaniu miejsca pod kominek w domu nowo wybudowanym a starszym. Podstawą w montażu kominka do zabudowy jest komin i dołot powietrza. Jeżeli nawet w projekcie nowego domu przewidziany był kominek, ale nie zamontowano go od razu, to na etapie budowy ww. dołot jest już uwzględniony. Podobnie jak sam komin. W starszych domach, gdzie wcześniej nie planowano kominka i nie ma odpowiedniego komina, stawia się komin stalowy. Podłącza się go, a dołot powietrza wierci się przez piwnicę lub ścianę.

Nadadzą się jako dodatkowe źródło ciepła?

Według planów do 2040 roku wyeliminowane mają zostać piece m.in. na gaz, ale – co ciekawe – kominek jako dodatkowe źródło ciepła powstaje w użyciu. Spełniać będzie musiał jedynie odpowiednie wymogi. Te już teraz są praktykowane.

– Kiedyś była zapowiedź mówiąca, że kominki mają zostać zlikwidowane, bo są nieekologiczne. W rezultacie zmieniono je konstrukcyjnie, by poprawić ich efektywność i dodatkowo zmniejszyć w nich emisję spalin. Automatycznie po 2040 roku, gdzie inne urządzenia mają być wyeliminowane, kominki pozostaną jako dodatkowe źródło ciepła. (...) Wszystko może ulec zmianie, ale jeszcze 4 lata temu wszyscy mówili, że kominki mają zostać zlikwidowane,

Praca z kaflami pozwala na tworzenie różnych kształtów pieców. Dzięki nowoczesnym technikom, możliwa jest realizacja najbardziej skomplikowanych pomysłów klientów.

a teraz wychodzi na to, że są najbardziej ekologicznym źródłem ciepła. Nie oszukujemy się, drewno jest odnawialne w odróżnieniu do paliw kopalnych, które się kończą. Automatycznie przez to drewno jest ekologiczne – wyjaśnia mężczyzna.

Biokominki – ustaw w salonie w bloku

Salony kominkowe oferują też biokominki, które działa-

ją po napełnieniu zbiornika specjalnym biopaliwem. Następnie zapala się płomień przy pomocy długiej zapalarki lub zapalarki do palników gazowych. Tego typu kominek nie ma funkcji grzewczych, jest wyłącznie ozdobą. Owszem, podniesie na chwilę temperaturę w pomieszczeniu, ale na poziomie znikomej wartości.

Takie rozwiązanie jest korzystne dla osób chcących kominek, ale mieszkających w bloku, gdzie nie ma bezpośredniego dostępu do komina. Co do jego ustawienia nie ma żadnych wymogów, oprócz wentylacji w pomieszczeniu, w którym się znajduje.

Tekst i fot. Anna Lipska

Kuchnie kaflowe są budowane w stylu nowoczesnym lub, jak na zdjęciu, w dawnym klimacie.

Reklama

HURTOWNIA ARTYKUŁÓW METALOWYCH

IRON WARES

ŚRUBY KLASOWE I NIERDZEWNE NARZĘDZIA

OFERTA:

- ELEMENTY ZŁĄCZNE: śruby, wkręty, nity
- NARZĘDZIA
- CHEMIA BUDOWLANA
- ARTYKUŁY MALARSKIE
- ARTYKUŁY BHP

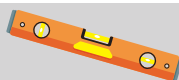
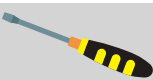
www.ironwares.pl

TUCHOLA, ul. Chopina 3
e-mail: ironwares@wp.pl

tel. sklep 601 707 174
kom. 601 751 315

Apartamenty Blisko Natury

Zamieszkaj w Borach Tucholskich

Borove Tarasy to miejsce, o jakim wielu mieszkańców Tucholi i okolic marzyło. Odpowiadając na ich potrzeby postanowiliśmy wznieść nowoczesny budynek wielolokalowy, który łączy komfort życia z dostępem do infrastruktury miejskiej i rekreacyjnej.

Mieszkania od 29,7m² do 70,4m²

Mieszkania

o wysokim standardzie

Cichobieżna

winda

Parkingi

zewewnętrzne i wewnętrzne
(podziemna hala)

Park handlowy

z wieloma sklepami i usługami
zlokalizowany w pobliżu

Liczne ścieżki

rowerowe

Infrastruktura

w pobliżu (PKP i PKS, kościół,
centrum miasta, szkoła)

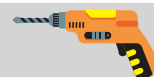
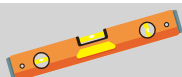

borovetarasy.pl

od **7300** zł/m²

T: +48 506 185 057

Adres: Tuchola, ul. Witosa 6

Tu nie moda rządzi, a twój gust. Ty w łazience spędzisz najwięcej czasu

Obecnie w łazienkach królują marmury, odcienie: czarnego, szarości czy beżu. Moda lubi się zmieniać, dlatego podczas dokonywania wyboru nie powinniśmy sugerować się tym, co akurat jest na topie. W końcu to my, a nie wyrocznie trendów, spędzimy w tym miejscu najwięcej czasu. I my powinniśmy się w nim najlepiej czuć.

Podpowiedzi w wyborze pasujących do siebie elementów mogą być zaaranżowane łazienki w dedykowanych salonach.

Płytki ceramiczne gresowe to praktyczna imitacja drewna, co dla wielu osób jest odpowiedzią na ich potrzeby.

Reklama

– Moda jest płynna jeśli chodzi o płytki. Są okresy, że schodzą marmury, a potem odcienie szarości, antracyty, czy grafity. (...) To jest bardzo zmienne i nie ma zdefiniowanego stylu, który jest aktualnie w modzie – opowiada Szymon Rybicki z salonu łazienek w Tucholi.

Gresowe także na ścianę

Jako klienci jesteśmy wymagający i chcemy, aby salon łazienek spełniał nasze oczekiwania i odpowiadał potrzebom. Salon musi wyjść nam na przeciw.

Dlatego, jak opowiada Szymon Rybicki, niezbędne w wyposażeniu sklepu, który reprezentuje są: gresy, glazury, czy klinkiery. Te odpowiednio mają przeznaczenie na: podłogę, ściany oraz parapety, elewacje i schody. Różnią się producentem, formatem, strukturą, wykonaniem, grubością i właśnie przeznaczeniem.

– Przykładowo płytki gresowe na podłogę, które są też mrozoodporne, przeznaczone są przede wszystkim do tego, aby po nich chodzić. To oczywiste. Ale można zastosować je również na ścianę, gdy klient chce płytkę w większym formacie, aby wzór był zachowany. Mimo że płytka ma prze-

znaczenie podłogowe, to może być wykorzystywana też na ścianę, gdy klient tak chce. Ogranicza nas tylko wyobraźnia – wyjaśnia Rybicki.

Płytki różnią się antypoślizgowością, nasiąkliwością i ścieralnością, dlatego można je wykorzystywać w pokojach, kuchniach, łazienkach, czy korytarzach. Stopień antypoślizgowości będzie szczególnie ważny przy wyborze płytek na podłogę łazienek, ze względu na kontakt z wodą, która mogłaby spowodować niebezpieczeństwo. Innym parametrem należy sugerować się, gdy potrzebne są płytki na podłogę korytarzy, gdzie ruch pieszcy jest zdecydowanie bardziej intensywny. Tu w grę wchodzi nawet wybór płytek technicznych, bo te są dużo wytrzymalsze.

Płytki jak panele

Jak się okazuje, dużym zainteresowaniem cieszą się płytki ceramiczne gresowe, które imitują panel podłogowy. To rozwiązanie dla osób, które chcą mieć imitację drewna, ale unikają paneli podłogowych z obawy przed szybkim zniszczeniem i eksploatacją. Panel można łatwo uszkodzić, a płytka ceramiczna to element bardzo wytrzymały na uderzenia, tempe-

ratury i wilgoć. Zastosowanie tego rozwiązania to dobra alternatywa nie tylko do kuchni. Stosowane są m.in. w łazienkach, bo mimo przeznaczenia na podłogę, często układane są na ścianach, jako przełamanie jakiegoś koloru.

Ułatwienie wyboru i odpowiedź na oczekiwania

W salonach i dedykowanych sklepach coraz częściej trafiaamy na przykładowe aranżacje łazienek. Dzięki poszczególnym bokom porównać można ekspozycje płytek wraz z armaturą i akcesoriami łazienkowym. Szymon Rybicki tłumaczy, że jego salon pomaga potencjalnym klientom także poprzez sprowadzenie próbek płytek, które wcześniej wpadły w oko podczas przeglądania katalogu.

Salony łazienkowe to bowiem nie tylko płytki, ale też armatura, czyli kabiny prysznicowe, wanny, umywalki. Nie zawsze decydujemy się na rozwiązania podane na tacy i szukamy nieszablonywych opcji. Rybicki tłumaczy, że salon stara się realizować takie zamówienia. Przykładem najprostszym są niestandardowe kabiny prysznicowe, inne niż te ogólnodostępne.

– Niestandardowa kabina to np. taka o wymiarach 80 x 80, ale o wysokości 160 centymetrów – obrazuje fachowiec. Inne oryginalne zamówienia to np. dotykowe włączniki w lustrach, maty grzewcze, oświetlenie ze zmianą barw itd.

Tekst i fot. Anna Lipska

ZIELINSKY

systemy grzewcze ■ wyposażenie łazienek

Tuchola, ul. Świecka 74/76

(przy rondzie)

zielinski.tuchola@gmail.com

tel. 52 336 31 55

DEDRA

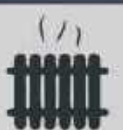
10% rabatu

TECHNIKA
INSTALACYJNA

TECHNIKA
SANITARNA

TECHNIKA
GRZEWcza

NARZĘDZIA
ELEKTRONARZĘDZIA

CHEMIA
BUDOWLANA

TECHNIKA
ŁĄCZENIOWA

Zapraszamy

PONIEDZIAŁEK • 7 października

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:10 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
08:45 Ranczo - serial obycz.
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedyńce - Zielona Planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2022
06:20 Program katolicki - magazyn ewangelizacyjny
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - W tym odcinku Karol Okrasa zaprosi widzów na prawdziwie królewski drob, czyli gęs i kaczkę.
11:50 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:30 Na sygnale - serial fabularyzowany

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Teatr TV - Deprawator ●
22:00 Rozmowa
22:25 Bogumiła Wander - Przepraszamy za usterki - reportaż
22:55 Małe ojczyzny - Czytając Sienkiewicza na pustyni Negev - dok., 1999
23:55 Balans bieli - magazyn
00:40 Żądło - kom. sens., USA, 1973
03:00 Moje wielkie greckie wesele - kom., USA, 2002

15:00 Na dobre i na złe - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2024
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Furioza - serial, 2021
23:20 Zabić na końcu - kom. sens., Polska, 1990
01:05 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2020
02:05 Panaceum, USA, 2013

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda

19:00 Fakty
19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Totalne remonty Szelągowskiej - reality show
22:35 Morderczynie - miniserial, Polska
23:40 Planeta singli III - kom., Polska, 2019
01:50 Detektyw - miniserial, USA
03:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
03:45 Szpital - program obycz.
04:45 Uwaga! - program interw.
05:00 Nauka jazdy - reality show

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
11:30 Gliniarze - serial parodokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
05:25 Telezakupy TV Okazje

19:25 Sport
19:30 Pogoda
19:35 Malanowski. Nowe rożdzanie - serial kryminalny
20:15 MEGA HIT - Bullet Train - sens., USA, 2022. Pięciu płatnych zabójców z różnych stron świata, każdy ze specjalnym zleceniem. Wszyscy znajdują się w superszybkim pociągu Shinkansen, mknącym z Tokio do Kioto. Jedno jest pewne: to będzie krwawa przejażdżka.
23:00 Pięćdziesiąt twarzy Greya - obycz., USA, 2015
01:50 Bez snu - sens., USA, 2017
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:10 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni - Józef Wilkoń - magazyn
07:15 Putozse z Żywca - dok., Polska, 2020
07:50 Owczym pędem - dok., Polska, 2016
08:30 Od ucha do ucha - Bujać w obłokach - Listek - Złota godzina - filmy animowane
09:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - Incydent przy studni Jacoba - western, USA, 1959
10:05 Benefis Daniela Olbrychskiego - 2002
11:10 Benefis Janusza Majewskiego - 2003
12:15 Dokument.pl - Halina Konopacka - dok., Polska, 2023
13:30 Informacje kulturalne
13:55 Retro kino - Różowa Pantera - kom., USA, 1964

16:05 Przeprowadzki - serial, 2001
17:10 Hala odlotów - talk-show
18:10 Pasja i utopia. Droga do kina braci Tawianich - dokument, Włochy, 2015
20:00 Panorama kina polskiego - Lincz - dram., Polska, 2010
21:30 Scena muzyczna - Motion Trio - koncert, 2021
22:30 Trzy dni Kondora - fab., USA, 1975
00:40 Depresja mon amour - dok., Polska, 2007
01:55 Kino nocne - Śmiertelnie proste - dram., USA, 1984
03:40 Eugeniusz Bodo - za winy niepopemione - dok., Polska, 1997
04:50 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Frankie Dwyer powraca. Tym razem importuje z Wietnamu niewolnice seksualne...
08:00 Kobra - oddział specjalny - Policjyna psycholog pada ofiarą zamachu i zapada w śpiączkę. Alex i Semir próbują znaleźć człowieka, który skrzywdził ich przyjaciółkę...
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008
12:55 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
13:50 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
14:50 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
15:50 Kurierzy - serial parodokumentalny
16:55 Ranczo - serial kom., 2006

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny
20:00 Diabło. Wycisg o wszystko - akcja, Polska, 2019. Walka młodego chłopaka o marzenia w niebezpiecznym świecie gangsterskich porachunków i wielkich pieniędzy.
22:10 Mechanik: Prawo zemsty - akcja, USA, 2011
23:55 Bez odwrotu - akcja, USA, 1986
02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

05:05 Szkoła - Licealistka Asia Kobut chce być sławna tak jak Konrad Wojcieszko, który jest wokalistą.
07:00 Szpital - program obycz.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 16-letniego Filipa Wyrzyckiego, który został ranny w wybuchu kanistra z benzyną, kiedy próbował podpalić...
13:45 Sekrety życia - serial parodokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - serial parodokumentalny
17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Anatomia piękna - program rozrywkowy
22:00 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001. Kapitałny, satyryczny obraz wsi polskiej zapijającej rozmocnionym winem owocowym beznadzieję po okresie transformacji...
00:20 Dziennik Bridget Jones - kom., Franc., Wlk. Bryt., USA, 2001. Bridget Jones dawno temu przekroczyła trzydziestkę, a w jej życiu nadal nie wydarzyło się nic, co nadałoby mu jakiś sens. ●
02:15 Mówię Wam - talk-show
02:50 Prawdziwy horror - serial
03:50 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
09:00 Dlaczego ja? - serial paradok.
11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
15:00 Na ratunek 112 - serial obycz.
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Uroczysko - serial krym.
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial obycz.
23:40 American Pie: Wakaże - kom., USA, 2005
01:30 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:30 Gwiazdy Kabaretu
02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Moja Katolicka Rodzina
09:55 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezp. Państwa
11:30 Warto być ojcem
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Dęby w Polsce
12:55 Moja Fatima
13:30 Msza św.
14:30 Brygada Świętokrzyska
15:00 Ze Swojczan do wolności
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 XX Rajd Katyński
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Z wedką nad wodę
22:30 Filmowe Życiorysy PL

WTOREK • 8 października

TVP 1

04:50 Klan - telenowela TVP
05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:10 Wichrowe wzgórze - serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Akacja 38 - serial
08:50 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Park Narodowy New Forest - dok., Wlk. Bryt., Austria, 2021
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny
21:05 Porzucony - serial, Wlk. Bryt., 2016
22:05 Magazyn Ekspresu Reportaż
23:05 W pułapce kliknięć: ciemna strona cyfrowego świata - dok., Hiszp., 2022
00:15 Powidoki - biograf., dram., Polska, 2016 ●
02:05 Blitz - akcja, Wlk. Bryt., Franc., USA, 2011

TVP 2

04:40 Na dobre i na złe - serial
05:35 M jak miłość - serial, 2022
06:25 Ubiierz się na czarno - reportaż
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Mamaland - talk-show
11:55 ZdroWY Plan - magazyn medyczny
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 M jak miłość - serial. Tomasz, załamany chorobą Doroty, mówi w końcu o problemach byłej żony Bartkowi. A Lisiecki...

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2024
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:30 Furioza - serial, 2021
23:25 Obywatel Jones - dram., Wlk. Bryt., Polska, Ukraina, 2019
01:35 Zabić na końcu - kom. sens., Polska, 1990
03:20 Rozbite marzenia, 1918-1939 - dokument fabularyz., Niemcy, 2017

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 B&B love - program rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:15 Detektywi - program krym.
15:20 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty

19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obycz.
20:50 B&B love - program rozrywkowy
21:30 Ślub od pierwszego wejścia - reality show
22:35 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:40 Superwizjer - magazyn reporterów
00:15 Morderczynie - miniserial
01:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:35 Szpital - program obycz.
03:35 Uwaga! - program interw.
03:55 Nauka jazdy - reality show
04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
11:30 Gliniarze - parodokument
14:35 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda

19:35 Malanowski. Nowe rożdzanie - serial kryminalny
20:10 Siły Specjalne - reality show
21:50 Max Payne - sens., USA, 2008. Kinowa wersja kulturowej gry komputerowej. Bohaterem jest zdeterminowany w walce z przestępczością policjant z Nowego Jorku, który wpada na trop wielkiej afery...
00:00 Dług - sens., Polska, 1999. Z Wisły zostają wyłowione zwłoki dwóch mężczyzn pozabawione głów. Policja podejrzewa...
03:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki - teledyski
06:35 Tamte lata, tamte dni - Agnieszka Duczmal - magazyn
07:15 Mieszczanie żywieccy - Beata i Marta - dok., 2021
07:50 Kaszubskie życie - dok., Polska, 2017
08:35 Informacje kulturalne
09:00 Przeprowadzki - serial
10:10 Hania - film TVP, 1984
11:50 Pasja i utopia. Droga do kina braci Tawianich - dok., Włochy, 2015
13:40 Dobry tytuł - magazyn literacki
14:40 Śmierć na Nilu - krym., Wlk. Bryt., 1978
17:10 Przeprowadzki - serial
18:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
19:00 Partia, pieniądze, rock and roll - Ciuciubabka - dok., 1996

20:00 Rzecz o banalności miłości - spektakl teatralny, 2011. Rzecz o banalności zła, łączy próby odpowiedzi na fundamentalne pytania XX w.: dotyczący istoty zła, rozliczenia ze zbrodniami nazistowskimi oraz uwikłania indywidualnych losów jednostki w wielką historię.
21:50 Szalony Piotruś - obycz., Franc., 1965
23:50 Nocny dokument - Wyrutki - dram., USA, 1983
01:55 Lincz - dram., Polska, 2010
03:30 Dokument.pl - Halina Konopacka - dok., Polska, 2023
04:40 Teledyski

20:00 Brygada ponad prawem powraca - akcja, 2023. Niels, dawna legenda brygady, po śmierci swojej ukochanej żony wie dzie życie samotnego ojca, pracując jako instruktor jazdy. Pewnego dnia gang rabusiów, odpowiedzialny za śmierć żony Nielsa, pojawia się ponownie...
22:00 Bronx - akcja, Franc., 2020
00:15 Mój dług - akcja, 2022
02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:15 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny
04:15 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Kamil Stasiak z 1a wychował się w domu dziecka, a teraz jest pod opieką pełnoletniego brata.
07:00 Szpital - program obyczajowy
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Detektywi - program krym.
12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:45 Szpital - Pogotowie przywozi do szpitala 40-letniego Marka Walczaka. W karetce razem z nim jest jego kochanka. Oboje biegali w parku, kiedy...
13:45 Sekrety życia - serial parodokumentalny
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:50 Sekrety życia - serial parodokumentalny

17:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:00 Od kołyski aż po grób - sens., USA, 2003. Charyzmatyczny Tony Fait dowodzi gangiem gotowych na wszystko złodziei. Po jednym z napadów gang wchodzi w posiadanie niezwykle cennych czarnych diamentów...
23:15 Wcienie - horror, USA, Chiny, 2021
01:40 Hotel Paradise - reality show
02:40 Prawdziwy horror - serial parodokumentalny
03:40 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
09:00 Dlaczego ja? - serial paradok.
11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
15:00 Na ratunek 112 - serial obycz.
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Uroczysko - serial krym.
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Miłość za wszelką cenę
22:30 Pamiętniki z wakacji - serial obycz.
23:30 American Pie: Naga miła - kom., USA, Kan., 2006
01:35 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:35 Interwencja - magazyn reporterów
02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:40 Słowo życia
09:45 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Żew natury
11:05 Mocni w Wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Św. na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Zuzela
13:00 Pradawne
13:30 Msza św.
14:30 Misja Szczecin-Madagaskar
15:00 Grypsy z celi śmierci
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Jestem mamą
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Kapłan pro-life
17:10 Prosto o gosp.
17:30 Zostań Żołnierzem RP
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

ŚRODA • 9 października		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:50 Klan - telenowela TVP 05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja 06:05 Wichrowe wzgórze - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Projekt: Nadzieja - rep. 08:00 Akacja 38 - serial 08:50 Ranczo - serial obycz. 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:55 Niepokromione Wielkie Jeziora - dok., Kan., Austria, 2022 14:00 Wichrowe wzgórze - serial 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia?	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2022 06:25 Pozyteczni.pl - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:15 Tchnienie - na tchnienie - Krzysztof Klimek - magazyn 11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - Franka wciąż martwi się, że nie zaszła dotąd w ciążę, choć jej badania wypadają dobrze. 16:00 Koło fortuny - teleturniej	05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - prog. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN 11:30 B&B love - program rozrywkowy 12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:15 Detektywi - program krym. 15:20 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:40 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny 11:30 Gliniarze - serial paradokulturalny 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokulturalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 06:30 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Titkow - magazyn 07:05 Mieszczanie żywiecy - Danuta i Andrzej - dok., 2021 07:45 Podróże z historią - Jak powstaje papier? - dok., Polska, 2017 08:30 Poczet świrów polskich - Jerzy Satanowski - program publicystyczny 09:00 Przeprowadzki - serial, 2001 10:10 Śmierć na Nilu - film kryminalny, Wlk. Bryt., 1978 12:35 Partia, pieniądze, rock and roll - Ciuciubabka - dok., 1996 13:40 Wydarzenie aktualne 14:15 Nasze Hollywood, czyli początki kina w Polsce - dok., Polska, 2020	06:00 Nash Bridges - Kobieta zostaje zamordowana przez swojego kochanka i jego żonę... 08:00 Kobra - oddział specjalny - Na autostradzie grasuje seryjny morderca, który porwya młode kobiety. Siostra jednej z ofiar próbuje wymierzyć sprawiedliwość na własną rękę... 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008 12:55 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 13:50 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 14:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., 2006	05:05 Szkoła - Bogusław Lewicki z 8d martwi się, że koledzy z klasy go ignorują. Gdy przypadkiem ratuje Kornelię przed... 07:00 Szpital - program obyczajowy 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - Do detektywów zgłasza się zrozpaczona 45-latką, której córka próbowała się zabić i podcięła sobie żyły. Kobieta chce wiedzieć, dlaczego to zrobiła... 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - 37-letnia Hanna Rusek przywozi na SOR swoją 29-letnią macochę. Kobieta dostała nagłego ataku bólu brzucha i bardzo cierpi... 13:45 Sekrety życia - serial paradokulturalny	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Miłość za wszelką cenę 22:30 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 23:30 Ja, szpieg - sens., USA, 2002 01:35 Love Island. Wyspa miłości 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledziewczyna
17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 21:05 W deszczowy dzień w Nowym Jorku - obycz., USA, 2019 22:45 Skandal w hrabstwie Yuba - kom., Wlk. Bryt., 2021 00:35 Magazyn Ekspresu Reporterów 01:40 Żądło - kom. sens., USA, 1973 04:25 Notacje - Anna Drabik. Powrót - dok., 2018	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:40 Przepis dnia - magazyn kulinarny 20:55 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 21:55 Na sygnale - serial fabularny 23:00 Przepis na miłość - kom., Belgia, Franc., 2010 00:30 Krok od Nieba - serial kryminalny - serial, Włochy, 2011 02:30 BELLINGCAT - prawda w czasach postprawdy - dok., Niderl., 2018	20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:50 B&B love - program rozrywkowy 21:30 Top Model - reality show 23:05 Pati - serial obyczajowy 00:00 Apokawixa - horror, Polska, 2022. W środku imprezy wybuchu epidemia zombi. Bohaterowie muszą walczyć o życie. 02:40 Superwizjer - magazyn reporterów 03:10 Szpital - program obycz. 04:10 Nauka jazdy - reality show 04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:10 Moja Mama i Twój Tata - reality show 21:50 Być jak Kazimierz Deyna - kom., Polska, 2012. Wzruszająca opowieść o chłopcu, który urodził się w komunistycznej Polsce, wychował się w burzliwych czasach przemian politycznych schyłku PRL-u. 23:55 Max Payne - sens., USA, 2008 02:05 Dziś 13, jutro 30 - kom., USA, 2004 04:20 Na ratunek 112 - serial 04:40 Disco Gramy 05:25 Teledziewczyna	15:25 Afrykańska królowa - fab., USA, Wlk. Bryt., 1951 17:20 Przeprowadzki - serial, 2001 18:30 Informacje kulturalne 19:00 Reżyserzy - Quentin Tarantino - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 Na wschód od Hollywood - Ośmiu kobiet - fab., Franc., Włochy, 2002 22:00 Legendy Rocka - Soul R&B - Młodzieżowy idol - dok., Wlk. Bryt. 23:05 Lekkie obyczaje - Szalony Piotruś - obycz., Franc., 1965 01:10 Kino nocne - Zawodowiec - fab., Franc., 1981 03:05 Informacje kulturalne 03:40 Teledziewczyna	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Bogowie Egiptu - akcja, 2016. Faraon umiera, ludzie stają się niewolnikami, Egipt w chaosie. To są skutki przejęcia tronu przez... 22:25 Władcy ognia - przyg., USA, 2002. Londyn, rok 2084, 12-letni Quinn nieświadomie budzi z odwiecznego snu zionącego ogniem smoka. 00:25 Beowulf: Droga do sprawiedliwości - przyg., Kan., 2005 02:35 Dzielnica strachu - serial 03:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:50 Sekrety życia - serial paradokulturalny 17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Krwawy diament - sens., USA, Niemcy, 2006. Zmuszony do niewolniczej pracy w kopalni diamentów, Solomon, znajduje bardzo cenny diament i ukrywa go. Potem ucieka z kopalni... 00:05 Wilcze echa - sens., Franc., 2019 02:40 Hotel Paradise - reality show 03:40 Druga strona medalu - talk-show	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu 11:00 Salezjańska Młodzież w Damaszk 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 W pułapce wojny 13:00 Obrona Cisnej 13:30 Msza św. 14:30 Krzywa 15:00 Polskie ślady w Ziemi Świętej 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Studzy Boga i człowieka. Aniołowie 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści Starożytności 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Miś i jego przyjaciele 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 To nic takiego

CZWARTEK • 10 października		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:50 Klan - telenowela TVP 05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja 06:10 Wichrowe wzgórze - serial 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Akacja 38 - serial 08:50 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 To się opłaca - magazyn 12:55 Niepokromione Wielkie Jeziora - dok., Kan., Austria, 2022 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:30 M jak miłość - serial obyczajowy 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024. Asia zagłada do Pyrków. Chce pomóc Agacie w dopasowaniu sukienki i wciąż martwi się, że Marysia... 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:15 Czworobok Jana Wesleya - dok., Polska, 2024 11:50 Dobry tytuł - magazyn literacki 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej	05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN 11:30 B&B love - program rozrywkowy 12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:15 Detektywi - program krym. 15:20 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:40 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny 11:30 Gliniarze - Ofiarami profesjonalnego zabójcy padają ceniony adwokat i jego sekretarka... 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokulturalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokulturalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:10 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Marta Lipińska - magazyn 07:25 Podróże z historią - W staropolskiej zagrodzie - dokument, Polska, 2015 08:05 Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia, 1918-2018 - reportaż 08:35 Którędy po sztukę - magazyn 09:00 Przeprowadzki - serial 10:05 Afrykańska królowa - fab., USA, Wlk. Bryt., 1951 12:05 Reżyserzy - Quentin Tarantino - dok., Wlk. Bryt., 2018 12:55 Poczet świrów polskich 13:45 Chopin. Pragnienie miłości - dram., Polska, 2002 15:55 Ludzie za mgłą - obycz., Franc., 1938	06:00 Nash Bridges - Frankie Dwyer powraca i chce zająć się przemytem narkotyków. Zleca także zabicie Nasha... 08:00 Kobra - oddział specjalny - Alex i Semir odpoczywają na odludziu. Ich bez troski urlop zostaje przerwany... 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, Meksyk, 2008 12:55 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 13:50 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 14:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., 2006 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	05:05 Szkoła - Emilia Kozub z 8c znęca się nad nieśmiałą Gabrysią Milewską. Dziewczyna jest nowa w klasie i nie ma przyjaciół. 07:00 Szpital - program obycz. 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - Detektywi na prośbę klientki wyjaśniają okoliczności śmierci jej matki, znanej sędzi. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - Pacjentem dr Michała Morawskiego jest 20-latek Dawid Sawczak, którego dotkliwie pogryzły psy... 13:45 Sekrety życia - serial paradokulturalny 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:50 Sekrety życia - serial paradokulturalny	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Miłość za wszelką cenę 22:30 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 23:40 Honor zabójcy - sens., USA, 1996 01:30 STOP Drogowka - serial policyjny 02:50 Gwiazdy Kabaretu 03:30 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledziewczyna
17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 21:05 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Nic nie czuję - dok., Polska, 2023 00:35 Profilerka - serial krym., Polska, 2024 01:35 W deszczowy dzień w Nowym Jorku - kom., USA, 2019 03:20 Serial fabularny 04:25 Notacje - Jacek Moskwa. Spełniłem swoje zadanie - dok., 2018	14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp. 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:50 Tak to leciało - teleturniej 21:50 Krucjata - Znak blizniat - serial krym., Polska, 2024 22:40 Informacje kulturalne 23:00 Hala odlotów - talk-show 23:50 Córka - dram., USA, 2009 01:45 Poczet świrów polskich - program publicystyczny 02:20 Kalfat - serial, Szwecja, 2020	19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obycz. 20:50 B&B love - program rozrywkowy 21:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:35 Podejrzani zakochani - kom., Polska, 2013 00:50 Detektywi - miniserial, USA 02:10 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:10 Szpital - program obycz. 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Nauka jazdy - reality show 05:00 Recepta na stary dom - program edukacyjny	19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk 19:25 Sport; Pogoda 19:35 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:15 Przyjaciółki - serial obycz. 22:20 Pomijamy nami góry - sens., USA, 2017. Dwojka nieznanym wychodzi cało z katastrofy samolotu, który rozbił się w zaśnieżonych, skutych lodem górach 00:55 Lucy wśród gwiazd - sens., USA, 2019 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Teledziewczyna	17:35 Przeprowadzki - serial, 2001 18:40 Którędy po sztukę - magazyn 18:50 Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia, 1918-2018 - reportaż 19:15 Rodzina Kerntopów - dok., Polska, 2024 20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Czwartkowy klub filmowy - Popiół i diament - dram., Polska, 1958 22:55 Serialowa nostalgia - Matylda - serial kostiumowy, 2024 23:55 Trzeci człowiek, Wlk. Bryt., 1949 01:50 Kino nocne - The Doors - biograficzny, USA, 1991 04:20 Teledziewczyna	20:00 Taxi 3 - kom., Franc., 2003. Taksówkarz Daniel jeździ super wyposażonym samochodem, który umożliwia mu błyskawiczne przewożenie pasażerów. Jego dziewczyna Lilly jest córką generała Bertineau, a jego przyjaciel Emilien pracuje w policji i często korzysta ze wsparcia Daniela... 21:40 Dziewczyna z sąsiedztwa - kom., USA, 2004 00:00 Komedialna romantyczna - kom., USA, 2006 01:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:35 Menu na miarę 04:00 Taki jest świat 05:00 Dzielnica strachu - serial	17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Millerowie - kom., USA, 2013. David Burke jest drobnym dealerem marihuany, który od dawna planuje wycofać się z trefnego interesu. Pewnego dnia... 23:20 Wciąż jak kocham - obycz., USA, 2010 01:40 Hotel Paradise - reality show 03:40 Druga strona medalu - talk-show 04:15 Druga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści Starożytności 09:45 Rzeźbiarz Wielkiego Króla 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Miś i jego przyjaciele 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 „W obronie państwa prawa” 12:50 Stanisław Kulon - świadek Sybiru 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:35 Podhalański Ogień 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza św. 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Głos serca 22:45 Kościuszkowski - Jeszcze Polska zatańczy

horoskop

przygotowała Wiedźma Agata

Baran

Za bardzo skupiasz się na przyjemnościach i to na drogich. Już wkrótce zaczniesz odczuwać dolegliwości finansowe. Zaczniesz szukać wyjścia z kłopotów, rozliczanie wszystkich z rzekomej rozrzutności i szukanie winnych. Otrząśnij się, potrafiś wyjątkowo trzeźwo ocenić sytuację. Bądź tak samo wymagający od siebie, jak od ludzi z otoczenia. Bądź sprawiedliwy.

Byk

Będziesz miał dużo szczęścia. Nie rozumiejąc wszystkiego, co będzie się wokół Ciebie rozgrywać, intuicyjnie wybierzesz najlepsze rozwiązanie i sporo na tym zyskasz. Nie będziesz zabiegał o pieniądze, ale one znajdą drogę do Ciebie. To będą mile niespodzianki i zaskoczenia. Jednak nic Ci z nieba nie spadnie za darmo, to będzie efekt kolejnej pracy – milej i przyjemnej.

Bliźnięta

Poszukiwanie szczęścia gdzieś daleko stąd może okazać się zwykłą mrzonką. Nie stawiaj wszystkiego na jedną kartę. Rozejrzyj się wokół siebie. To właśnie jest pole do mozolnego, dzień po dniu, budowania własnego szczęścia. Do tego nie muszą być potrzebne pieniądze i nie wyobrażaj sobie, że tylko one się liczą. Naprawdę wiele dróg prowadzi do szczęścia. Mądrze wybierz.

Rak

Wpadniesz na nowy sposób zarabiania, który połączy przyjemne z pożytecznym. Partner stanie po Twojej stronie też zachwycony pomysłem. Usłyszysz wiele słów uznania. Teraz to wszystko powinienś wcielić w życie. Potrzebna będzie Twoja praca, ciężka, mozolna, codzienna. Skończy się cześć gadanie. Czy bardzo będzie Ci brakować dni wolnych od pracy? Nie, tego właśnie potrzebujesz.

Lew

Wypatrzysz wiele rzeczy, które upiększą Twój dom i ogród. Z radością ściągniesz je do siebie i pomysłowo wykorzystasz. Okażesz się mistrzem aranżacji przestrzeni. Wszystko znajdzie się na właściwym miejscu, znikną rzeczy niepotrzebne, dom zapachnie świeżością. Zaplanujesz własną przestrzeń do pracy. W wymarzonej kąciku znajdą się same niezbędne rzeczy. Brawo!

Panna

Dotrze do Ciebie echo wypowiedzi ludzi, którzy totalnie w Ciebie nie wierzą i podważają Twoje osiągnięcia. Twierdzą, że wykorzystujesz pracę innych i wcale tak dużo nie wnosisz dla firmy. Niebawem pojawią się sytuacje, w których dosłownie zabłyśniesz. Pokażesz swoje umiejętności, których podobno nie posiadasz. To będą szczęśliwe chwile, bo przekonasz ludzi do siebie.

Waga

Konieczność staraj się przyswoić umiejętność oszczędzania. Twoja rozrzutność będzie przyczyną niejednej kłótni z partnerem, który zarzuci Ci życie ponad stan. Uważaj, żeby Twoja chęć poprawy nie była krótkoterminowa. Może za każdym razem, gdy zaczniesz kusić Cię do zbędnego zakupu, odłóż pieniądze do sekretnego miejsca. Policz po miesiącu. Ciekawe, ile się uzbiera?

Skorpion

Skupiony wyłącznie na swoich sprawach, możesz nie zauważyć, że uczestniczysz w czymś ważnym. Różni ludzie zwrócą się do Ciebie z prośbą o radę, pomoc czy zwykłe uczestnictwo w czymś dla nich istotnym. Jeżeli wcześniej nie otworzysz się, to możesz mieć kłopoty z oceną ludzi i zdarzeń, a o to właśnie będziesz prosił. Będziesz miał świetną kondycję zdrowotną, dorzuć jeszcze wiedzę.

Strzelec

Wpadniesz w ręce tymczasowości i niepewności. Wydarzenia nie będą się domykać, decyzje niepotrzebnie zmieniać, a zarzuty i roszczenia mnożyć. Sporo będziesz musiał wyjaśniać i odpierać. Będzie to rodzaj walki, tylko nie wiadomo z kim. Wszystko będzie rozmyte i oparte na domysłach. To może denerwować. Uderz wreszcie pięścią w stół i oczyszcz atmosferę.

Koziorożec

Odczujesz braki finansowe w firmie, a poszukiwania nowych źródeł raczej się nie powiedą. Usłyszysz jakieś obietnice, a nawet zapewnienia, ale to wszystko pozostanie w sferze słownej. Im szybciej sobie uzmysłowisz, że możesz liczyć na siebie, tym lepiej. Opracuj pomysł na to, by stanąć na nogi. Możesz też liczyć na pomoc wartościowych ludzi, o ile wcześniej nie zraziś ich do siebie.

Wodnik

Jeżeli dogadacie się z partnerem co do wspólnego prowadzenia projektu finansowego, to możecie osiągnąć naprawdę wiele. Możecie się wzajemnie uzupełniać, a siłą i odwagą zaczniecie przyciągać do siebie pomocnych ludzi. Uśmiech zacznie towarzyszyć wam na co dzień, praca stanie się przyjemnością, a kłopoty ćwiczeniem możliwości rozwiązania. Warto spróbować.

Ryby

Bardzo dobrze działają na Ciebie premie i pochwały. Taki jest właśnie klucz do Ciebie i przełożeni wreszcie to odkrywają. To Cię uskrzydli i zmotywuje do dobrej pracy. A właśnie pojawiają się okoliczności do wykazania się. Obudziś w sobie uszione dotąd umiejętności, czym zaskoczysz nawet samego siebie. Doskonała kondycja fizyczna i psychiczna pozwoli Ci góry przenosić. Brawo!

kółko fortuny nr 40

W naszym kółku fortuny wystarczy odgadnąć podane hasło (ujawnione litery nie powtarzają się w hasle) i zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz.

12.30 pod numer 52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora. Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią. Rozwiązań pasujących do łamigłówki może być kilka. W takim przypadku trzeba liczyć na szczęście i trafić w hasło, które wymyślił w redakcji.

kółko fortuny

Kategoria:
pojęcie geograficzne

D O R

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Kółko fortuny”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Rozwiązanie kółka nr 39 „Punktualność” (cecha charakteru).

nagrodę wygrywa:

Jan Przytarski z Legbada

– zestaw książek ufundowany przez „Tygodnik Tucholski”

Nagroda do odebrania w redakcji.

krzyżówka nr 40

przygotowała Bożena Olszewska

POZIOMO:

- 1) miejscowość wypoczynkowa na wyspie Wolin
- 4) urząd ministra
- 5) lewa strona ubrania
- 6) hulaka, próżniak
- 9) uznanie, renoma
- 14) ktoś z rodziny
- 15) szlachetny metal
- 16) o kimś poszukiwanym z udziałem organów prawa
- 17) duży pies myśliwski
- 20) dyletant, amator
- 22) dawne określenie pszczelarza
- 25) wspólne omawianie spraw o charakterze publicznym
- 26) figura geometryczna
- 27) wynik gry, w którym żadna strona nie została pokonana
- 28) więcej niż zazdrość
- 29) sklep z medykamentami

PIONOWO:

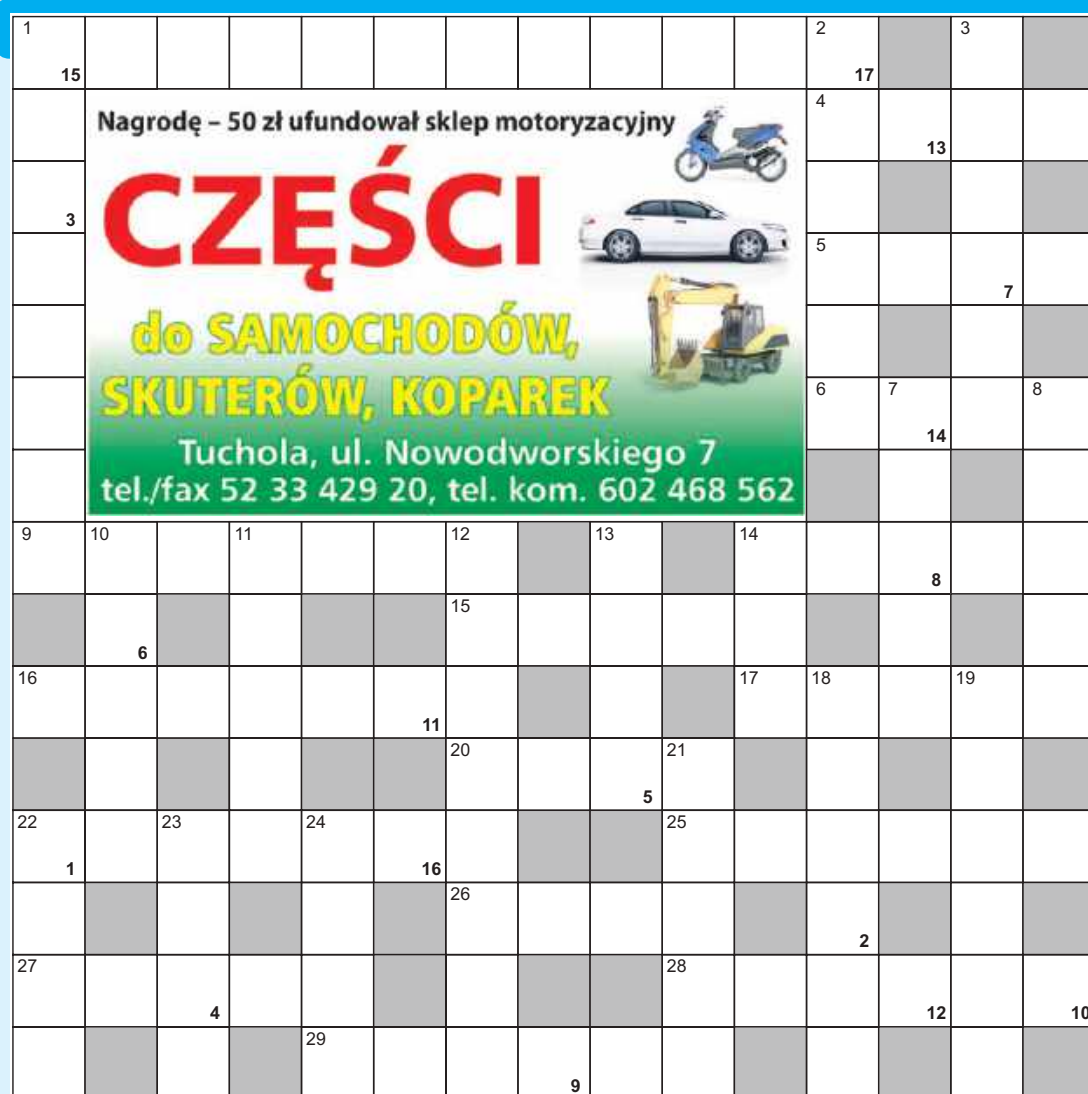
- 1) osoba bardzo bogata
- 2) bezbarwna, palna ciecz o charakterystycznym zapachu
- 3) polska marka piwa
- 7) wystawne przyjęcie
- 8) niewielka plamka, kropka
- 10) drzewo liściaste
- 11) dźwięk wśród drobiu
- 12) płytki rogowe żółwi morskich używane do wyrobu galanterii
- 13) kędziory
- 14) pled, derka
- 18) ciężka, wyczerpująca praca
- 19) uczucie wielkiego zadowolenia
- 21) ludowy instrument podobny do lutni
- 22) ostre napomnienie
- 23) oprawa obrazu
- 24) Łużycka lub Kłodzka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 17 utworzą rozwiązanie – przysłowie ludowe.

Z rozwiązaniem krzyżówki trzeba zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz. 12.00 pod numer 52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora.

Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Krzyżówka”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Rozwiązanie krzyżówki nr 39 „Prosta droga najkrótsza”.

nagrodę wygrywa:

Krystyna Lamparska z Tucholi

– zestaw książek ufundowany przez „Tygodnik Tucholski”

Nagroda do odebrania w redakcji.

Uwaga! NOWA ZASADA W KONKURSACH. 20 października 2022 r. wprowadziliśmy zapis regulaminowy do konkursów: krzyżówki i kółka fortuny. Nowa koncepcja ma na celu urozmaicić obie zabawy i dać szansę na wygraną większej liczbie chętnych uczestników. Zasada brzmi: Zwycięzcy/zwycięzca jednego z konkursów (krzyżówki lub kółka fortuny) przez okres dwóch tygodni nie może wziąć udziału w konkursach (i w krzyżówce, i w kółku). Ponowny udział w konkursach jest możliwy w trzecim tygodniu/numerze „TT” przypadającym od momentu zwycięstwa. Przestrzeganie tej reguły będzie weryfikowane przez redakcję zarówno w momencie trwania telefonicznego przyjmowania odpowiedzi konkursowych, jak i podczas odbioru nagrody przez zwycięzcę/zwyciężkę.

Zasada karencji dotyczy personaliów zwycięzców, jak również danego NUMERU TELEFONU, z którego padła zwycięska odpowiedź.

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

- Pracownika do pracy przy dachach i przy murarce przyjmę, praca na miejscu – Tuchola i okolice, tel. 603-674-175
- Przyjmę do prac na budowie murarzy, tynkarzy, cieśli, pomocników z doświadczeniem, 508-186-179
- Zaopiekuję się starszą osobą na terenie Tucholi, 664-090-393
- Zatrudnię mechanika pojazdów samochodowych, Tuchola, 501-354-347
- Zatrudnię sprzedawcę w Centrum Ogrodnictwa, Tuchola, tel. (52) 559-20-42

nieruchomości

Sprzedam

- Dom w Raciążu, blisko jeziora, 220 m², działka 958 m², 799.000 zł, 720-332-233
- Dom w Tucholi – Rudzkim Moście, 140 m², działka 1470 m², dwa garaże, 650.000 zł, 535-921-628
- Domek w Tucholi 50 m² + strych 60 m², szopka, miejsce parkingowe, ogrzewanie c.o. gazem lub drewnem, 350.000 zł, 783-573-486
- Działka 108 w Żalnie, gmina Kęsowo, o pow. 600 m², przy ul. Nogalskiego, teren zabudowy mieszkaniowo-usługowy, 0048 575-675-079
- Działka w Suchej, 2120 m², wydane warunki zabudowy, 60.000 zł, 720-223-322
- Działka z przeznaczeniem wielofunkcyjnym, siedliskowa, położona w Kielpinie, pow. 8300 m², 504-928-006
- Działki budowlane w Nowym Suminie pod lasem, 800-1000 m², 100.000 zł, 783-573-486
- Mieszkanie spółdzielcze, własnościowe, 37,9 m², parter, 2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój, ul. Piastowska, Tuchola, 507-551-969
- Mieszkanie w Tucholi, 75 m², kamienica – parter, wyposażone, odnowione, sprzedam lub wynajmę, 697-322-335
- Sklep spożywczo-przemysłowy, czynny, o pow. 80 m², rok budowy 2000, 7 km od Tucholi, możliwość adaptacji na dom mieszkalny, 602-676-171

Kupię

- Ziemię rolną kupię, może być z budynkami, 888-047-905

Oddam w najem

- Nowe mieszkania w Cerkwinie, ul. Szkolna, dwu- i trzypokojowe, od 1150 zł za miesiąc, 720-093-093
- Pokoje, wspólna kuchnia i łazienka, parking, cena 800 zł, w tym wszystkie media, ul. Mickiewicza, Tuchola, tel. 606-373-826
- Pomieszczenie garażowo-magazynowe 62 m², wszystkie media, Tuchola, ul. Karasiewicza 5a, 698-429-404
- Tuchola. Osobę pracującą na pokój umeblovany przyjmę, z dostępem do kuchni i łazienki, tel. 781-546-139

Poszukuję do wynajęcia

- Poszukuję małego pokoju do wynajęcia, powiat tucholski, 795-047-434

kupno

- Banknoty, monety, żetony, pocztówki itp. Kupię lub wymienię, wylicza gratis, tel. 660-665-965
- Przyczepę kempingową w każdym stanie kupię, 662-157-014
- Skupujemy bydło: byk do 13 zł/kg, jałówek do 12,50 zł/kg, krowa do 10,50 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635

różne

- Biuro Partnersko-Matrimonialne Serduska Dwa, fotooferty osób od 24 do 80 lat, zapraszamy. Biuro czynne 10.00-18.00, tel. 883-783-782
- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Królik miniaturowy, roczny, oddam za darmo, 507-957-623
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- Adaptacja poddaszy, budowy mieszkań A-Z, remonty, docieplanie elewacji, zabudowa poddaszy, g-k, regipsy, szpachlowanie, malowanie, pokrycia dachowe, wolne terminy, 736-792-828
- Adaptacja poddaszy, kompleksowe wykończenie wnętrz (płyty karton/gips, gładzie, malowanie, układanie paneli/plytek, sufity podwieszane, stawianie ścianek działowych, elewacja zewnętrzna (malowanie), 725-530-485
- Anteny TV sat, montaż, serwis, instalacja, montaż telewizorów na ścianie, instalacja dekodów, 606-169-509
- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarckie, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175
- Budowa domów od podstaw i innych budynków, remonty, modernizacja obiektów, prace wykończeniowe, 508-186-179
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, krycie papą termozgrzewalną, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych z usługą 8% VAT, utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866
- Docieplanie budynków, elewacje, pomoc w dofinansowaniu w programie „Czyste Powietrze”, montaż pieców zgazowujących drewno, fotowoltaika, budowa domów, 603-674-175
- Grzanie papy termozgrzewalnej, dachy płaskie, balkony, tarasy, usuwanie przecieków, orynnowania, obróbki blacharskie, naprawy dachów i inne prace dekarckie, 725-530-485
- Koszenie kukurydzy na ziarno, 692-259-727
- Malowanie, szpachlowanie, podwieszane sufity, zabudowy, adaptacja poddaszy, płyty k-g, montaż paneli, obróbki po wymianie okien, wolne terminy, 510-632-878
- Prace wyburzeniowe, cięcie asfaltu, betonu i zagęszczanie gruntu, mycie dachów, elewacji i kostki brukowej, 601-927-172
- Profesjonalne mycie dachów, elewacji i kostki brukowej, tel. 791-815-468
- Wyrwóz szamb i udrażnianie kanalizacji, 500-201-894

motoryzacja

Sprzedam

- Alufelgi do alfy romeo 147, 4 szt., 16 cali, hak do alfy romeo, plandeka na stelażu nierdzewnym, 601-927-172
- Alufelgi VW 15", 16", Q7, touareg, porsche, mini cooper 17", BMW 17". BMW 520 diesel (2015), kombi, 793-741-541
- Audi Q5 2.0 TDI (2011), 237.000 km, szary metalik, klimatyzacja, elektryka, stan idealny, Tuchola, 500-862-466

- **Auto-kasacja C-53. Demontaż pojazdów uszkodzonych, powy-padkowych. Odbiór własnym transportem. Auto-szrot, sprzedaż części używanych, Wielki Konopat k. Świecia, kasacjaswiecie@wp.pl, (52) 332-46-98, 605-112-448**
- Citroen C3 picasso 1.2 B (2016), 97.000 km, właściciel niepalący, 23.000 zł, 505-014-768
- Ford fiesta 1.2 B (2016), 111.000 km, szary metalik, 5-drzwiowy, alufelgi, elektryka, podgrzewane fotele, szyba, Tuchola, 500-862-466
- Ford fiesta 1.5 D (2016), 109.000 km, niebieski, zadbane, przegląd 26.06.2025, salon (Polska), 2 komplety kół zima-lato (na gwarancji), 600-195-142
- Ford mondeo III kombi 2.0 TDCI (2006), 130 KM, pełne wyposażenie, podgrzewane, skórzane fotele, alufelgi, podgrzewana szyba, na części, 601-927-172
- Hyundai i30 1.6 CRDI 115 KM (2008), czarny, 10.500 zł, 723-728-918
- Hyundai ix35 2.0 B 163 KM (2012), 132.000 km, srebrny, automat, klimatyzacja, nawigacja, kamera cofania, napęd 4x4, Tuchola, 500-862-466
- Opel astra K kombi 1.6 CDTI (2017), 138.000 km, szary metalik, nawigacja, elektryka, stan idealny, zarejestrowany, Tuchola, 500-862-466
- Opel corsa C 1.0 (2002), 205.000 zł, 695-727-664
- Opel meriva 1.6 B 105 KM (2009), czarny metalik, klimatyzacja, elektryka, wersja po liftingu, Tuchola, 500-862-466
- Skoda yeti 1.0 B 105 KM (2010). Skoda roomster diesel (2009), różne rowery, różne koła zimowe, 793-741-541
- VW touran (2016), 787-870-913

Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461
- Astrę, audi, BMW, citroena, corse, polo, ibize, leona, passata, golfa, shara i inne auta w każdym stanie kupię, 798-132-548
- Auta osobowe, dostawcze, w każdym stanie. Chcesz sprawnie i szybko sprzedać auto – dzwoń lub pisz, 662-157-014
- Części do starych motocykli i motorów – WSK, SHL, WFM, simson, komar, romet, motorynka, również całe motocykle i motorowery, 662-157-014
- Motocykle, motorowery, skutery, quady, całe i do remontu oraz przyczepę kempingową kupię, 662-157-014
- Pojazdy z czasów PRL-u, fiat 126p, fiat 125p, żuk, nysa, WSK, WFM, SHL, komar, romet, motorynka, również części, 798-132-548

sprzedaż

- Agregat uprawowo-siewny aktywny rau 2,5-metrowy, rozsiewacz nawozów amazone ZA-U 1000, przewracarka 6-karuzelowa do siana, paszociąg koralikowy ok. 40 m, 606-171-473
- Betoniarka, C-360, C-355 z turem, wywrotki D-47, D-35, rozrzutnik 2-osowy, samobieżająca, kosztująca polska, przetrząsaczko-zgrabiarka, plug, wały posiewne, kosiarki rotacyjne, 886-128-423
- Blacha odpadowa nowa, blachodachówka trapez gładka, od 20 zł/m², 512-551-865
- Byczek, jałoweczka, mieszańce, odsadki, 600-743-094
- Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCh” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Chwytnak hydrauliczny optimas do układania kostki brukowej, z Niemiec, łyżka dzielona budowlana do ładowarki JCB, betoniarka spalinowa 150 l, 606-171-473
- **Drewno kominkowe i opałowe, suche – sosna, brzoza, buk, dąb, poszczepane z grubych wałków. Możliwość dowozu, 604-539-645**
- Drewno opałowe i kominkowe, sucha sosna, czeremcha, atrakcyjne ceny, możliwy transport, 797-286-820
- Drewno opałowe, 603-466-465
- **Drewno opałowe, kominkowe suche, sosna, brzoza, dąb, buk, możliwość dowozu, 600-982-859**
- Drewno opałowe, kominkowe, suche, możliwość transportu, 509-959-707
- Drewno opałowe, sosna, brzoza oraz kominkowe suche, możliwość transportu, 509-959-707
- Drewno opałowe, suche wałeczki, w całości lub pocięte, od 130 zł, możliwość dowozu do klienta, więcej informacji pod numerem 695-684-175
- Drewno opałowe, suche, sosna, brzoza, dąb, tel. 606-957-271
- Drewno opałowe, workowane, rozpałkowe, kominkowe, suche – sosnowe, świerkowe, liściaste, obrzyny tartaczne, trociny, z dowozem + transport towaru, cięcie, 509-161-734
- Drewno suche, bukowe, w poręcznych workach, do palenia w piecu, kominku, 20 zł, Tuchola, możliwy dowóz od ręki, 571-377-183
- Gęsi żywe, tuszki, okrasa, 506-154-156
- Gołębie staropolskie, Tuchola, 515-117-904
- Jąłowica cielna, ok. 7 miesięcy, 699-974-997
- Kamień lupany, okazjonalnie, kostka granitowa, kruszywo kamienne, polbruk, czarnoziem ogrodowy. Utwardzanie wjazdów, możliwość wykonania prac, 601-927-172
- Kombajn fortschritt E512, przyczepa zbierająca jugosłowiańska 2, 507-242-633
- Koziołek oraz koza, pieluchomajtki L i XL, fotelik samochodowy dziecięcy, 725-353-101
- Krowa cielna, jałowki hodowlane cielne i młodsze, 4 byczki, wiek 9-11 miesięcy, do dalszego tuczu, 606-224-952
- Kurczęta brojlery, waga od 2,5 do 3 kg, cena 8,50 zł/kg, sprzedaż 15-19.10, transport gratis, tel. 886-762-103
- Kurki młode, nioski; kaczk: mular, pekin; gęś: kubańska, kołudzka, landes, dowóz gratis od 20 szt., tel.: 500-300-806

- Kurki odchowane 20-tygodniowe i 24-tygodniowe, zamówienia październik, listopad, Lubiewo, 660-269-886
- Kurki odchowane rossy 20- i 24-tygodniowe, zamawiać na 12 października oraz 22-tygodniowe, zamawiać na 26 października, Lubiewo, ul. Hallera, 601-304-239
- Kurki: rosa, tetra, zielononóżki; kaczk: gęsi, indyki w ciągłej sprzedaży, dowóz gratis od 20 szt., tel.: 784-909-308
- Lawety do słomy różnej długości, kapitał remoty przyczep, 889-621-334
- Łóżko sypialniane, polbruk z demontażu, terrarium legwana, kabina prysznicowa narożna, 601-927-172
- Okna używane i kuchenska gazowa z piekarnikiem elektrycznym, mały grzejnik rurkowy, ścienny, sofa 2-osobowa z ekoskóry rozkładana, 601-927-172
- Okna, drzwi, umywalka z szafką, zawiasy do bram, kute, stolik okrągły mały, dwa pufy, zabytkowy stolik do piwa, tel. 697-489-286
- Opal, drewno suche buk, workowane, do kominka, pieca, wędzarni, możliwy dowóz od ręki, 690-251-401
- Opony letnie, zimowe 15", 16", 17", telefony, ciśnieniomierz lekarski, części do kotła na ekogroszek, aparaty, grzejnik olejowy, zlewozmywak granitowy, 787-870-913
- Owce kameruńskie, 6 szt., 608-569-632
- Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535
- Siano w belach 120 cm, Kęsowo, 606-404-528
- Siatka ogrodzeniowa, powlekana, ocynkowana, dowolna wysokość, produkcja siatki, panele ogrodzeniowe, akcesoria do montażu, możliwość montażu, kosze do zbierania ziemniaków, 505-186-137
- Siewnik zbożowy amazone D7, szer. 2,5 m, brona wirnikowa aktywna rau 2,5 m, zgrabiarka 2-karuzelowa do siana deutz-fahr, 606-171-473
- Trociny sosnowe, bez kory, mokre, 7 m³, 783-671-605, 506-209-775
- **Zboża siewne – Centrala Nasienna Tuchola: pszenżyto, żyto populacyjne i hybrydowe, (52) 559-20-42, 515-115-771**
- Ziemniaki denar, 1 zł/kg, 508-292-245
- Ziemniaki jadalne denar, 1,40 zł/kg, 889-057-165
- Ziemniaki jadalne, 884-195-028
- Ziemniaki michalina, bez nawozów sztucznych, żółte, na oborniku, smaczne, 1,60 zł/kg. Możliwy dowóz. Knieja, 665-023-017

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzozczyk
 specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
 ul. Świecka 27, Tuchola
 przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00
 tel. **52 33 433 44**

GABINET PRYWATNY

dr n. med. Łukasz Pokrywka
SPECJALISTA UROLOG
 poniedziałek, czwartek 15.00-18.00
 Tuchola, ul. Piastowska 5/11
 rejestracja tel. **660 217 848**
 pon.-pt. w godz. 12.00-15.00

auris med **BADANIA SŁUCHU**
APARATY SŁUCHOWE
 refundacja z NFZ
 poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
 Tuchola, ul. Świecka 40
 tel. **506-130-566**

SONUS-MED Mariola Gwizdała
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
 • dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
 • badanie słuchu • wizyty domowe
 • ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
 • baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
 piątek 9.00-17.00 tel. **504 298 407**
TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Maciej Krauze
Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
 (w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
Możliwość wykonania USG na miejscu
 info: facebook.com/krauze.gabinet Tel. **791 029 403**

Lek. dermatolog
Jadwiga Barczyk
 tel. kom. **606 28 66 33**
 przyjmuje w Gostycynie, ul. Piłska 22.
 Wskazana rejestracja telefoniczna

Barokowo, rokokowo, romantycznie w tucholskiej parafii

Muzyczna podróż przez wieki – dwa koncerty w kościele

Zasłuchana publiczność dała uwiesić się muzyce.

Nie jest trudno przenieść się w czasie, gdy ma się pewną wrażliwość i chęci, by w niedzielny wieczór pojawić się w miejscu znanym, ale w wyjątkowych okolicznościach. Piękny koncert o dwojakim brzmieniu – organów i zespołu wokalnno – instrumentalnego przeniósł słuchaczy w inny wymiar czasowy. Była to forma podsumowania XII Międzynarodowego Letniego Festiwalu Organowego w Tucholi.

Barok, rokoko, później romantyzm, sfera sacrum i profanum, czyli tematyka religijna i świecka. W końcu piękne brzmienie organów przy świetnej akustyce kościoła oraz śpiew przy akompaniamencie skrzypiec, violone i klawesynu. Czegoż chcieć więcej, by przenieść się wrażeniami i zmysłem słuchu w poprzednie epoki? Dzięki prowadzącej koncert w mikrofonem w ręce Marzenie Tyrańskiej można było

nie tylko delektować się dźwiękami muzyki, ale też otrzymać sporą dawkę wiedzy na temat muzyki dawnej.

– Gdy chcemy zwiedzić na wyciągnięcie ręki, jedziemy do Biskupina czy Malborka – mówiła prowadząca wydarzenie. – Dziś mamy wyjątkową i wspaniałą okazję dotknąć czegoś niefizycznego, czyli dźwięku, obcować z zabytkami muzycznymi.

Koncert w kościele był muzyczną wyprawą w przeszłość.

mi przykładami. Najpierw z chóru popłynął strumień dźwięków organowych. Tu wykonawczynią była Urszula Jasiecka-Bury – absolwentka Akademii Muzycznej w Katowicach, pogłębiająca studia w Brukseli, znana odtwórczyni muzyki dawnej, specjalistka w zakresie organów i klawesynu. Później, już przed ołtarzem, wśród rozstawionych instrumentów, w tym violone i klawesynu, wystąpił zespół muzyki dawnej Ensemble Inégalitye złożony z absolwentów i pracowników Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy (Gabriela Kleban – sopran, Natalia Tyrańska – skrzypce barokowe, Aleksandra Pilarska-Lewi – skrzypce barokowe, Łukasz Macioszek – violone, Marek Przywarty – klawesyn).

Pełny wdzięku klawesyn, nieco nostalgiczne violone, ujmujący wokal

Uczta zasłuchanych w muzykę dawną trwała grubo ponad godzinę. Tyle wystarczyło, by poznać nie tylko utwory Jana Sebastiana Bacha i jego synów, ale również sięgnąć po nieco muzycznej egzotyki z rodzimych stron. Bach, owszem, jest sztandarowy, ale gdyby trzeba było powiedzieć, kto był polskim twórcą muzyki baroko-

wej, byłby problem. Tu z pomocą przyszła Marzena Tyrańska, która wymieniła kilka nazwisk muzyków tworzących w Polsce. Byli to m.in. Zieleński i Szarzyński. To ich utwory, obok innych artystów sprzed wieków z zagranicy, zabrzmiały w formie instrumentalnej i wokalne. Brzmienie klawesynu jest wyjątkowe, choć sam instrument, stanowiący własność prywatną Marka Przywartego, nie pochodzi sprzed wieków, tylko jest dwudziestowieczną repliką produkcji holenderskiej. Długa owacja zachęciła muzyków, by zagrali na bis melodię stworzoną przed wiekami z intencją dobrej nocy. Słuchacze wychodzący z kościoła zdradzali, że w niektórych dźwiękach można było wyczuć klimat świąt – tych wiosennych albo grudniowych. Z pewnością była to muzyka prawie na co dzień nieznaną, niesłyszana, dlatego koncert miał wartość poznawczą.

Ceremonii zamknięcia festiwalu dokonali jego dyrektor artystyczny Błażej Musiałczyk i proboszcz miejscowej parafii ks. Ireneusz Kalf. Jak rzekł ten ostatni, pewien koniec jest początkiem czegoś nowego, dlatego od niedzielnego koncertu wypada już odliczać dni do następnego – za rok.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Monumentalny ton organów rozbrzmiał na początku koncertu.

Szachy

Rozaliada na szachownicach

Kult św. Rozalii w Gostycynie to nie tylko wartości religijne kultywowane przez mieszkańców czy gości gminy. To także okazja do spotkania się choćby przy szachownicach. W szkole podstawowej odbyła się rywalizacja w królewskiej grze.

Grupa nagrodzonych szachistów. Z lewej Karol Brząkała, za nim Piotr Jarosz.

Aż dwudziestu czterech zawodników wzięło udział w Turnieju Szachowym Rozaliada 2024. Jego organizatorem i koordynatorem był Karol Brząkała, który nie po raz pierwszy był pomysłodawcą rywalizacji przy szachowych stołach w Gostycynie. W sobotnie przedpołudnie amatorzy tej dyscypliny sportu zebrali się w szkolnej świetlicy.

Grupa szachistów została podzielona na kategorie według wieku i płci. Formuła turnieju to siedem rund. Każdy gracz miał dziesięć minut w każdej partii. Na tych, którzy już rozegrali swój pojedynek albo oczekiwali na kolejny, czekały przekąski i napoje. Sędzią turnieju był Piotr Jarosz.

– Sponsorami dzisiejszego spotkania są osoby prywatne oraz posłanka na Sejm RP Agnieszka Kłopotek – podsumowuje Karol Brząkała. – Propagujemy szachy jak zwykle, bo to gra rozwijająca umysł. To powszechnie znany fakt.

Zebraliśmy dziś dużą jak na nasze warunki grupę miłośników królewskiej gry. Wśród nas może kryją się przyszli mistrzowie, a takie turnieje, jak ten, są okazją do spróbowania swoich sił w przyjaznym współzawodnictwie.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Kategoria do 10 lat

1. Filip Łepek – 4,0 pkt.
2. Wojciech Bieliński – 2,5 pkt.
3. Franciszek Brząkała – 2,0 pkt.

Kategoria do 15 lat

1. Hubert Guss – 6,0 pkt.
2. Wiktor Urowski – 4,0 pkt.
3. Jakub Włoch – 4,0 pkt.

Kategoria open

1. Zbigniew Banet – 6,0 pkt.
2. Hubert Guss – 6,0 pkt.
3. Piotr Broszkiewicz – 6,0 pkt.

Kategoria dziewcząt

1. Dominika Nowicka – 3,5 pkt.
2. Maja Łepek – 3,0 pkt.
3. Zofia Kofodziejczak – 3,0 pkt.

Młodzi uczyli współczesnego, ale poprawnego języka

Uzdrowiali język w... sanatorium językowym

22 września w Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie odbył się finał projektu „Sanatorium językowe TURNUS II”, gdzie na swój przyjęty sposób uzdrawiany był język, którym na co dzień każdy się posługuje. Przedsięwzięcie podsumowano w postaci gry sanatoryjnej.

Uczestnicy niedzielnej gry dopasowywali borowiackie nazwy potraw do zdjęć. Były flendze, arbata czy szable.

W Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie poszukiwano odpowiedzi na pytania dotyczące: sposobu mowy i komunikacji młodzieży, tego, jaki język słyszą młodzi ludzie na ulicy, w domach, szkole i w miejscach publicznych, a także o różnicę między językiem potocznym a urzędowym czy literackim. Poszukiwano różnic języka starszych mieszkańców Gostycyny od komunikatów w mediach społecznościowych. Przedsięwzięcie było możliwe dzięki udziałowi w „Sanatorium językowym TURNUS II”. Tam młodzi uczestnicy

z gminy Gostycyn uzdrawiali język i poszczególne słowa.

Rozwiązania ukryte w mące

Zadaniem wszystkich uczestników „sanatorium” było kształtować język młodego pokolenia i zmniejszać ten proces, pokazując dobre wzorce. Grupa młodych adeptów po zdobyciu właściwych kompetencji i wiedzy przekazywała ją innym. Byli to koledzy ze szkoły, podwórka, ale także starsi od nich bliscy, którzy zdecydowali się wziąć udział w grze sanatoryjnej w GOK-u 22 września.

Nad całością czuwała Ewelina Olejniczak-Muzioł.

Wskazana gra była sposobem na przekazanie dobrych zwyczajów językowych w formie zabawy i miło spędzonego czasu.

W ten sposób dopasowywano zapisane na kartkach borowiackie słowa do fotografii, układano z rozsypanki słów skomplikowane zdanie „Czy się Czesi cieszą, że się Czesio często czesze?”, a nawet przepisywano zdania, poprawiając błędny zapis na prawidłowy. A to tylko część zabawnych zadań. Gros z nich opisujemy pod zdjęciami.

Spektakl, który wywołał głębokie emocje

Na zakończenie uczestnicy „sanatorium” przygotowali spektakl, któremu poświęcili wiele czasu na warsztatach: języka sceny, graficznych, multimedialnych, survivalowych po aktorskie. Większość zajęć miała miejsce w trakcie wakacji.

Zajęć było mnóstwo, ale dzieci dały dzielnie radę, choć nieraz już nie miały siły. Jest to grupa, która jest zawzięta od początku do końca i brnie do swego – mówiła koordynująca wydarzenie Ewelina Olejniczak-Muzioł.

Młodzi ludzie przedstawienie przygotowali we współpracy z Juliuszem Dzieńkiewiczem. A spektakl przez nich wystawiony to teatr ubogi, który poświęcono legendzie o pilskim młynarzu.

Tekst i fot. Anna Lipska

Na dnach szklanek ukryto rozwiązania.

Grupa młodych adeptów, po zdobyciu właściwych kompetencji i wiedzy, przekazywała ją innym.

Aby odszukać wszystkie karteczki z zapisanymi poprawnie bądź źle słowami, trzeba było wydymuchać mąkę z naczynia, w którym je ukryto. A śmiechu przy tym było co niemiara.

Odgadywano trunki. Rozpoznawano smaki m.in. pomidorów i buraków.

VI Konfrontacje Zespołów Mażoretkowych

Worek medali bystawskich tancerek

Młode tancerki z Bystawia swój talent przekuwają w sukcesy i zdobywają liczne trofea. W trakcie chełmińskiego Otwartego Pucharu Polski Mażoretki Bystawskie na podium pojawiały się 9-krotnie. A złotych medali zdobyły aż 5!

Scena pomieściła ogromną ekipę tancerek z Bystawia.

W Chełmnie w ramach IV Konfrontacji Zespołów Mażoretkowych, przeprowadzono zawody Otwartego Pucharu Polski. W wydarzeniu wzięło udział dziewięć zespołów z przeróżnych stron naszego kraju, ale to z powiatu tucholskiego wystąpiły dwie reprezentacje tancerek, tj. Mażoretki Bystawskie i Mażoretki Tucholskiego Ośrodka Kultury

(o ich występie pisaliśmy w jednym z ostatnich numerów „Tygodnika”). Te pierwsze 7 września z „miasta zakochanych” przywoziły worek medali.

„Duma je rozpierała”

Tancerki z Bystawia trenują pod okiem Weroniki Hoppe. Ta w rozmowie z „Tygodnikiem” podkreśla,

że dzięki bliskiej lokalizacji Chełmna na zawody mogła zabrać całą grupę mażorettek, których jest niemal 60. Wspólnie wspierały się i cieszyły podczas rywalizacji.

– To jest jeden z niewielu turniejów, na który mogę zabrać całą ekipę. Od najmłodszych do najstarszych. Finansowo jestem w stanie to ogarnąć. Nawet organizatorzy

podkreślali, że nasza drużyna jest ogromna – opowiada Hoppe. Komentuje, że zawody w Chełmnie nie są wyłącznie rywalizacją, a przede wszystkim przyjacielską wymianą doświadczeń.

Spora część tanecznej grupy to młode dziewczynki. Dla nich wyjazd wiązał się ogromnymi emocjami, ale przede wszystkim radością z każdej chwili.

– Były precudowne i zachwycone tym, że w końcu mogły pojechać na zawody razem ze starszymi dziewczynami, bo one są w nie wpatrzone. Duma je rozpierała – chwali Weronika Hoppe.

Świeżo po urodzinach

Przypomnijmy, że ostatni miesiąc był pełen wrażeń dla Mażorettek Bystawskich. Oprócz uświetniania licznych wydarzeń, na które je zapraszano, hucznie obchodziły 10-lecie swojej działalności. Kierująca grupą nie ukrywa, że ma nadzieję na luźniejszy czas, który poświęci treningom.

– Dziewczyny są tak zmobilizowane do treningów, że mam wrażenie, jakbym miała drugi etat.

Przemelduję się na ulicę Strażacką, gdzie trenujemy. (...) Wiemy, że za oknem dopiero początek jesieni, ale już mamy zaproszenie na zawody nikolajkowe do Chełmży i musimy zacząć tworzyć układy świąteczne – komentuje i zapowiada opiekunka mażorettek.

Anna Lipska, fot. nadesłane

Mażoretki Bystawskie w Chełmnie aż 9-krotnie gościły na podium:
miejsce I – kategoria baton, scena SENIORKI
miejsce I – kategoria baton, scena DZIECI
miejsce I – kategoria baton, scena KADETKI
miejsce I – kategoria baton, scena JUNIORKI
miejsce I – kategoria open baton, solo SENIORKI Iwona Lewandowska (w tej samej konkurencji IV miejsce zajęła Anna Nitka)
miejsce II – kategoria open baton, scena KADETKI
miejsce II – kategoria baton tradycyjny, scena KADETKI
miejsce II – kategoria baton tradycyjny, scena SENIORKI
miejsce II – kategoria baton, duet Ewa Jaskowska i Julianna Kłowska

W Tucholi będzie taniej! PK z niższą taryfą na ciepło

Jak informuje prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, nowa taryfa na ciepło będzie niższa o 35% w stosunku do ceny obowiązującej w roku bieżącym. W życie wejdzie w najszybszym możliwym terminie, tj. 21 października. Na jej podstawie zarządcy korzystający z ciepła z Zakładu Energetyki Ciepłej będą musieli przedstawić nowe stawki mieszkańcom. W tym gronie jest największa tucholska spółdzielnia mieszkaniowa.

Tomasz Stybaniewicz cieszy się z nowej, niższej taryfy na ciepło, jaką na najbliższy rok dla PK zatwierdził Urząd Regulacji Energetyki. Przedsiębiorstwo zawnioskowało o nią w lipcu br., pozytywna decyzja została wydana natomiast 16 września.

– Cena ulega obniżeniu o 35% w stosunku do ceny obowiązującej w bieżącym roku – informuje szefujący gminnej spółce. Obecna cena za 1 GJ ciepła wynosi 111,68 zł netto, a w nowej taryfie będzie to 72,58 zł netto za 1 GJ.

– Ta niższa taryfa jest związana z tym, że udało się nam się w lutym kupić korzystnie gaz na Towarowej Giełdzie Energii – dodaje prezes PK.

Nowa taryfa zacznie obowiązywać od 21 października br., czyli

w najszybszym możliwym terminie dopuszczonym przez Urząd Regulacji Energetyki. Informacja o tym jest już rozsyłana do zarządców nieruchomości korzystających z usług miejskiej ciepłowni. Dla ich mieszkańców zmiana powinna być widoczna w wysokości uiszczanych opłat i zaliczek.

– Wydaje mi się, że jak najbardziej wszyscy korzystający z naszego ciepła mogą liczyć na obniżkę cen. Wszystko jest teraz po stronie zarządców nieruchomości – przyznaje Stybaniewicz. W przypadku ZGM-u, który jest jedną z jednostek PK stawka za ciepło ma zmaleć właśnie o około 35%.

– Nasz ZGM będzie przeliczał, ustalał nowe stawki, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia,

a to dlatego, że my stosujemy rozliczenie wraz z końcem roku – informuje prezes. W jego odczuciu podobny spadek cen powinien dotknąć mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej, która to z kolei rozlicza się za okres grzewczy.

– Teraz pielęgnka po stronie spółdzielni, żeby odrobiła lekcje i dobrze skalkulowała u siebie stawki. Jako jej mieszkaniec wiem, że stosowane były duże nadpłaty, i biorąc to przeszacowanie pod uwagę czy też ostrożność spółdzielni przy ustalaniu wysokości zaliczek, to wydaje mi się, że ta obniżka mogłaby być jeszcze wyższa niż 35%.

Jak usłyszeliśmy we wtorek (1.10) od wiceprezesa SML-W w Tucholi **Damiana Warmińskiego** do spół-

dzielni informacja o nowej taryfie jeszcze nie wpłynęła.

– Jak tylko do nas dotrze będziemy powiadamiać mieszkańców i przeliczać nowe stawki. Najprawdopodobniej zaczną obowiązywać u nas od 1 listopada. Zgodnie z przepisami prawa spółdzielcze-

go zmiany wysokości opłat niezależnych od spółdzielni, a z taką mamy tutaj do czynienia, wymagają powiadomienia mieszkańców na 2 tygodnie wcześniej – podaje wiceprezes największej tucholskiej spółdzielni.

Agata Wiśniewska

kronika policyjna

• W poniedziałek 23.09 policjanci przyjęli zawiadomienie o tym, że 20.09 nieznanymi sprawcami przesłano link 32-letniej mieszkance naszego powiatu, za którego pośrednictwem kobieta zalogowała się do swojego konta bankowego i zatwierdziła transakcję w aplikacji bankowej. Kobieta w wyniku działania oszusta straciła pieniądze w kwocie 571,29 zł. W tej sprawie prowadzone jest postępowanie karne.

• We wtorek 24.09 o godz. 11:45 w Suchej kierujący renault nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze, stracił panowanie nad pojazdem i uderzył w przydrożne drzewo. Sprawcą

okazał się 20-latek z gm. Lubiewo. Mężczyzna przyjął mandat.

• W środę 25.09 o godz. 8:30 w Lubiewie na parkingu sklepowym kierujący VW podczas cofania uderzył w zaparkowane BMW. Sprawcą kolizji okazał się 21-latek z gm. Lubiewo, a poszkodowaną 38-latką zamieszkałą w gm. Gostycyn. Mężczyzna przyjął mandat.

• Do niemal identycznego zdarzenia doszło tego samego dnia o godz. 19:00 w Lubiewie. Na parkingu sklepowym kierujący kią podczas cofania uderzył w zapar-

owane porsche. 61-letni sprawca kolizji został pouczone. Zarówno on, jak i 54-letni poszkodowany są mieszkańcami gm. Lubiewo.

• W czwartek 26.09 o godz. 12:00 w okolicy Błędzina zwierzyzna leśna wtargnęła bezpośrednio pod jadącego nissana. Straty poniósł 66-latek zamieszkały w gm. Cekcyn.

• W piątek 27.09 w Legbądzie policjanci zatrzymali dwóch rowerzystów, którzy poruszali się na jednośladach pod wpływem alkoholu. 34-latek miał w organizmie 1,5 promila alkoholu. Z kolei w organizmie

50-letniego mężczyzny znajdowało się 0,7 promila alkoholu. Mieszkańcom gminy Tuchola grożą wysokie grzywny oraz sądowe zakazy kierowania rowerami.

• W sobotę 28.09 o godz. 10:25 na trasie Tuchola – Świecie, w Rudzkim Młynie kierujący seatem w trakcie wymijania zjechał na środek jezdni i zderzył się lusterkiem z jadącą z przeciwka toyotą. 54-latek zamieszkały w Świeciu otrzymał pouczenie. Tego samego dnia o godz. 12:10 w Tucholi na ul. Cegielnianej kierujący peugeotem

nie zachował bezpiecznej odległości i uderzył w poprzedzającego go mercedesa, którym kierował 53-latek z woj. mazowieckiego. 30-letni tucholanin otrzymał mandat.

• W poniedziałek 30.09 o godz. 11:20 w Tucholi na parkingu sklepowym przy ul. Krzywiej nieznanymi kierującymi volkswagenem podczas cofania uderzył w zaparkowanego VW golfa. Straty poniosła 20-letnia mieszkanka gm. Tuchola. Trwają czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.

G.

kronika strażacka

• W czwartek 26.09 o godz. 7:15 w Tucholi na ul. Grunwaldzkiej strażacy udzielali pomocy w otwarciu drzwi do mieszkania. W akcji towarzyszył im patrol policji i ratownicy medyczni. Gdy służby dostały się do mieszkania, zastały w nim osłabionego, ale przytomnego mężczyznę. Pacjentem zajęła się załoga zespołu ratownictwa medycznego.

• W poniedziałek 30.09 o godz. 6:19 na prywatnej posesji przy ul. Warszawskiej doszło do pożaru wnętrza mercedesa. Strażacy zabezpieczyli miejsce zdarzenia. Podali 1 prąd wody w natarciu na palący się pojazd. Odłączyli również akumulator. G.

Ogłoszenie płatne

Personelowi oddziału
anestezjologii i intensywnej terapii
Szpitala Tucholskiego,
a w szczególności pielęgniarkom
za troskliwą opiekę nad

Tatą
śp. Stanisławem Urbanem

serdeczne
podziękowanie
składają córki

Pani
Ewie Jaroch
Radnej
Rady Miejskiej w Tucholi

najszczerze wyrazy współczucia,
wsparcia i otuchy
w trudnych chwilach z powodu śmierci

Matki

składa
składa Tadeusz Kowalski - Burmistrz Tucholi
oraz Paweł Cieślewicz - Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tucholi
wraz z Radnymi Rady Miejskiej w Tucholi

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. al, G., aw

Bruno Niemyjski, 17.09., 2370 g, 51 cm, Sępólno Krajeńskie

Antoni Myszkowski, 18.09., 3700 g, 56 cm, Chojnice

Klara Szupiańska, 20.09., 3140 g, 52 cm, Ogorzeliny

Mieszko Sikorski, 21.09., 3190 g, 53 cm, Dębica

Stanisław Suchomski, 22.09., 3260 g, 54 cm, Tuchola

Zuzia Gackowska, 22.09., 3710 g, 54 cm, Wilkowo

Kajetan Nowakowski, 23.09., 3600 g, 56 cm, Iwiec

Ksawery Dalecki, 25.09., 3640 g, 55 cm, Śliwice

Judyta Anastazja Szczygelska, 25.09., 4320 g, 59 cm, Czarna Woda

Jakub Straszewski, 25.09., 3960 g, 58 cm, Tuchola

Sebastian Kujawa, 26.09., 3280 g, 52 cm, Raciąż

Marcel Prondziński, 26.09., 4100 g, 58 cm, Czersk

Celina Emilia Muzolf, 28.09., 3440 g, 54 cm, Zalesie

Zofia Różycka, 29.09., 3310 g, 52 cm, Chojnice

Ignacy Pupel, 29.09., 3320 g, 53 cm, Żalno

Brydź – Turnieje Piątkowe

Pogoń za liderem po turnieju par

W ostatni piątek brydżyści zagrali w duetach, co najbardziej opłacało się zawodnikowi z drugiego miejsca. Zmniejszył on nieco dystans wobec prowadzącego.

Wciąż najlepszy po ostatnim spotkaniu jest **Adam Chelchowski**, ale jego przewaga nad kolejnym graczem zmniejszyła się. Wszystko dzięki temu, że **Kazimierz Trawczyński** zajął w parze z innym zawodnikiem z podium, **Wiesławem Wruckiem**, pierwsze miejsce. To sprawiło, że obaj brydżyści wspięli się bliżej szczytu.

Piątek (27 września)

1. Wiesław Wruck/Kazimierz Trawczyński.
2. Marek Kozłowski/Eugeniusz Czapiński.
3. Zbigniew Kozłowski/Eligiusz Fryca.

Klasyfikacja generalna

1. Adam Chelchowski – 218 pkt.
2. Kazimierz Trawczyński – 211 pkt.
3. Wiesław Wruck – 199 pkt.

**Masz
temat
– DZWOŃ!**

52 336 30 50

**Tygodnik
Tucholski**

zmarli

- † Franciszek Kiedrowicz, l. 81 – Gostycyn
- † Jadwiga Weronika Nehring, l. 69 – Bydgoszcz
- † Stanisław Urban, l. 92 – Lubiewo
- † Elżbieta Lisewska, l. 90 – Byśław
- † Wojciech Jan Kłosowski, l. 62 – Tuchola
- † Krzysztof Kwiatek, l. 49 – Tuchola
- † Zofia Pliszka, l. 91 – Szlachta G.

Taka sytuacja dodaje koloru rozgrywkom. Pozostałe lokaty w piątkowych pojedynkach zajęli zawodnicy, którzy rzadziej pojawiają się na podium albo w cotygodniowych zesta-

wieniach. Jeśli dopiszą im szczęście i umiejętności, mogą jeszcze sprawić niespodziankę na jesień.

Jarosław Kania

Reklama, ogłoszenie płatne

Wszystkim, którzy wspierali nas
w trudnych chwilach po śmierci

śp.
Jana Juszczyka

składamy serdeczne podziękowania,
za każde słowo otuchy, pocieszenia oraz modlitwę.
Zakładowi Pogrzebowemu Bolińscy
wyrażamy wdzięczność za serdeczność i profesjonalizm.
Bóg Zapłać składamy kapłanom za odprawienie
mszy św. pogrzebowej,
panu organiście za oprawę muzyczną,
cioci Tereni za rozważania różańcowe.
Delegacjom, sąsiadom, znajomym, przyjaciółom,
rodzinie za uczestniczenie w ostatniej drodze
ziemskiego życia Męża,
naszego Ojca, Dziadka i Teścia.

Wdzięczna Rodzina

Pani
Jadwidze Zwolińskiej
oraz całej Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Brata

składają

Przewodniczący Wójt Gminy Gostycyn
Rady Gminy Gostycyn Ireneusz Kucharski
Ryszard Sucharski wraz z Pracownikami
wraz z Radnymi Urzędu Gminy w Gostycynie
oraz Sołtysi Gminy Gostycyn

Zakład pogrzebowy od 1962 r., ponad 60 lat tradycji i doświadczenia
Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, ul. Świecka 68
tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI
24 GODZINY NA DOBĘ

- całonocowy przewóz zwłok na terenie kraju i z zagranicy
- własna chłodnia i kaplica
- obsługa ceremonii świeckich i wyznaniowych
- profesjonalne przygotowanie zwłok do pogrzebu
- ekshumacja i kremacja zwłok
- kopanie grobów, zdejmowanie nagrobków
- sprzedaż odzieży żałobnej i kwiatów
- oprawa muzyczna - trębacz i skrzypaczka
- załatwianie formalności urzędowych w ZUS, USC, MSW

Posiadamy jako jedyni nowoczesne karawany klasy „E”
i windę amerykańską!

Reklama, ogłoszenie płatne

Lekarzom i pielęgniarkom
z ośrodka zdrowia w Gostycynie
za opiekę nad

śp. **Henrykiem Baryłą**

serdeczne podziękowania
składa rodzina

Wszystkim,
którzy w tak trudnych dla nas chwilach
dzielili smutek i żal, uczestniczyli we mszy św.
i ceremonii pogrzebowej, odprowadzając
na miejsce wiecznego spoczynku

śp.
Kazimierza Brząkałę

kapłanom, krewnym, znajomym,
sąsiadom, delegacjom
za modlitwę i komunię św.
oraz złożone kondolencje

serdeczne
podziękowania
składa rodzina

Wszystkim, którzy uczestniczyli
we mszy św. i ceremonii pogrzebowej,
odprowadzając na miejsce
wiecznego spoczynku

śp. *Henryka Baryłę*

ks. proboszczowi Stefanowi Czarneckiemu
z parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny
w Pruszcze Bagienicy
i ks. Janowi Pałubickiemu za wygłoszoną homilię
oraz pozostałym księżom, rodzinie, delegacjom,
krewnym, znajomym, sąsiadom
za liczny udział we mszy św., modlitwę i komunię św.
oraz Zakładowi Pogrzebowemu Bolińscy

serdeczne podziękowania
składa rodzina

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1

500 206 206 (całonocowo)

zpbolinscy

Piłka nożna – klasa A

Tucholanka Kaem-de Tuchola – Piaski Bydgoszcz 4:2 (2:2). Bramki: Grudzina (15,62), Nitka (35,70).

Tucholanka Kaemde:

Wiśniewski, Gilka, Reda, Rostankowski (63 Drzewiecki), Kołodziej-ski, Podlewski, Grudzina (85 Tromski), Nitka, Galiński (90 Chechła), Orzechowski (85 Glazik), Wojnerowicz

Gospodarze zaczęli ofensywnie od początku. **Mikołaj Galiński** dwa razy wjechał z futbolówką w pole karne bydgoszczan, jednak wynik otworzyli goście strzałem głową po dośrodkowaniu z narożnika boiska. Również głową wyrównał **Szymon Grudzina**.

Dojrzały zespół z Bydgoszczy jeszcze raz w tym meczu zdołał pokonać bramkarza Borowiaków. Pięć minut przed przerwą sędzia podyktował rzut karny za faul, który bydgoszczanie pewnie wykorzystali. Było to jednak uderzenie wyrównujące rezultat, bo wcześniej **Patryk Nitka** świetnie i z zimną krwią zachował się w polu karnym; dryblując między obrońcami, sprytnym strzałem zakończył akcję. Mimo remisu Tucholanka grała lepiej, była szybsza i bardziej zgrana.

Ozdoba meczu

W drugiej połowie tucholanie wciąż byli w przewadze, choć ich akcje były często chaotyczne. Gospodarze zbyt często wyzbywali się piłki, zamiast poczekać z jej rozegraniem. Goście szybko zauważyli, że ar-

Z lewej strzelec dwóch boli – Szymon Grudzina.

biter reaguje przerwaniem akcji na krzyk przy kontakcie z zawodnikiem rywala, dlatego zaczęli to wykorzystywać. Częste przerwy w grze zaburzyły tempo spotkania. Mimo to tucholanie udowodnili, że są lepszym zespołem. Akcja ze skrzydła w 62 minucie zakończyła się powodzeniem – Szymon Grudzina trafił drugi raz. Tucholanie kontrolowali sytuację i często przebywali na połowie przeciwnika. Swoją supremację potwierdzili pięknym uderzeniem Patryka

Nitki bezpośrednio z rzutu wolnego. W doliczonym czasie gry rewelacyjnie nad okienkiem huknął **Bartosz Glazik**. Nie brakowało tucholanom innych okazji do podwyższenia wyniku. Młodość w tym meczu wygrała z rutyną, bo w zespole Piasków grało wielu zawodników z potężnym doświadczeniem ligowym.

Tucholanka Kaemde ma tyle samo punktów co lider i wicelider tabeli – wszyscy po 18, a plasuje się na trzecim miejscu ze względu na bilans bramkowy.

Półmetek rundy jesiennej. Aż miło patrzeć na tabelę

Pozostałe wyniki

Victoria Niemcz – Start Warlubie 1:2
Fala Świekatowo – Sparta Przysiersk 2:1
Wda II Świecie – Victoria Koronowo 0:1
Grom Więcbork – Grom Osie 0:4
Unia II Solec Kujawski – Gwiazda Bydgoszcz 1:4
Chemic II Bydgoszcz – Wisła Gruczno 3:1

Tabela

1. Wisła Gruczno 7 18 27:7
2. Victoria Koronowo 7 18 20:9

3. Tucholanka Kaemde Tuchola 7 18 21:11
4. Grom Osie 7 16 20:3
5. Gwiazda Bydgoszcz 7 16 25:13
6. Fala Świekatowo 7 10 11:13
7. Piaski Bydgoszcz 7 9 18:19
8. Grom Więcbork 7 7 9:21
9. Chemic II Bydgoszcz 7 7 9:11
10. Wda II Świecie 7 7 15:14
11. Unia II Solec Kujawski 7 6 6:26
12. Start Warlubie 7 5 5:18
13. Victoria Niemcz 7 3 10:24
14. Sparta Przysiersk 7 3 8:15

Tekst i fot. Jarosław Kania

Piłka nożna – klasa okręgowa

Klęska nad Wisłą
Pomorzanin Toruń – Rawys CEO Raciąż 5:0 (1:0).

Rawys CEO:

Borowa, Nalewaj, Weltrowski, Narloch, Frymark (53 Sikora), Rybacki, Rydzkowski, Remiszka, Froelke, Dudzik, Kokoladze

Zanim zabrzmiał pierwszy gwizdek, minutą ciszy uczczono pamięć **Jarosława Okonka**, który zmarł dzień wcześniej, a był działaczem Rawysa od początku jego istnienia.

Początek meczu był obiecujący, bo dwa wejścia **Dominka Rybackiego** były groźne dla obrońców z Torunia. Strzały jednak padały zbyt późno. Mimo to przez pierwszych ponad 20 minut nie działo się nic więcej poza tym, że Pomorzanin sprawiał lepsze wrażenie. Pierwszy gol padł w 28 minucie po wyścigu z obrońcą Borowiaków. Piękne uderzenie było nie do obrony i ten moment stał się początkiem końca raciażan w tym meczu. Kilka minut po akcji bramkowej wyraźny faul w polu karnym dał

Wyraz twarzy zawodników z Raciąża mówi wiele.

Pomorzaninowi „jedenastkę”. Napastnik gospodarzy jednak fatalnie spudłował. Rawys miał sporo szczęścia, jednak do przerwy nie wyrównał. Torunianie potrafili zagaścić pole gry, skutecznie przerywać akcje i nie dopuszczać do strzałów.

Rawys bez siły przebicia

Raciażanie po gwizdku na drugą połowę stracili moc, której przebysłki mieli na początku. Przebudzenie Rawysa poderwało ławkę rezerwowych i sporą grupę kibiców z Raciąża. Borowiacy wskoczyli w świetny rytm – dokładnie przez 17 minut mieli optyczną

przewagę. Dwie akcje powinny zakończyć się golem dla gości. Raz dwójkowa akcja Rybacki – **Guladi Kokoladze** cudem nie zakończyła się trafieniem. Drugi raz wspomniany Rybacki posłał piłkę nad poprzeczką.

Drugi rzut karny dla Pomorzanina – znów za faul – obronił efektownie **Hubert Borowa**. Dramat przyjezdnych nastąpił od 71 minuty. Pomorzanin strzelił w tym czasie aż cztery bramki...

Raciażanie są na ostatnim miejscu w tabeli z dorobkiem tylko jednego punktu i stratą już czterech do poprzedzającej drużyny.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Sport w tygodniu

Siatkówka

5 października (sobota)

10:00 turniej ligowy wojewódzkiej ligi młodzieżek (z udziałem MLKS Tucholanki Europrojekt Tuchola; hala sportowa OSiR-u w Tucholi, ul. Warszawska 17)

Kregle

4-6 października (piątek – niedziela)

9:00 38. Młodzieżowy Turniej Kreglarski o Puchar Borów Tucholskich i 6. Memoriał Leszka Gierszewskiego i Henryka Chechły (kregielnia OSiR-u w Tucholi, ul. Pocztowa 7c)

Piłka nożna

• Klasa okręgowa

5 października (sobota)

15:00 Rawys CEO Raciąż – MUKS CWZS Bydgoszcz

• A-klasa

5 października (sobota)

15:00 Victoria Koronowo – Tucholanka Kaemde Tuchola

• B-klasa

6 października (niedziela)

15:00 Dąb Potulice – Cis Cekcyn
16:00 Olimpia Wteln – TKP Tuchola
17:00 LZS Wałdowo – Myśliwiec Gostycyn

(jk)

Piłka nożna – klasa B

Tylko Myśliwiec z tarczą

Spośród zespołów grających w klasie B tylko gostycynianie wyszli zwycięsko ze swojego boju na murawie. Cis musiał uznać wyższość Gwiazdy, z kolei tucholanie ulegli piłkarzom z Wierchucina Królewskiego.

Gwiazda Sypniewo – Cis Cekcyn 3:1 (3:0). Bramka: **K. Topoliński** (62)

TKP Tuchola – Łokietek Wierchucina Królewski 2:4 (1:3). Bramki: **Rostankowski** (20), **Rembisz** (71)

Myśliwiec Gostycyn – Olimpia Wteln 2:1 (0:0). Bramki: **Chałat** (65, 90)

LZS Wałdowo – Dąb Potulice 2:0

Fuks Wielowicz – Kamionka Kamień Krajeński 5:3

Gryf Piaseczno/Skarpa – Sokół Nowy Dwór 2:4

Jarosław Kania

Transfer, wyczekiwany przez kibiców klubu, w którym się wychował

Szymon Woźniak wraca do Polonii Bydgoszcz!

Szymon Woźniak, pochodzący z Tucholi, utytułowany żużlowiec, będzie bohaterem jednego z najgłośniejszych transferów w polskim żużlu. Wiadomo już, że po 7 latach rozstaje się ze Stalą Gorzów Wielkopolski. Wraca do klubu, którego jest wychowankiem i wszystko wskazuje na to, że będzie z nim w przyszłym roku walczył o awans do Speedway Ekstraligi.

Ostatnie dni są niezwykle gorące i burzliwe w jednym z czołowych żużlowych klubów w Polsce – ebut.pl Stali Gorzów. Jeszcze w trakcie walki w rundzie finałowej zarząd klubu pożegnał się z wieloletnim trenerem **Stanisławem Chomskim**. Coraz głośniej mówiło się o pozycji żużlowców, którzy pod względem formy ostatniego okresu nie mogą zaliczyć do udanych. W tym wąskim gronie pojawiała się nazwisko **Szymona Woźniaka**. Mimo że ma on kontrakt ze Stalą na przyszły rok, przewidywano transfer lub wypożyczenie. Sam klub oficjalnie potwierdził rozstanie z Woźniakiem w niedzielę. W poniedziałek sportowiec z Tucholi wydał długie oświadczenie dziękując środowisku żużlowemu Gorzowa za 7 wspólnych lat.

Były plotki o Rybniku, ale z Polonią będzie walczyć o awans

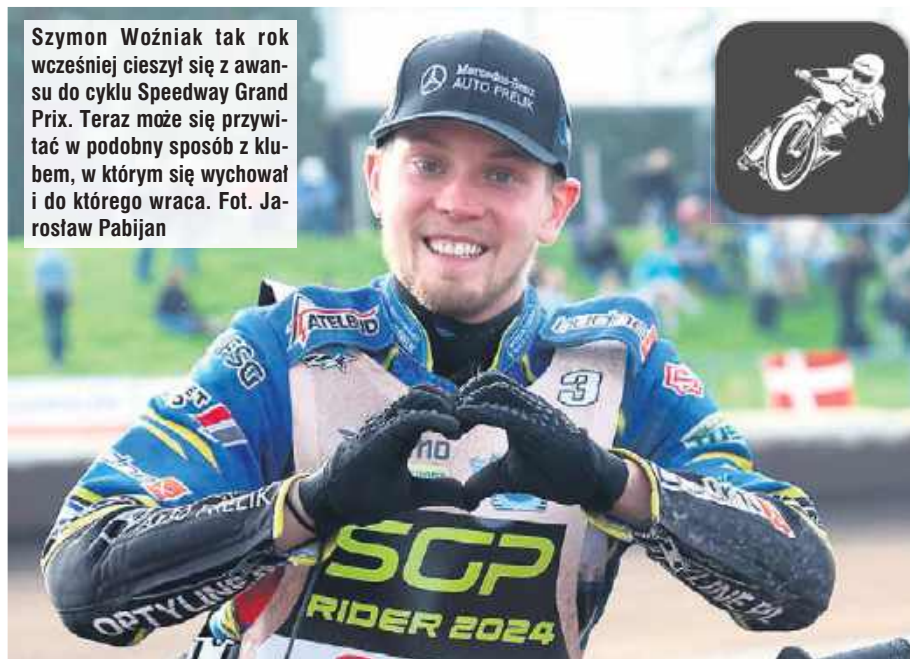
Jeszcze kilka dni temu o Woźniaku pisano w mediach branżowych w kontekście klubów ekstraligowych, a najwięcej w przypadku beniaminka, który awansował do Speedway Ekstraligi – KS ROW Rybnik. Powszechna mobilizacja nastąpiła

jednak na zapleczu ekstraligi w Metalkas 2. Ekstralidze, w klubie, w którym Szymon Woźniak się wychował. Abramczyk Polonia Bydgoszcz, której bardzo niewiele zabrakło do awansu, nie ukrywała, że interesuje się powrotem wychowanka. Wielkie poparcie dla takiego ruchu miała wśród swoich kibiców.

Na rok, a może... i dłużej

I stało się. We wtorek Abramczyk Polonia Bydgoszcz filmem na Facebooku ogłosiła, że w przyszłym roku Szymon Woźniak będzie startować w jej barwach. Tego samego dnia ciekawostkami na temat transferu podzielił się z portalem z WP Sportowe Fakty prezes Polonii **Jerzy Kancierz**. Okazuje się, że Woźniak przechodzi do Bydgoszczy na zasadzie definitywnego transferu. Ma podpisać umowę na jeden rok, czyli na krócej niż jego nowi, przyszli koledzy z drużyny, jak: **Kai Huckenbeck**, **Krzysztof Buczkowski** czy **Aleksandr Łoktajew**. Kwestia dalszej współpracy Woźniaka z Polonią ma być jednak jak najbardziej otwarta. Zależać będzie np. od potencjalnego awansu bydgoszczan do Speedway Ekstraligi. Skład, który poprzez głośne nazwisko

Szymon Woźniak tak rok wcześniej cieszył się z awansu do cyklu Speedway Grand Prix. Teraz może się przywitać w podobny sposób z klubem, w którym się wychował i do którego wraca. Fot. Jarosław Pabijan

Woźniaka Polonia zamknęła, bezsprzecznie stawia ją w roli jednego z faworytów. Mocnych rywali jednak Polonii nie zabraknie (np. Unia Leszno czy Stal Rzeszów).

Historia zatacza koło

Szymon Woźniak ma 31 lat, urodził się w Tucholi. Jest doskonale znany czytelnikom „Tygodnika Tucholskiego”, od kiedy był dzieckiem i zaczynał w miniżużlu. Na byłym torze w Plaskoszu kręcił pierwsze kółka i zakochał się w tym sporcie. Pod swoje skrzydła wzięła go Polonia Bydgoszcz, gdzie szybko stał się czołowym juniorem. Z Bydgoszczą rozstał się, aby skorzystać z szansy rywalizacji w naj-

lepszej lidze świata. Najpierw była Sparta Wrocław, potem Stal Gorzów. Z wielkim powodzeniem. Zapracował na miano czołowego polskiego żużlowca. Został reprezentantem Polski. Wygrywał indywidualne mistrzostwa kraju.

W tym roku spełniał swoje największe marzenie. Wywalczył awans do Speedway Grand Prix, jako stały uczestnik cyklu będącego indywidualnymi mistrzostwami świata. Bardzo obiecująco radził sobie w pierwszej połowie cyklu, gorzej w ostatnich turniejach. Powrót do Polonii to rewolucja w karierze sportowca, zupełnie nowe wyzwanie i drużynowo, i indywidualnie.

Piotr Paterski

Piłka ręczna

W Kęsowie nie doszło do wyczekiwanych derbów z Czerskiem!

Nie tak każdy kibic w Kęsowie wyobrażał sobie pierwszą kolejkę szczypiorniaka w lidze autonomicznej. W sobotę 28 września MKS Handball Czersk nie dotarł na mecz, a sędzia odgwiżdżał walkower 10:0. Mimo to spotkanie rozegrali zawodnicy LKS-u między sobą.

LKS Kęsowo – MKS Handball Czersk 10:0 (walkower)

LKS: Kuczyński, Mielke, Pięta, Kościelski, Kosiedowski, P. Kensis, T. Kensis, Runke, Modrzejewski, Adrych, Góra, Czarnowski, Warczak, Smyśłowski, Oelberg

Mecz był, ale nie ten, który miał stanowić walkę o pierwsze punkty w autonomicznej lidze piłki ręcznej. Zespół przeciwników nie pojawił się na kęsowskim parkiecie, ale postanowiono przybyłym kibicom rekompensować tę stratę. Po pierwsze zawodnicy LKS-u nie pozwolili

wyjść z hali sympatykom przed planowanym czasem, bo zagraли między sobą mecz pokazowy. Po wtóre w przerwie meczu rozlosowano trzy nagrody między kibicami. Każdy z nich przy wejściu do hali otrzymywał kartkę z cyfrą lub dwiema na loterię. Jedną z małych kibicek kęsowskich losowała szczęśliwe numerki. Do wygranych trafiały: koszulka, szalik i skarpetki – wszystkie z logo LKS-u Kęsowo.

O co chodzi? Pytamy Czersk i Kęsowo

Klub MKS-u Handball Czersk w obszernym komentarzu na fa-

cebookowym profilu LKS-u Kęsowo odniósł się do nierozegranego meczu. W rozmowie z „Tygodnikiem” jego przedstawiciel zarzucił gospodarzom brak dobrej woli co do ustalenia innego terminu spotkania tych dwóch drużyn, ponieważ tego samego dnia pierwszy zespół z Czerska miał swój mecz w rozgrywkach II ligi.

– Nie ma możliwości dysponowania terminami, gdyż dostępność hali sportowej w Kęsowie jest ograniczona – w odpowiedzi oznajmia nam trener i kierownik LKS-u **Krzysztof Muzioł**. – My zrobiliśmy wszystko, co jest wymagane w regulaminie. Sta-

Kibice mieli w Kęsowie szansę zdobyć klubowe gadzety.

wiliśmy się gotowi do gry. Wszelkie inne komentarze są zbędne, a sam uważam, że poruszanie takich spraw na szerokim forum, jakim jest Facebook, jest niewłaściwe.

Dodajmy, że w pokazowym spotkaniu na parkiecie, po wyrównanym pojedynku Kęsowa, Zieloni pokonali Czerwonych 20:19 (9:9).

Tekst i fot. Jarosław Kania

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),
tel. kom. 505 166 687
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)
Kamil Tajl,
tel. kom. 781 770 703
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)
Agata Wiśniewska,
tel. kom. 781 770 702
(e-mail: agata@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biurowo czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Anna Lipska, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i łamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy. Teksty artykułów,

zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim. Nakład: 3605 egz.

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,

tel. kom. 503 140 734,

(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Krzysztof Janikowski,

tel. kom. 515 149 391,

(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru
przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00,
a reklamy i ogłoszenia ramkowe
do wtorku do godz. 12.00.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informujemy, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.
- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia skargi, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;
- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, że przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;
- podanie przez Pana/Panią danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.
- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

Haftmarket.pl

Ciepłe i niezawodne
polary z Twoim logo!

Tuchola, ul. Świecka 36a www.haftmarket.pl